

**Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zdaňování příjmů ze závislé činnosti

Bc. Lenka Glasová

**Diplomová práce
2022**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Lenka Glasová**
Osobní číslo: **E20660**
Studijní program: **N0413A050009 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management podniku**
Téma práce: **Zdaňování příjmů ze závislé činnosti**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem diplomové práce bude provést analýzu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, podat ucelený obraz o této problematice a provést rozbor jednotlivých konstrukčních prvků této daně. Součástí práce bude dotazníkové šetření provedené mezi zaměstnanci o povědomí této problematiky.

Osnova:

- Právní úprava zdanění příjmů ze závislé činnosti.
- Konstrukční prvky daně z příjmů ze závislé činnosti.
- Povinnosti plátců daně z příjmů ze závislé činnosti.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BAJUS, Radoslav; HUDÁKOVÁ-STAŠOVÁ, Lenka; GÁL, Marián. Taxation of Income of Natural Persons in Selected EU Countries. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 2015, 6.3 S1: 77-77.
KRAJŇÁK, Michal, et al. Application of Selected Quantitative Methods to Assess the Development of Personal Income Tax in the Czech Republic. *Journal of Applied Economic Sciences (JAES)*, 2017, 12.52: 1759-1770.
MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2021*. 32. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2021. ISBN 978-80-271-3130-3.
PELC, Vladimír a Petr PELECH. *Daně z příjmů s komentářem*. 18. aktualizované vydání. ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-277-9.
RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2020*. ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-296-0.
RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2021*. 29. aktualizované vydání. ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-307-3.
ŠUBRT, Bořivoj a kol. *Abeceda mzdové účetní 2021*. 31. aktualizované vydání. ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-305-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2022**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

Ing. Michaela Kotková Strítěská, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Práci s názvem Zdaňování příjmů ze závislé činnosti jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 01.11.2022

Bc. Lenka Glasová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych chtěla poděkovat především svému vedoucímu práce panu Ing. Františkovi Sejkorovi, Ph.D., za jeho pomoc, věnovaný čas a cenné rady, které mi pomohly při zpracování mé diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat mé rodině, manželovi a dětem, kteří se mnou měli trpělivost po celou dobu studia, jelikož můj volný čas nebyl věnován jim, ale školním povinnostem.

ANOTACE

Diplomová práce se bude zabývat zdaněním příjmů zaměstnanců zaměstnaných na základě pracovně-právního vztahu v České republice, především pak formuláři „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ a „Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období“, které by měl každý zaměstnanec znát a pravidelně s nimi každoročně přicházet do kontaktu. Jejich znalost je pro zaměstnance klíčová z hlediska přímých slev na dani a slev ze základu daně a jejich poskytování. Teoretická část práce je zaměřena na právní úpravu včetně konstrukčních prvků daně z příjmů, dále na rozdíl mezi oběma výše uvedenými formuláři a na rozdíl mezi slevami. Pro analytickou část práce byl vybrán, jako nejoptimálnější řešení pro zjištění znalostí poplatníků v oblasti daní z příjmů, výzkum mezi zaměstnanci v podobě dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Mzda, závislá činnost, daň z příjmů, správce daně, plátce daně

TITLE

Taxation of income of natural persons from dependent activity

ANNOTATION

The diploma thesis will deal with the taxation of the income of employees, who are employed in the Czech Republic, on the basis of an employment-legal relationship, in particular the forms "Declaration of the tax payer on the income of natural persons from dependent activity" and "Application for the annual settlement of advances and tax benefits for the tax period", which every employee should know and regularly come into contact with them every year. Their knowledge is crucial for employees in terms of direct tax rebates and tax base rebates and their provision. The theoretical part of the diploma thesis is focused on the legal regulation, including the structural elements of income tax, as well as the difference between the two forms mentioned above and the difference between rebates. For the analytical part of this thesis was chosen research among employees to find out the knowledge of taxpayers in the area of income taxes. The research was in the form of a questionnaire survey, which turned out as the most optimal solution for ascertaining, and its evaluation.

KEYWORDS

Income, dependent activity, income tax, tax administrator, tax payer

OBSAH

SEZNAM TABULEK	- 9 -
SEZNAM OBRÁZKŮ	- 9 -
SEZNAM ZKRATEK.....	- 11 -
ÚVOD.....	- 12 -
1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	- 13 -
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA	- 13 -
1.2 OBECNÉ POJETÍ PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 13 -
1.3 ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 14 -
1.3.1 Daňový rezident v ČR	- 14 -
1.3.2 Hrubá mzda	- 14 -
1.3.3 Záloha na daň z příjmů	- 16 -
1.3.4 Daň vybíraná srážkou podle zvláštní sazby daně	- 25 -
1.4 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ	- 27 -
1.5 ROZDÍL MEZI PŘÍMOU SLEVOU NA DANI A SLEVOU ZE ZÁKLADU DANĚ	- 41 -
2 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 43 -
2.1 PŘEDMĚT DANĚ	- 43 -
2.1.1 Příjmy, nepovažující se za příjmy ze závislé činnosti	- 45 -
2.1.2 Příjmy osvobozené od daně z příjmů ze závislé činnosti	- 45 -
2.2 SUBJEKT DANĚ.....	- 49 -
2.3 ZÁKLAD DANĚ.....	- 49 -
2.4 SAZBY DANĚ.....	- 50 -
3 POVINNOSTI PLÁTCŮ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	- 51 -
3.1 MZDOVÝ LIST	- 51 -
3.2 VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 53 -
3.3 PŘÍLOHY K VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	- 54 -
3.4 VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH (PRÁVNICKÝCH) OSOB.....	- 56 -
4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ ZAMĚŘENÉ NA ZNALOSTI POPLATNÍKŮ V OBLASTI DANÍ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 57 -
4.1 ZPRACOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK UVEDENÝCH V DOTAZNÍKU	- 58 -
5 FORMULACE ZÁVĚRŮ A DOPORUČENÍ.....	- 90 -
ZÁVĚR.....	- 92 -

POUŽITÁ LITERATURA.....	- 93 -
SEZNAM PŘÍLOH.....	- 97 -
PŘÍLOHA A - DOTAZNÍK	- 98 -
PŘÍLOHA B - PROHLÁŠENÍ POPLATNÍKA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	- 101 -
PŘÍLOHA C - ŽÁDOST O ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ZDAŇOVACÍ.....	- 103 -
PŘÍLOHA D POTVRZENÍ ZAMĚSTNAVATELE DRUHÉHO Z POPLATNÍKŮ PRO UPLATNĚNÍ NÁROKU NA DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ.....	- 105 -
PŘÍLOHA E - VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	- 106 -
PŘÍLOHA F - VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	- 109 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní na poplatníka	- 19 -
Tabulka 2 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a slevy na studenta.....	- 19 -
Tabulka 3 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a studenta při nízké mzdě	- 20 -
Tabulka 4 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně....	- 23 -
Tabulka 5 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při mzdě 30 000 Kč.....	- 24 -
Tabulka 6 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při nemoci	- 25 -
Tabulka 7 Uplatnění daně vybírané srážkou	- 26 -
Tabulka 8 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021	- 31 -
Tabulka 9 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021 včetně nezdanitelných částek.....	- 38 -
Tabulka 10 Výpočet daně a daňového zvýhodnění u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021.....	- 40 -
Tabulka 11 Rozdíl ve výši čisté mzdy mezi slevou na dani a slevou ze základu daně	- 42 -

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Otázka č. 1.....	- 58 -
Obrázek 2 Odpovědi respondentů k otázce č. 1	- 59 -
Obrázek 3 Otázka č. 2.....	- 60 -
Obrázek 4 Odpovědi respondentů k otázce č. 2	- 60 -
Obrázek 5 Otázka č. 3.....	- 61 -
Obrázek 6 Odpovědi respondentů k otázce č. 3	- 62 -
Obrázek 7 Otázka č. 4.....	- 63 -
Obrázek 8 Odpovědi respondentů k otázce č. 4	- 64 -
Obrázek 9 Otázka č. 5.....	- 65 -
Obrázek 10 Odpovědi respondentů k otázce č. 5	- 66 -
Obrázek 11 Otázka č. 6.....	- 66 -
Obrázek 12 Odpovědi respondentů k otázce č. 6	- 67 -
Obrázek 13 Otázka č. 7.....	- 68 -

Obrázek 14 Odpovědi respondentů k otázce č. 7	- 69 -
Obrázek 15 Otázka č. 8.....	- 70 -
Obrázek 16 Odpovědi respondentů k otázce č. 8	- 71 -
Obrázek 17 Otázka č. 9.....	- 72 -
Obrázek 18 Odpovědi respondentů k otázce č. 9	- 74 -
Obrázek 19 Otázka č. 10.....	- 75 -
Obrázek 20 Odpovědi respondentů na otázku č. 10	- 76 -
Obrázek 21 Otázka č. 11.....	- 77 -
Obrázek 22 Odpovědi respondentů na otázku č. 11	- 77 -
Obrázek 23 Otázka č. 12.....	- 78 -
Obrázek 24 Odpověď respondentů na otázku č. 12.....	- 78 -
Obrázek 25 Otázka č. 13.....	- 79 -
Obrázek 26 Odpovědi respondentů na otázku č. 13	- 80 -
Obrázek 27 Otázka č. 14.....	- 80 -
Obrázek 28 Testování první hypotézy	- 82 -
Obrázek 29 Testování druhé hypotézy	- 83 -
Obrázek 30 Testování třetí hypotézy	- 84 -
Obrázek 31 Otázka č. 15.....	- 85 -
Obrázek 32 Odpovědi respondentů na otázku č. 15	- 85 -
Obrázek 33 Otázka č. 16.....	- 86 -
Obrázek 34 Odpovědi respondentů na otázku č. 16	- 87 -
Obrázek 35 Otázka č. 17.....	- 87 -
Obrázek 36 Odpovědi respondentů na otázku č. 17	- 88 -
Obrázek 37 Otázka č. 21.....	- 89 -
Obrázek 38 Odpovědi zaměstnanců na otázku č. 21	- 89 -

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DP	Daňové přiznání
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
FÚ	Finanční úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
IČ	Identifikační číslo
IT	Informační technologie
MFin	Ministerstvo financí
OSSZ	Okresní správa sociálního pojištění
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZ	Občanský zákoník
PP	Pracovní poměr
PSSZ	Pražská správa sociálního pojištění
RZ	Roční zúčtování
Sb.	Sbírky
SSP	Státní sociální podpora
ÚP	Úřad práce
VŠ	Vysoká škola
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZP	Zdravotní pojištění (pojišťovna)
ZTP/P	Zvlášť tělesně postižený s průvodcem
ZÚJ	Základní územní jednotka

ÚVOD

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, podat ucelený obraz o této problematice a provést rozbor jednotlivých konstrukčních prvků této daně. Součástí práce bylo dotazníkové šetření provedené mezi zaměstnanci o povědomí této problematiky.

Dlouholetá praxe mzdových účetních v této daňové problematice byla jedním z hlavních důvodů pro zpracování tohoto tématu. V praxi je možné se velmi často setkat s neznalostí poplatníků a poměrně velkou dezorientací v daňové oblasti. Přitom se jedná o problematiku, která se samotných poplatníků bezprostředně dotýká a u mnohých ovlivňuje jejich životní standard, jelikož jejich výdělky jsou ve většině případů pod úrovní průměrné mzdy. Oblast daní z příjmů, a tudíž i příjmy ze závislé činnosti, které do této oblasti patří jsou pro některé zaměstnance velmi složité, navíc někteří poplatníci ztrácejí přehled o tom, co je možné měsíčně uplatnit u zaměstnavatele, jelikož jsou zároveň OSVČ a slevy na dani i ze základu daně pak zároveň uplatňují v ročních částkách při podání daňového přiznání. Pro zjištění, jaké povědomí o této problematice zaměstnanci mají, bylo zvoleno provedení dotazníkového šetření.

Diplomová práce byla rozdělena do pěti částí, kde první část se zabývala právní úpravou zdanění příjmů ze závislé činnosti, a to především základním složkám mzdy nebo platu a formulářům, se kterými každý zaměstnanec přichází každoročně do přímého kontaktu a které bezprostředně ovlivňují výši daně ze mzdy nebo platu, a tudíž i výši čisté mzdy. Druhá část byla věnována konstrukčním prvkům daně a třetí část povinnostem plátce daně. Povinnosti plátce daně jsou nezbytnou součástí oblasti zdanění příjmů ze závislé činnosti. Finanční úřad tak získává od plátce daně přehledy, které je nutné každoročně vyhotovit za uplynulé zdaňovací období včetně jejich příloh, aby si správce daně mohl zkontrolovat odvody daní a všechny provedené opravy plátcem daně. Čtvrtá část a zároveň první analytická byla věnována vyhodnocení dotazníkového šetření včetně shrnutí odpovědí ze získaných vyplněných dotazníků od respondentů. Poslední pátá část a druhá analytická byla koncipována jako formulace závěrů a doporučení. Jelikož se jedná o oblast velmi problematickou a pro laika dosti nepřehlednou, která se i velmi často mění a aktualizuje, byla doporučení v této oblasti formulována a směřována především k zaměstnavatelům, jako plátcům daně.

1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

V první kapitole bude zmíněna právní úprava a obecné pojetí k daním z příjmů ze závislé činnosti. Dále zde bude vysvětleno zdanění těchto příjmů včetně popisu jednotlivých složek mzdy nebo platu, bez kterých se správný výpočet neobejde včetně veškerých slev na dani, které je možné uplatnit zaměstnancem na základě podepsaného formuláře „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ s uvedenými příklady způsobů výpočtu mzdy. Dalším specifickým popsaným v této kapitole je provedení ročního zúčtování (dále též RZ) zaměstnancům včetně jednotlivých složek, které lze u zaměstnance do RZ zahrnout. Dále je nutností zde uvést, že celá právní úprava výpočtu a zdanění mezd patří mezi nejpohyblivější právní úpravy, kdy každý rok dochází k různým změnám některých složek spadajících do výpočtu mzdy. Toto je nutné vždy vést v patrnosti a jednotlivé složky mzdy nebo platu upravit dle aktuálních nařízení, aby byl pak výpočet mzdy nebo platu správný.

1.1 Právní úprava

Příjmy ze závislé činnosti jsou upraveny především zákonem č. 586/1992 Sb. v § 6, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o daních z příjmů“ nebo jen „ZDP“). K této právní úpravě se vztahuje Výklad Finanční správy, který je obsažen zejména v Pokynu GFŘ D-22 č.j. 5606/15/7100-10110-011620, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „Pokyn D-22“) (DU.cz, 2021).

1.2 Obecné pojetí příjmů ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti tvoří jednu z pěti skupin příjmů, tzv. dílčích základů daně, z nichž je složen celkový základ daně z příjmů fyzických osob. Příjmy ze závislé činnosti lze charakterizovat znakem „nadřízenosti a podřízenosti“ a tím se od ostatních druhů příjmů odlišují (např. od příjmů ze samostatné činnosti). U příjmů ze závislé činnosti je třeba také dbát obecných ustanovení ZDP. Důležité je vědět a znát, jaké příjmy se z předmětu daně vylučují, jaké příjmy jsou obecně od daně osvobozeny (obsaženo v § 4a ZDP) a co naopak obecně je předmětem daně z příjmů fyzických osob (obsaženo v § 3 ZDP).

Z § 6, ve kterém je obsažena zvláštní (navazující) úprava, vyplývají příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně a také příjmy ze závislé činnosti od daně z příjmů osvobozené (podrobněji vše popsáno a vysvětleno v kapitole 2.1).

Důležitým faktorem u příjmů ze závislé činnosti je správný výpočet dílčího základu daně a následně pak správný způsob výběru daně a jejího odvodu na příslušný FÚ (DU.cz, 2021).

1.3 Zdanění příjmů ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti se zdaňují u zaměstnavatele, a to buď v podobě měsíční zálohy na daň, anebo srážkovou daní (daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně). Výpočet v obou případech provádí zaměstnavatel a v termínech podle ZDP daň nebo zálohu na daň z příjmů odvede příslušnému FÚ. V této kapitole budou též ve stručnosti vysvětleny pojmy, které s daní z příjmů bezprostředně souvisí. Jedná se o problematiku daňového rezidenství a o pojem hrubé mzdy.

1.3.1 Daňový rezident v ČR

Pro správné zdanění příjmů je nutné znát daňové rezidenství poplatníka, tj. zda je či není daňovým rezidentem ČR. Pojmy „daňový rezident ČR“ a „daňový nerezident“ jsou definovány v § 2 odst. 2 a 3 ZDP. Většina zaměstnanců žije v ČR, kde i vykonává svoji práci a o jejich rezidenství tak nevznikají žádné pochybnosti. Vlastní-li však zaměstnanec stálý byt v cizině současně s bytem v tuzemsku, nebo se obvykle zdržuje v ČR delší dobu než 183 dnů v roce je nutné vyloučit otázku dvojího rezidenství. Důležitým kritériem je tzv. středisko životních zájmů zaměstnance. To znamená, kde má zaměstnanec stálý byt, který může být vlastní i pronajatý, důležité je, zda je poplatníkovi s manželkou a dětmi k dispozici dle jeho potřeby (definice bydliště neboli stálého bytu je v § 2 ZDP a opírá se o úmysl poplatníka trvale se v daném bytě zdržovat). Dále se posuzuje, žije-li zde s poplatníkem jeho rodina, jeho děti navštěvují tuzemská školní zařízení, vlastní zde bankovní účty atd., pak je z hlediska daní považován za daňového rezidenta ČR. Lze doporučit nahlédnout vždy do smlouvy o zamezení dvojímu zdanění s příslušným státem, jak se v něm řeší otázka vyloučení dvojího rezidenství (Rindová, 2021a).

1.3.2 Hrubá mzda

Hrubá mzda je dílčím základem z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti neboli takový příjem ze závislé činnosti za kalendářní měsíc, který je předmětem daně z příjmů a není od daně z příjmů osvobozen. Hrubá mzda je smluvní odměnou za odvedenou práci zaměstnancem pro zaměstnavatele. Jedná se o mzdu nebo plat před jejich zdaněním zálohou na daň z příjmů nebo daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně a před odečtem sociálního a zdravotního pojištění zaměstnance. Publikace Abeceda mzdové účetní uvádí,

že (Šubrt, 2014): „Zákon ponechává zaměstnavatelům – s využitím především smluvních vztahů, tj. kolektivních a pracovních či jiných individuálních smluv, ale i vnitřních předpisů – volnou ruku ke stanovení podnikového mzdového systému, včetně forem a struktury mzdy a jejich jednotlivých částí (složek). Nelze proto provést úplný výčet těchto částí či složek“ (Šubrt, 2014). Hrubá mzda je tak vždy součtem všech zdanitelných složek mzdy, do kterých se zahrnují:

- Základní mzda:
 - Časová – je nejpoužívanější formou základní mzdy. Kritériem pro tuto mzdu je konkrétně daný časový úsek např. hodina, týden, měsíc atd. Koubek uvádí (Koubek, 2015): „Primárním úkolem jakéhokoliv systému časových mezd a platů je vytvořit strukturu a systém pro srovnatelné a spravedlivé odměňování zaměstnanců, závislé na jejich pracovních úkolech a na jejich pracovním výkonu“ (Koubek, 2015). Časová mzda je tak využívána především pro nekvantifikovatelné pracovní výkony a výkon zaměstnance nemá přímý vliv na její výši.
 - Úkolová – je nejjednodušší a zároveň nejpoužívanější typ základní mzdy pobídkovou formou. Kritériem je pevně stanovená sazba za daný výkon práce či odpravovaný výrobek. Při využití úkolové mzdy je nutné zajistit kontrolovatelnost a zjistitelnost výsledků odvedené práce. Je využívána převážně pro kvantifikovatelné pracovní výkony a výkon zaměstnance má přímý vliv na její výši. Je ovlivnitelná vlastním úsilím pracovníka.
 - Tarifní – je vyjádřena tarifním stupněm či platovou třídou. Jedná se o smluvní nebo zákonem stanovenou sazbu mzdy za jednotku času. Zaměstnanec se zařazuje do příslušného tarifního stupně či platové třídy, čímž je ovlivněna i její výše.
- Příplatky ke mzdě – mohou mít povinnou i nepovinnou formu. U povinných příplatků se jedná se o příplatky za práci přesčas, za práci v noci, za práci o víkendu či za práci ve svátky, za vedení či zastupování atd.
- Náhrady mzdy – jsou náhradou za řádně čerpanou dovolenou zaměstnancem či za státem uznané svátky.
- Prémie, odměny, osobní ohodnocení – prémie jsou nejčastěji využívány u časové a úkolové formy mzdy. Prémie lze vyložit jako podíl pracovníka na dosažení

konkrétního výsledku či úkolu. Odměny a osobní ohodnocení jsou variabilního a výkonnostního charakteru a jsou využívány jako osobní přístup či přínos zaměstnance k náročnosti daného pracovního úkolu a dlouhodobě dosahovaných uspokojivých pracovních výsledků (Čopíková, 2015; Dvořáková, 2007; Dvořáková, 2004; Koubek, 2015).

1.3.3 Zálaha na daň z příjmů

Zálaha na daň z příjmů je jednou ze základních srážek z příjmů zaměstnance. Bez sražené zálohy na daň nelze zaměstnanci vyplatit mzdu nebo plat. Základem pro výpočet zálohy na daň jsou zdanitelné příjmy ze závislé činnosti poplatníka za kalendářní měsíc či za zdaňovací období. Výjimkou jsou pouze příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny (podrobněji v kapitole 2.1). Daňové sazby daně z příjmů ovlivňují optimální zdanění. Zatímco vyspělé státy při stanovování daňových sazeb preferují princip spravedlivého zdanění, rozvíjející státy preferují funkci fiskální (ABUSELIDZE, 2020). Od roku 2021 se do daně z příjmů fyzických osob vrátilo progresivní zdanění. Zálohy na daň z příjmů činí 15 %, ale pouze za předpokladu, že se jedná o část základu daně do 4násobku průměrné mzdy. (4násobek průměrné mzdy pro rok 2021 je stanoven ve výši 141 764 Kč. Tuto částku lze zařadit mezi pohyblivé složky výpočtu odvodu zálohy na daň. Mění se dle aktuálních nařízení a je proto nutné vést tuto změnu v patrnosti a výpočet mzdy nebo platu vždy přizpůsobit dle aktuálního 4násobku průměrné mzdy stanovené pro každý rok). V případě, kdy dojde při výpočtu k překročení hranice 4násobku průměrné mzdy, je nutné srazit zálohu na daň ve výši 23 % z částky, která tuto hranici překračuje.

Jednu ze základních rolí pro výpočet zálohové daně z příjmů zaměstnance hraje účinnost Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (dále jen „Prohlášení poplatníka“ – viz Příloha B). Pokud zaměstnanec podepíše „Prohlášení poplatníka“ u zaměstnavatele, pak je případná sražená daň ze mzdy nebo platu vždy sraženou zálohou na daň z příjmů. V případě nepodepsaného „Prohlášení poplatníka“ jsou zálohou na daň z příjmů pouze příjmy plynoucích na základě DPP se základem daně vyšším než 10 000 Kč anebo v případě, že úhrn výše základu daně poplatníka u téhož plátce přesáhne za kalendářní měsíc částku 3 500 Kč. (Jedná se o částku rozhodnou pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění. Tato částka je částkou pohyblivou a je nutné každý rok sledovat, zda došlo k jejímu navýšení či nikoliv) (Rindová, 2021a; Šubrt, 2021).

Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Podepsaný formulář „Prohlášení poplatníka“ významně ovlivňuje odvod vypočtené zálohy na daň z příjmů poplatníka, jelikož má význam pro uplatnění slev na dani a pro uplatnění daňového zvýhodnění na děti. Tyto položky snižují výši sražené daně ze mzdy nebo platu zaměstnance. Pro tyto účely je vždy dle potřeb aktualizován formulář Ministerstva financí ČR a obsah formuláře „Prohlášení poplatníka“ je vymezen v § 38k odst. 4 ZDP. Pro rok 2021 je vydán tiskopis „Prohlášení k dani“ MFin 5457 – vzor č. 26. Tiskopis je určen jako pomocný, to znamená, že pokud se zaměstnanec rozhodne, že prohlásí veškeré potřebné údaje jiným způsobem, je důležité, aby dodržel přesně takové skutečnosti, které je povinen prohlásit dle § 38k odst. 4 a 5 ZDP. Tiskopis však velmi usnadňuje opomenutí některých skutečností, proto je zaměstnavateli zcela bez výjimek plně využíván. V současné době je formulář určen vždy na jedno zdaňovací období. Dne 14.01.2021 došlo ke zveřejnění informace Generálním finančním ředitelstvím, které s účinností od roku 2018 rozšířilo formu komunikace mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem s možností využití elektronické formy při uplatnění slev na dani či daňového zvýhodnění. „Prohlášení poplatníka“ může mít zaměstnanec podepsané vždy jen u jednoho zaměstnavatele, anebo u více zaměstnavatelů, avšak pouze v případě postupně za sebou. To znamená, že na sebe zaměstnavatelé navazují a ani v jednom dni nedochází k jejich překrytí. Zároveň také platí, že pokud má zaměstnanec více souběžných zaměstnavatelů, je možné mít učiněné „Prohlášení poplatníka“ pouze u jednoho z nich (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a).

Sleva na dani na poplatníka

Sleva na dani na poplatníka (sleva základní) je pro rok 2021 určena ve výši 27 840 Kč. Jedná se o jedinou ze slev, která se v případě ročního zúčtování (dále jen „RZ“) nebo podání daňového přiznání (dále jen „DP“) na FÚ žádným způsobem nekrátí a uplatňuje se vždy v plné výši. To znamená, že v případě, že zaměstnanec po část roku z nějakého důvodu nepracoval (např. z důvodu nemoci nebo ztráty zaměstnání atd.), vznikne mu po skončení roku při RZ záloh nebo podání DP přeplatek na dani. Pro výpočet daňové zálohy z měsíčního základu daně ze závislé činnosti a funkčních požitků použije pro uplatnění slevy zaměstnavatel vždy 1/12 slevy podle § 35ba ZDP, která pro rok 2021 činila 2 320 Kč měsíčně. Přitom platí, že zaměstnanec má právo, ne však povinnost, učinit u svého zaměstnavatele „Prohlášení poplatníka“ (Rindová, 2021a).

Sleva na invaliditu poplatníka

Sleva se poskytuje v případě, že je poplatníkovi přiznána invalidita prvního nebo druhého stupně (invalidita prvního a druhého stupně je tzv. částečný invalidní důchod), a to v případě měsíční zálohy na daň ve výši 1/12, která pro rok 2021 činí 210 Kč měsíčně. V případě, že je poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (tzv. plný invalidní důchod), lze mu poskytnout rozšířenou slevu na poplatníka, která v případě měsíční zálohy na daň činí 420 Kč. Pokud je poplatník držitelem průkazu ZTP/P, náleží mu měsíční sleva na dani ve výši 1 345 Kč i v případě, že zaměstnanec nemá přiznaný invalidní důchod. V případě, že by poplatník byl držitelem průkazu ZTP/P a zároveň měl přiznaný invalidní důchod, dochází ke kumulaci obou slev na dani a poplatník má pak nárok na měsíční slevu na dani poskytovanou v rámci invalidity a průkazu ZTP/P ve výši 1 765 Kč (1 345 Kč + 420 Kč). Uplatňuje se pouze v měsících od přiznání invalidity do doby zániku invalidity. Nárok na slevu uplatňuje poplatník u zaměstnavatele předložením kopie výměru o přiznání důchodu a každý rok po skončení zdaňovacího období znovu vždy nejpozději k 15. únoru potvrzením o výplatě důchodu od ČSSZ. V případě souběhu starobního a invalidního důchodu vydává potvrzení správce daně (FÚ). Rozhodující je, že se jedná o poplatníka, jemuž byl invalidní důchod přiznán (nerozhoduje okamžik výplaty). Slevu na invaliditu je tedy možné přiznat i za předchozí období, aniž by byl důchod vyplácen. Stejný princip se uplatňuje i v případě odejmutí důchodu. Nárok bude pouze do okamžiku posouzení zániku invalidity, nezáleží na tom, zda je důchod ještě vyplácen. Pro zaměstnance, který je držitelem průkazu ZTP/P, je dokladem samotný průkaz ZPT/P nebo rozhodnutí ÚP (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a; Podnikatel.cz, 2022; Daňové tiskopisy, 2021).

Sleva na studenta

Slevu na studenta lze využít v případě vlastního studia poplatníka. Podmínkou je, že se zaměstnanec soustavně připravuje na budoucí povolání a je dodržena věková hranice 26 let. Tuto slevu může využít poplatník i do 28 let, ale pouze, pokud studuje prezenční formou v doktorském studijním programu na VŠ. V případě uplatnění slevy na studenta zaměstnancem, náležela mu v roce 2021 sleva na dani ve výši 335 Kč měsíčně. Sleva je uplatňována se pouze za měsíce, kdy zaměstnanec prokáže soustavnou přípravu na budoucí povolání. Nárok na slevu má student za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku studium trvalo a předloží zaměstnavateli pro možnost uplatnění slevy potvrzení o studiu. V případě studia VŠ může jít o prezenční, kombinovanou i distanční formu studia. Pokud poplatník splňuje podmínky slevy na studenta pouze pro část roku, uplatní zaměstnavatel 1/12 částky za každý kalendářní měsíc,

na jehož počátku byly podmínky splněny (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a; Daňové tiskopisy, 2021).

Všechny výše uvedené slevy (slevy na invaliditu a sleva na studenta) se uplatní spolu se slevou základní na poplatníka při výpočtu měsíční zálohy na daň. Výsledná daň vypočtená ze základu daně zaměstnance se o tyto slevy poníží a takto poníženou daň zaměstnavatel odvede na příslušný FÚ (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a). Pro lepší orientaci uplatnění slev jsou uvedeny simulace výpočtů v následujících tabulkách: Tabulka 1, Tabulka 2, Tabulka 3.

Příklady na výpočet daně zálohové a uplatnění slev poplatníka

Tabulka 1 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní na poplatníka

Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní na poplatníka		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	40 000 Kč	
Zálohová daň	15 %	6 000 Kč
Sleva na dani základní	rok 2021	2 320 Kč
Daň k odvodu	-	3 680 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 1 znázorňuje vypočtenou zálohovou daň ve výši 15 %, která z hrubé mzdy zaměstnance ve výši 40 000 Kč činí 6 000 Kč. Po uplatnění základní slevy na poplatníka ve výši 2 320 Kč je výsledná daň, kterou zaměstnavatel odvede na příslušný finanční úřad 3 680 Kč.

Tabulka 2 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a slevy na studenta

Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a slevy na studenta		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	40 000 Kč	
Zálohová daň	15 %	6 000 Kč
Sleva na dani základní	rok 2021	2 320 Kč
Sleva na invaliditu I. stupně	rok 2021	210 Kč
Sleva na studenta	rok 2021	335 Kč
Daň k odvodu	-	3 135 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2 představuje zaměstnance s přiznanou invaliditou I. stupně s hrubou mzdou 40 000 Kč, který studuje třetím rokem bakalářské studium na VŠ v kombinovaném studijním programu. Tento zaměstnanec po uplatnění slevy základní ve výši 2 320 Kč uplatní i slevu na invaliditu ve výši 210 Kč a slevu na studenta ve výši 335 Kč. Slevy na dani je možné uplatnit pouze do nulové výše odvodu. V praxi to znamená, že daň nemůže být nikdy záporná. V případě nižší mzdy by se tedy uplatnily slevy pouze do nulové výše daně. Jak by to vypadalo je přehledně znázorňuje Tabulka 3.

Tabulka 3 Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a studenta při nízké mzdě

Výpočet zálohové daně a uplatnění slevy základní, slevy na invaliditu a studenta při nízké mzdě		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	18 000 Kč	
Zálohová daň	15 %	2 700 Kč
Sleva na dani základní	rok 2021	2 320 Kč
Sleva na invaliditu I. stupně	rok 2021	210 Kč
Sleva na studenta	rok 2021	335 Kč
Vypočtená výše daně	-	-165 Kč
Daň k odvodu	-	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3 simuluje mzdu studenta s přiznanou invaliditou I. stupně a studujícího třetím rokem bakalářské studium na VŠ v prezenční formě studia, pracujícího na DPČ. Při hrubé mzdě 18 000 Kč vychází zálohová daň na 2 700 Kč, po uplatnění slevy základní a slevy na invaliditu již nelze uplatnit plnou výši slevy na studenta. Z této slevy zbývá uplatnit 165 Kč, což v případě měsíční zálohové daně nelze a daň k odvodu na příslušný FÚ tohoto zaměstnance je nulová. Pokud byla nižší mzda studenta tento měsíc zapříčiněna např. náhradou mzdy za nemoc a v jiných měsících dojde k odvodu daně vyššímu než 0 Kč, pak je možné studentovi zbývajících 165 Kč vrátit na základě provedení RZ, pokud podepíše u posledního zaměstnavatele v roce „Žádost o provedení RZ“, anebo při podání DP za rok 2021, pokud DP podá a nebere svoji daňovou povinnost jako vyrovanou.

Daňové zvýhodnění na dítě

Další ze slev, které lze díky „Prohlášení poplatníka“ u zaměstnavatele uplatnit je tzv. „daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodařící

domácnosti“ (dále jen „daňové zvýhodnění“). I v tomto případě platí, že každé dítě může uplatnit pouze jeden z poplatníků žijící v domácnosti. V případě uplatnění dětí u zaměstnavatele uvede poplatník jím vyživované děti do formuláře. Zde je nutné uvést celé jméno dítěte, jeho RČ a v jaké výši na dítě daňové zvýhodnění uplatňuje či neuplatňuje. V „Prohlášení poplatníka“ zaměstnanec zároveň prohlašuje, že daňové zvýhodnění na jím vyživované dítě neuplatňuje jiná osoba v téže hospodařící domácnosti. V tiskopisu je uvedeno celé jméno a RČ druhého poplatníka, adresa trvalého pobytu, a zda uvedený poplatník konkrétní dítě uplatňuje či nikoliv. K účelu prokázání, že na dítě neuplatňuje daňové zvýhodnění jiný z poplatníků žijící v domácnosti lze využít vydaný tiskopis – vzor potvrzení, který je možné stáhnout na webových stránkách finanční správy (formulář uveden v Příloha D). V případě, že jsou oba poplatníci zaměstnaní vystavuje toto potvrzení zaměstnavatel druhého z poplatníků. V souladu s údaji, které poplatník v „Prohlášení poplatníka“ u zaměstnavatele uvedl potvrdí plátce daně, na které děti poplatník uplatňuje, v jaké výši a na které neuplatňuje (jedná se o děti, které lze podle § 35c odst. 6 ZDP považovat za vyživované oběma poplatníky). Pokud se během roku nic nezměnilo, není nutné požadovat pro další období nové potvrzení od druhého z poplatníků. Platnost je trvalá a nové potvrzení je nutné si vyžádat až v případě případné změny ve společně posuzovaných dětech. V případě, že všechny děti uplatňuje pouze jeden z poplatníků stačí pouze tzv. zkrácené potvrzení o tom, že druhý z poplatníků neuplatňuje. Dále platí, že děti druhého z poplatníků žijící ve společné domácnosti může uplatnit pouze manžel/manželka, nikoliv druh/družka. Základní podmínky pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění poplatníkem a způsob uplatnění jsou stanoveny v § 35c a § 35d ZDP. Daňové zvýhodnění je dle zákona odstupňováno a pro rok 2021 náleželo poplatníkovi ve výši:

- 15 204 Kč ročně na první dítě, měsíčně ve výši 1 267 Kč,
- 22 320 Kč ročně na druhé dítě, měsíčně ve výši 1 860 Kč,
- 27 840 Kč ročně na třetí dítě a na každé další dítě poplatníkem vyživované, měsíčně v výši 2 320 Kč (Šubrt, 2021; Mzdová účetní 12/2021, 2021; Rindová, 2021a).

V případě, že poplatník vyživuje dítě se ZTP/P, pak je daňové zvýhodnění na takto vyživované dítě dvakrát vyšší. Zákon přesně neurčuje, v jakém pořadí je nutné vyživované děti uplatnit, tedy, že nejstarší dítě musí být uplatněno jako první. Určení pořadí je tak ponecháno na volbě poplatníka. Poplatník tak může pořadí dětí seřadit tak, aby dosáhl na co nejvyšší daňové zvýhodnění a pokud má dítě se ZTP/P vyplatí se ho uvést jako poslední (např. jako třetí v pořadí). V praxi se využívá označení dětí číselným pořadím. Nejčastěji se jako poslední ve většině případů uplatňuje starší dítě, jelikož je předpoklad, že dokončí studium či dosáhne

zletilosti dříve než mladší dítě a není pak nutné ostatní děti přečíslovat. Ze zákona je nutné mít děti očíslované vždy tak, aby nechyběla čísla „1“ a „2“. Daňové zvýhodnění na dítě je poplatníkem uplatňováno buď formou:

- slevy na dani,
- nebo daňového bonusu (což je forma záporné daně)
- nebo kombinací obojího, tj. slevy na dani i daňového bonusu současně.

Uplatnění slevy u zaměstnance, který v učiněném „Prohlášením poplatníka“ uplatňuje daňové zvýhodnění na děti, probíhá v průběhu roku při měsíčním zúčtování mzdy. Nejprve jsou z vypočtené zálohy na daň odečteny zaměstnanci ostatní slevy (např. sleva základní, na invaliditu, na studenta) a poté dochází ke snížení zálohy na daň o částku měsíčního daňového zvýhodnění. V případě, že je vypočtená záloha nižší než částka měsíčních slev na dani a slevy na daňové zvýhodnění uplatňované zaměstnancem, je vzniklý rozdíl vyplacen zaměstnavatelem poplatníkovi ve formě měsíčního daňového bonusu. Ten je možné zaměstnanci vyplatit jen v případě splnění základní podmínky a tou je dosažení výše alespoň poloviny minimální mzdy, která pro rok 2021 činila 7 600 Kč. Měsíční daňový bonus lze vyplatit zaměstnanci do výše dosažení maximálního měsíčního limitu, který je 5 025 Kč. Přičemž došlo od 1.1.2021 ke změně oproti roku 2020 a předcházejícím letům, kdy byla zrušena maximální výše ročního bonusu ve výši 60 300 Kč, avšak ke zrušení maximálního měsíčního limitu dochází až od 1.1.2022 (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a; Mzdová účetní 12/2021, 2021; Daňové tiskopisy, 2021).

Výše uplatněné částky daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě přinesl zákon č. 285/2021 Sb., kterým se změnil zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, až v polovině roku 2021. Podle přechodných ustanovení k tomuto zákonu se celé zdaňovací období roku 2021 uplatňovalo měsíční daňové zvýhodnění na děti v původní platné výši na počátku roku 2021 a to bylo následovné:

- 15 204 Kč ročně na první dítě, měsíčně ve výši 1 267 Kč,
- 19 404 Kč ročně na druhé dítě, měsíčně ve výši 1 617 Kč,
- 24 204 Kč ročně na třetí dítě a na každé další dítě poplatníkem vyživované, měsíčně v výši 2 017 Kč (Mzdová účetní 12/2021, 2021; Šubrt, 2021).

Dne 27. července 2021 vydalo GŘ informací dostupnou na stránkách finanční správy podle které (Finanční správa, 2021): „U zaměstnanců, kteří si u svého zaměstnavatele uplatňují

daňové zvýhodnění na děti, se v průběhu roku 2021 nic měnit nebude a při zúčtování mzdy za zbylé měsíce roku 2021 a při výpočtu zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti budou zaměstnavatelem poskytovány částky daňového zvýhodnění na děti platné před novelou zákona o daních z příjmů. Zvýšení částek daňového zvýhodnění na děti promítne zaměstnavatel zaměstnancům až po skončení roku v ročním zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za rok 2021 za celé zdaňovací období, resp. za kalendářní měsíce, kdy poplatník splňoval nárok na uplatnění daňového zvýhodnění na děti. Zaměstnanci, kteří budou za rok 2021 podávat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, ať již na základě povinnosti stanovené jim zákonem o daních z příjmů nebo dobrovolně, uplatní zvýšené částky daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě v daňovém přiznání“ (Finanční správa, 2021).

Tato informace a přechodné ustanovení rozhodně nebylo v případě zaměstnanců mající příjmy pouze ze závislé činnosti a nemusejí tak podávat daňové přiznání, rozumným řešením. Přihlédneme-li k faktu, že někteří poplatníci své možnosti zažádat zaměstnavatele (případně posledního zaměstnavatele v roce 2021) o provedení RZ z jakéhokoliv důvodu nevyužili a ani nepodali daňové přiznání na příslušný FÚ, tak o možnost zvýšeného daňového zvýhodnění přišli a získání vratky na dani za rok 2021 nevyužili.

Příklady k poplatníkům uplatňující daňové zvýhodnění na dítě/děti

Pro lepší přehlednost a orientaci v případě uplatnění daňového zvýhodnění na dítě/děti zaměstnance a možnosti využití daňového bonusu v průběhu roku 2021 jsou simulace výpočtů uvedeny v následujících tabulkách: Tabulka 4, Tabulka 5, Tabulka 6.

Tabulka 4 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně

Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	červenec 2021	40 000 Kč
Zálohová daň	15 %	6 000 Kč
Sleva na dani základní	7/2021	2 320 Kč
Sleva na invaliditu I. stupně	7/2021	210 Kč
Daňové zvýhodnění 1. dítě	7/2021	1 267 Kč
Daňové zvýhodnění 2. dítě	7/2021	1 617 Kč
Daň k odvodu	7/2021	586 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4 simuluje situaci zaměstnance s přiznanou invaliditou I. stupně a s uplatňovaným daňovým zvýhodněním na dvě děti. Vypočtená zálohová daň z hrubé mzdy zaměstnance ve výši 40 000 Kč činí 6 000 Kč. Nejprve odečteme slevy na poplatníka, tj. slevu základní a slevu na invaliditu, pak je možné uplatnit daňové zvýhodnění na obě děti. V uvedeném případě vychází daň k odvodu 586 Kč. Pokud by došlo po skončení zdaňovacího období k RZ zaměstnance za rok 2021, bylo by mu na slevě na dani pouze za měsíc červenec 2021 vráceno na slevě na dani 243 Kč. Což je rozdíl částky, o kterou se zpětně k datu 1.1.2021 nařízením GFŘ navýšilo daňové zvýhodnění na druhé vyživované dítě poplatníka.

Tabulka 5 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při mzdě 30 000 Kč

Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při mzdě 30 000 Kč		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	červenec 2021	30 000 Kč
Zálohová daň	15 %	4 500 Kč
Sleva na dani základní	7/2021	2 320 Kč
Sleva na invaliditu I. stupně	7/2021	210 Kč
Daňové zvýhodnění 1. dítě	7/2021	1 267 Kč
Daňové zvýhodnění 2. dítě	7/2021	1 617 Kč
Daň k odvodu	7/2021	0 Kč
Bonus	7/2021	914 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5 vychází ze stejného příkladu jako tabulka 4 s tím rozdílem, že zaměstnanec má nižší hrubou mzdu ve výši 30 000 Kč. Vypočtená zálohová daň je v tomto případě 4 500 Kč. Nejprve uplatníme slevu základní a slevu na invaliditu a pak uplatňujeme daňové zvýhodnění na obě poplatníkem vyživované děti. Po odečtu slevy základní na poplatníka a slevy na invaliditu by činila daň k odvodu 1 970 Kč. Od té dále odečteme daňové zvýhodnění na 1. dítě a následně na 2. dítě. V tomto případě bychom se však dostali na částku minus 914 Kč, ty už ale zaměstnanec uplatnit ze své slevy nemůže. Aby o ně nepřišel, přičtou se mu ke mzdě ve formě měsíčního daňového bonusu. Vypočtená čistá mzda zaměstnance se tím navýší ještě o 914 Kč.

Tabulka 6 Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při nemoci

Výpočet zálohové daně u poplatníka se dvěma dětmi a invaliditou I. stupně při nemoci		
	Parametry pro odvod	Výpočet
Hrubá mzda	červenec 2021	15 000 Kč
Zálohová daň	15 %	2 250 Kč
Sleva na dani základní	7/2021	2 320 Kč
Sleva na invaliditu I. stupně	7/2021	210 Kč
Daň k odvodu	7/2021	0 Kč
Daňové zvýhodnění 1. dítě	7/2021	1 267 Kč
Daňové zvýhodnění 2. dítě	7/2021	1 617 Kč
Bonus	7/2021	2 884 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6 vychází ze stejné situace jako tabulka 5, kdy má zaměstnanec hrubou mzdu ve výši 30 000 Kč s tím rozdílem, že v následujícím příkladu znázorněném v tabulce 6 je zaměstnanec polovinu měsíce nemocný a jeho hrubá mzda se tím sníží na 15 000 Kč. Daň k odvodu je v tomto případě nulová, jelikož vypočtená zálohová daň je ještě nižší než sleva základní. A jak bylo zmíněno již výše daň nemůže být nikdy záporná. Jelikož ale poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na dvě děti a má hrubou mzdu vyšší, než je polovina minimální mzdy (pro rok 2021 byla minimální mzda 15 200 Kč) má nárok na daňový bonus v celé výši a tj. 2 884 Kč. Tato částka bude zaměstnanci připočtena k čisté mzdě ještě spolu s náhradou mzdy za prvních 14 dní pracovní neschopnosti.

1.3.4 Daň vybíraná srážkou podle zvláštní sazby daně

Jedná se o další nutnou srážku ze mzdy nebo platu. Pro tuto daň zákon přesně vymezuje podmínky, kdy se nejedná o daň zálohovou, ale je nutné odvést daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně. Pro odvod této daně má FÚ specifické předčísli 7720 u čísla účtu, kam je nutné takto sraženou a vybranou daň odvést. Příjmy, z nichž je sražena konečná daň vybíraná srážkou pak zaměstnanci nevstupují do daňového priznání ani do případného RZ daňových záloh. V případě, že poplatník nepodepíše u zaměstnavatele „Prohlášení poplatníka“, nemusí se tak při zdanění a odvodu daně vždy jednat o daň zálohovou. Zde je nutné vycházet

z toho, o jaký pracovně-právní vztah se u zaměstnavatele jedná. Pokud se jedná o DPP, pak se srážková daň uplatní až do výše měsíčního hrubého příjmu 10 000 Kč hrubého včetně. Pokud se jedná o DPČ či klasický PP, pak se srážková daň uplatní pouze u příjmu dosahující maximální měsíční výše 3 500 Kč včetně. Částka 3 500 Kč je podle ustanovení § 6 odst. 4 písm. b) zákona o daních z příjmů limitem ostatních příjmů zdaněných při neučiněném „Prohlášení poplatníka“ srážkovou daní. Jedná se o částku „rozhodnou pro účast zaměstnanců

na nemocenském pojištění“, která byla od 1.1.2021 zvýšena na 3 500 Kč. Například dohoda o pracovní činnosti na zmiňovaných 3 500 Kč. Do konce roku 2020 byla tato částka 3 000 Kč (Rindová, 2021a). Následující Tabulka 7 přehledně ukazuje, kdy použít daň vybíranou srážkou a kdy se jedná o daň zálohovou v případě neučiněného „Prohlášení poplatníka“.

Tabulka 7 Uplatnění daně vybírané srážkou

Uplatnění daně vybírané srážkou		
Výše příjmů v Kč	Zaokrouhlení základu daně	Způsob zdanění
z dohody o provedení práce		
1 až 10 000 Kč včetně	na koruny dolů	Daň srážková 15% zaokrouhlená na koruny dolů
10 001 Kč a více	na stokoruny nahoru	Daň zálohová 15 %
z ostatních příjmů ze závislé činnosti		
1 až 3 500 Kč včetně	na koruny dolů	Daň srážková 15% zaokrouhlená na koruny dolů
3501 Kč a více	na stokoruny nahoru	Daň zálohová 15 %

Zdroj: vlastní zpracování podle (ALFA SOFTWARE, 2020)

Jak je výše v textu uvedeno, obecně u srážkové daně platí, že se jedná o konečnou daň a příjmy z nichž je srážena konečná daň vybíraná srážkou pak zaměstnanci nevstupují do DP a ani je zaměstnanec nemusí oznamovat zaměstnavateli do případného RZ daňových záloh. Ale zákon umožňuje i zahrnutí příjmů ze závislé činnosti zdaněných srážkovou daní do DP, a to na základě § 36 odst. 6 a 7 kooperujícím s § 38d odst. 4 písm. a) bod 2 ZDP. Zde bezpodmínečně platí, že změnit režim zdanění takovýmto způsobem je možné pouze u všech srážkovou daní řešených mezd či platů. Výhodou je v tomto případě možnost uplatnění slev na dani a snížení základu daně o nezdanitelné částky a daňové odpočty, které by jinak poplatník nemohl uplatnit. Sráženou srážkovou daň poplatník poté započte s vypočítanou daní z příjmů a vzniklý přeplatek na dani bude na žádost vrácen finančním úřadem (Illetško, 2021).

1.4 Roční zúčtování

Roční zúčtování je pro zaměstnance, který není povinen podávat DP nejjednodušším způsobem, jak vypořádat a uzavřít svou daňovou povinnost za uplynulý rok. Roční zúčtování provádí zaměstnavatel na základě zaměstnancem podepsané „Žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období“ (formulář k nahlédnutí viz Příloha C). Pro mzdovou účetní či účtárnu znamená RZ zaměstnanců zároveň kontrolu správnosti dosavadního průběhu roku a opravu případných nedostatků či omylů před uzavřením daňových povinností všech zaměstnanců, kteří nemají povinnost podat DP. „Žádost o RZ“ musí být zaměstnancem u zaměstnavatele podepsána vždy nejpozději k datu 15.2. následujícího roku a zároveň musí zaměstnanec předložit zaměstnavateli veškeré potřebné doklady k jejímu provedení. Zaměstnavatel má povinnost vyplatit vypočtený přeplatek na RZ zaměstnanci nejpozději ve výplatním termínu mzdy za březen. Neocenitelným přínosem pro zaměstnance je dobrá komunikace a výborné znalosti dané problematiky mzdovou účetní či účtárnou, což vede nejen k minimalizaci chyb u vyplněných formulářů, ale i k možnosti uplatnění veškerých skutečností, na které má zaměstnanec nárok (Rindová, 2021b).

Vzájemný vztah RZ a DP

Po skončení zdaňovacího období mohou u zaměstnance nastat tyto situace:

- Zaměstnanec má povinnost podat DP na příslušný FÚ.
- Zaměstnanec nemá povinnost podat DP,
 - ale podá DP dobrovolně,
 - nebo využije práva požádat zaměstnavatele o provedení RZ,
 - anebo nepodá ani DP, ani nepožádá zaměstnavatele o provedení RZ a považuje svoji daňovou povinnost za vyřízenou (Rindová, 2021b).

Posední možnost, kdy zaměstnanec nepodá DP a ani nepožádá zaměstnavatele o RZ a považuje svoji daňovou povinnost za vyřízenou se zpravidla poplatníkovi nevyplácí, jelikož není možné uplatnit veškeré potenciální daňové úlevy. Především ty, které lze nárokovat pouze jednou za rok až po skončení zdaňovacího období. Zaměstnanec ale mohl v průběhu zdaňovacího období delší dobu marodit (např. dva měsíce) a mít nižší mzdu či dokonce pobírat pouze náhradu mzdy za prvních 14 dní pracovní neschopnosti, která je osvobozena od daně a následně i nemocenské plynoucí od OSSZ. Zaměstnanec pak v tomto případě přijde o značnou částku vratky na dani či daňového bonusu (Illetško, 2021).

Případy, kdy zaměstnanci RZ nelze provést, jsou následující:

- Zaměstnanec nepodepsal „Prohlášení poplatníka“.
- Zaměstnanec měl za uplynulé zdaňovací období souběžně více zaměstnavatelů.
- Zaměstnanec je zároveň se zaměstnáním OSVČ.
- Zaměstnanec má i jiné příjmy podle § 7 až § 10 ZDP, v celkovém úhrnu přes 6 000 Kč. Do tohoto limitu se zahrnují i tzv. fiktivní příjmy, které vznikly v minulých letech při využití nezdanitelných částek zaměstnance v souvislosti se zaplaceným soukromým životním pojištěním a penzijním připojištěním a uplynulém zdaňovacím období došlo k předčasnému ukončení těchto smluv a výplatě odbytného.
- Zaměstnanci byly dopláceny příjmy vztahující se ke mzdám z předchozích let (tj. rok 2020 a roky předcházející).
- Zaměstnanec poskytl dar podle § 15 odst. 1 ZDP do jiného státu, než fyzickým osobám s bydlištěm v ČR nebo právnickým osobám se sídlem v ČR.
- Zaměstnanec měl po celý rok či část roku příjmy od zahraničního zaměstnavatele nebo od českého zaměstnavatele se stálou provozovnou v zahraničí.
- Zaměstnanec je daňovým nerezidentem ČR s učiněným prohlášením poplatníka a neuplatňuje pouze slevu základní na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP a slevu na studenta po dobu soustavné přípravy na budoucí povolání a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území ČR není nižší než 90 % všech jeho (celosvětových) příjmů (Mzdová účetní 02/2022, 2022).

Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období

Zaměstnancem podepsaný formulář „Žádost o RZ“ umožňuje zaměstnanci případné vrácení již odvedené zálohové daně a v případě v průběhu roku uplatňovaných vyživovaných dětí i vratku na daňovém bonusu či kombinaci obojího. K provedení RZ je stejně jako u „Prohlášení poplatníka“ vydán Ministerstvem financí doporučený formulář, ve kterém hned v úvodu podepisující zaměstnanec prohlašuje, že žádá zaměstnavatele o provedení RZ v souladu s § 38c a § 38d zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a není tak povinen podat DP na FÚ. Formulář pomáhá zaměstnanci i zaměstnavateli, aby nedošlo k opomenutí uplatnění některé slevy na dani nebo k neuplatnění případných slev ze základu daně, které není možné zaměstnancem uplatnit v průběhu roku. Tyto slevy a nezdanitelné částky ze základu daně lze poplatníkem uplatnit vždy až po skončení zdaňovací období. Z toho vyplývá, že formulář

„Žádost o RZ“ se netýká slev na dani, které jsou podepisovány a uplatňovány již v průběhu roku ve formuláři „Prohlášení poplatníka“. Tyto slevy či případné změny zaměstnanec dodatečně doplňuje ve stejném formuláři, který je na tuto možnost připraven. Zaměstnavatel tak při RZ pracuje zároveň s oběma formuláři současně. Zaměstnanec svým podpisem ve formuláři „Žádost o RZ“ potvrzuje správnost uvedených údajů, oprávněný nárok na poskytnutí slev či případného odpočtu ze základu daně, doložené skutečnostmi zakládajícími se na pravdě (Rindová, 2021b; Mzdová účetní 02/2021, 2021).

Ve formuláři „Žádost o roční zúčtování“ lze snížit svou daňovou povinnost podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP uplatněním slevy na manžela/ku, nebo podle § 35ba odst. 1 písm. g) ZDP slevou za umístění dítěte. Obě slevy nelze uplatnit měsíčně, ale pouze ročně na základě RZ nebo podáním DP (Mzdová účetní 02/2021, 2021).

Sleva na manžela/manželku

Jednou ze základních podmínek poplatníka pro uplatnění slevy na manžela/ku podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP je jeho vlastní příjem. Ten nesmí za celý kalendářní rok přesáhnout 68 000 Kč a manžel/ka musí žít s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Co přesně je společně hospodařící domácností definuje § 21e ZDP. U zaměstnance se jedná o nejvýraznější roční slevu, kterou je možné v rámci RZ využít. Sleva se uplatňuje ve stejné výši jako sleva základní u poplatníka, což je za rok 2021 částka 24 840 korun za rok. Tato sleva se krátí podle počtu měsíců, ve kterých je podmínka manželství a společně žijící domácnosti splněna např. pokud manželé měli sňatek v polovině června 2021, může si manžel na manželku uplatnit slevu pouze ve výši 6/12, jelikož další podmínkou je uplatnění od 1. dne v měsíci, kdy je splněna podmínka manželství. V případě, že manžel/ka vlastní průkaz ZTP/P může poplatník uplatnit dvojnásobek nárokované částky. Podle zákona upravujícího registrované partnerství je za manžela/ku považován/na i partner/ka poplatníka. Důležitou otázkou je, co není vlastním příjmem manželky/la či registrované partnerky/ra a nezapočítává se do částky 68 000 Kč (Illetško, 2021; Rindová, 2021b). Finanční správa uvádí úplný výčet těchto příjmů (Finanční správa, 2021):

- *„dávkou státní sociální podpory,*
- *dávkou pěstounské péče s výjimkou odměny pěstouna,*
- *dávkou osobám se zdravotním postižením,*
- *dávkou pomoci v hmotné nouzi,*
- *příspěvek na péči, sociální služby,*

- *státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem,*
- *státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření,*
- *státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření,*
- *stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání,*
- *příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen,*
- *u manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manžela nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů“ (Finanční správa, 2021).*

V případě, že chce poplatník uplatnit slevu na manžela/ku je nutné, aby zaměstnavateli v „Žádosti o RZ“ vyplnil potřebné údaje a doložil čestné prohlášení manželky/la, že neměl/a po celé zdaňovací období vyšší příjmy než 68 000 Kč. V případě, že je dotyčná osoba navíc držitelem průkazu ZTP/P, pak doložit kopii průkazu a posledním dokladem je kopie dokladu totožnosti (Illetško, 2021).

Sleva za umístění dítěte

Jedná se o další z přímých slev na dani poplatníka. Slevu na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení podle § 35ba odst. 1 písm. g) ZDP (tzv. školkovné) je možné využít jen jedním z rodičů (není dělitelná), který s ním žije ve společně hospodařící domácnosti. Školkovné je poskytováno 1x ročně, maximálně do výše minimální mzdy, což je za rok 2021 částka 15 200 Kč. Potvrzení o výši školkovného vystavuje provozovatel školky nebo jiného obdobného zařízení a uvádí se pouze částka školného (neuvádí se stravné ani jiné provozní náklady předškolního zařízení). Prarodiče si mohou o školkovné zažádat pouze v případě, že mají vnuka/čku v péči nahrazující péči rodičů. Tato sleva může snížit daňovou povinnost na nulu, ale nezakládá možnost vyplacení daňového bonusu. Předškolní zařízení vystavující potvrzení o školkovném musí odpovídat následující definici:

- musí se jednat o mateřské školy podle školského zákona nebo obdobné zařízení v zahraničí,
- nebo o zařízení služby péče o dítě v dětské skupině,
- nebo o jiné zařízení pečující o dítě předškolního věku provozované na základě živnostenského oprávnění, pokud je péče srovnatelná s péčí poskytovanou:
 - zařízením služby péče o dítě v dětské skupině,

- nebo, mateřskou školou podle školského zákona č. 561/2004 Sb. (Illetško, 2021; Rindová, 2021b).

Pro lepší pochopení uplatnění obou slev je uveden příklad: zaměstnanec má hrubý roční příjem za celé zdaňovací období 2021 ve výši 485 000 Kč. V červenci roku 2021 se oženil, jeho manželka je držitelem průkazu ZTP/P a její zdanitelný příjem nepřesahuje 68 000 Kč za rok. Dále má poplatník dvě děti v mateřské školce. Starší navštěvovalo školku po celý rok 2021 a mladší bylo přijato od září 2021. Provozovatel školky vystavil zaměstnanci na každé dítě potvrzení o zaplacené výši školkovného. Pro starší dítě na částku 4 440 Kč a pro mladší na částku 1 480 Kč. Zaměstnanec podepsal do 15.2.2022 u zaměstnavatele „Žádost o RZ“ a doložil všechny potřebné doklady k uplatnění slev. Lepší přehlednost výpočtu znázorňuje následující Tabulka 8:

Tabulka 8 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021

Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021		
1.	Úhrn příjmů za celé zdaňovací období	485 000 Kč
2.	Základ daně (zaokrouhlený na celá sta Kč dolů)	485 000 Kč
3.	Vypočtená daň	72 750 Kč
4.		písm. a) základní sleva na poplatníka
5.	Sleva na dani podle § 35ba odst. 1 zákona	písm. b) na manžela (manželku)
6.		písm. g) sleva za umístění dítěte
7.	Slevy na dani podle § 35 ba zákona celkem	56 960 Kč
8.	Daň po slevě na dani podle § 5 ba zákona (částka musí být ≥ 0)	15 790 Kč
9.	Úhrn skutečně sražených záloh na daň (po slevě na dani)	44 960 Kč
10.	Přeplatek na dani je-li řádek 9 > 8 Nedoplatek na dani je-li řádek 9 < 8	29 170 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (Rindová, 2021b)

Z tabulky 8 je patrné, že zaměstnanec zaplatil na zálohách na dani za celý kalendářní rok 44 960 Kč. Díky slevě na manželku, která je držitelem průkazu ZTP/P (uplatní dvojnásobek slevy) se kterou jsou manželé od července 2021 (podmínku manželství tedy splňují k 1.8.2021, tj. 5 měsíců). Sleva na manželku, kterou může poplatník uplatnit je 23 200 Kč (tj. $2\,320 \cdot 5 \cdot 2$). Školkovné je možné uplatnit do částky 15 200 Kč (minimální mzda pro rok 2021). Díky vystaveným potvrzením od provozovatele školky si poplatník může uplatnit slevu za umístění

dítěte ve výši 5 920 Kč (tj. 4 440 + 1 480). Jelikož se u mezd měsíční základ daně zaokrouhluje na celá 100 Kč nahoru, u ročního základu daně je zaokrouhlení na celá 100 Kč dolů, proto by měl zaměstnavateli vždy vyjít malý přeplatek, i kdyby zaměstnanec žádnou jinou slevu, než slevu základní neuplatňoval. V našem příkladu tak vychází zaměstnanci vratka na dani v celkové výši 29 170 Kč. Tu má povinnost zaměstnavatel vyplatit zaměstnanci nejpozději ve mzdě za březen 2022, což je v dubnovém výplatním termínu březnové mzdy.

Dále lze ve formuláři „Žádost o RZ“ uplatnit snížení základů daně podle § 15 ZDP:

- bezúplatná plnění podle odst. 1 a 2 ZDP,
- úroky z úvěru podle odst. 3 a 4 ZDP,
- penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkové penzijní spoření nebo penzijní pojištění podle odst. 5 ZDP,
- pojistné na soukromé životní pojištění podle odst. 6 ZDP,
- členské příspěvky odborových organizací podle odst. 7 ZDP,
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle odst. 8 ZDP (Mzdová účetní 02/2021, 2021; Rindová, 2021b).

K prokazování nezdaniitelných částí daně poplatníkem je nutno uvést (Mzdová účetní 02/2021, 2021): „*Jednotlivé odpočty nezdaniitelných částí základu daně mají definované podmínky v uvedených ustanoveních zákona o daních z příjmů. Prokazování je pak stanoveno v § 38l odst. 1 ZDP. Doklady prokazující nárok musí být předloženy ve stejném termínu jako žádost, tj. nejpozději do 15. února 2021*“ (Mzdová účetní 02/2021, 2021).

Bezúplatná plnění

U bezúplatných plnění (darů) je nutné postupovat v souladu s § 15 odst. 1, resp. odst. 2 ZDP. Přitom vycházíme z těchto základních podmínek (u prvních dvou stačí splnit jednu z nich):

- úhrnná hodnota všech darů musí přesáhnout 2 % ze základu daně,
- jejich úhrnná hodnota musí být alespoň 1 000 Kč,
- lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně. Pro rok 2021 byl však tento maximální limit navýšen na 30 % v souvislosti s epidemií Covid 19. Jedná se o dočasné zvýšení na základě ZDP č. 39/2021 Sb. (Macháček, 2021; Rindová, 2021b).

Darem mohou být peněžní prostředky, poskytované služby i nemovité věci. U věcných darů či služeb je však nutné jejich ocenění podle zákona o oceňování majetku. Bezúplatné plnění lze poskytnout (Macháček, 2021):

- *„obcím, krajům, organizačním složkám státu, právníkům osobám se sídlem na území ČR, jakož i právníkům osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek podle zákona č. 117/2001, a to na:*
 - *vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství,*
 - *policii,*
 - *požární ochranu,*
 - *podporu a ochranu mládeže,*
 - *ochranu zvířat a jejich zdraví,*
 - *účely sociální, zdravotnické, ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní,*
 - *a politickým stranám, politickým hnutím, evropským politickým stranám nebo evropským politickým nadacím na jejich činnost;*
- *fyzickým osobám s bydlištěm na území ČR, které jsou poskytovateli zdravotních služeb, dále které provozují školy a školská zařízení a rovněž které provozují zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, a to na financování těchto zařízení;*
- *fyzickým osobám s bydlištěm na území ČR, které jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu anebo jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby podle zákona o sociálních službách, a to na:*
 - *zdravotnické prostředky nejvýše do částky nehrzené zdravotními pojišťovnami,*
 - *na zvláštní pomůcky podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nejvýše do částky nehrzené příspěvkem ze státního rozpočtu,*
 - *na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání“* (Macháček, 2021).

Za bezúplatné plnění je však považován i odběr krve a jejích složek (např. plazma nebo krevní destičky). Jeden odběr je oceněn částkou 3 000 Kč. V případě darování orgánu, kostní dřeně nebo kmenových buněk žijícího dárce je hodnota takového daru oceněna částkou 20 000 Kč. Ve všech případech je nutné nárok na bezúplatné plnění řádně prokázat na základě ustanovení § 38k a § 38l ZDP (Macháček, 2021; Rindová, 2021b).

Úroky z úvěru

Patří mezi odpočty ze základu daně, které jsou poplatníky velmi často využívány. Je to daně především tržní cenou nemovitostí a průměrně vydělávající poplatník se bez úvěru na bytové potřeby v dnešních podmínkách prakticky neobejde. Možnost odpočtu úroků z úvěru na bytové potřeby upravuje § 15 odst. 3 a 4 ZDP zákona č. 586/1992 Sb. Novela zákona o daních z příjmů, provedená zákonem č. 386/2020 Sb. přinesla do této oblasti s účinností od 1.1.2021 změny, týkající se snížení maximálního limitu pro odpočet a vymezení bytových potřeb dle nového § 4b odst. 1 ZDP. Ke změně dochází v § 4b odst. 1 písm. b) bod 1 ZDP, kdy se u nabytí pozemku nově jako počátek běhu 4leté lhůty pro zahájení výstavby bytové potřeby posuzuje okamžik nabytí pozemku (zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí). Do konce roku 2020 byl okamžik nabytí pozemku odvozován od data uzavření úvěrové smlouvy. Maximální částka pro odpočet úroků z úvěru byla do konce roku 2020 ve výši 300 000 Kč. Tento limit byl od data 1.1.2021 snížen na částku 150 000 Kč. Nově snížený limit bude však závislý na okamžiku, ke kterému došlo k obstarání bytové potřeby. Tento nový limit je však platný až pro bytové potřeby obstarané po 1.1.2021. Pro bytové potřeby obstarané do konce roku 2020 platí stále maximální limit 300 000 Kč, tzn., že v případě nového úvěru po 1.1.2021 a starého úvěru před tímto datem uplatňujeme nejprve nový úvěr do sníženého limitu a pak starý úvěr do limitu 300 000 Kč platného do konce roku 2020. Pokud by nastala situace, kdy by došlo k refinancování úvěru je rozhodujícím datem pro posouzení maximálního limitu obstarání bytové potřeby. V případě, že bytová potřeba byla obstarána před datem 1.1.2021 platí maximální limit 300 000 Kč. V případě obstarání nemovitosti po datu 1.1.2021 se jedná o max. limit 150 000 Kč. V případě, že by se úvěr navyšoval o další prostředky díky případné rekonstrukci objektu v roce 2021, uplatní se pouze nový maximální limit ve výši 150 000 Kč (Mzdová účetní 11/2021, 2021; Rindová, 2021b; Podnikatel.cz, 2021).

Poplatník je povinen prokázat splnění podmínek pro uplatnění odpočtu u zaměstnavatele do 15.2. způsobem stanoveným v § 38l ZDP. Zaměstnanec poskytuje zaměstnavateli kopii úvěrové smlouvy a každý rok potvrzení o výši zaplacených úroků za uplynulé zdaňovací období vystavené bankou či stavební spořitelnou se kterou je úvěr sjednán. Další doklady souvisí vždy s konkrétní posuzovanou bytovou potřebou. Vlastnictví bytové potřeby je prokazováno výpisem z listu vlastnictví a je vyžadováno u bytových potřeb uvedených v § 4 odst. 1 písm. b) až c) ZDP. Bytovou potřebu musí poplatník vlastnit po celé zdaňovací období. V případě výstavby rodinného domu nebo bytové jednotky prokazuje poplatník vlastnictví až po dokončení stavby a nárok uplatňuje stavebním povolením nebo společným povolením, kterým se stavba umísťuje či povoluje, nebo ohlášením stavby. Pokud se jedná

o koupi pozemku, na kterém má být do čtyř let od koupě pozemku zahájena stavba, dokládá poplatník po uplynutí čtyřleté lhůty také stavební povolení, společné povolení, kterým se stavba umísťuje či povoluje, či ohlášení stavby. K porušení podmínek dané zákonem o daních z příjmů dojde, pokud není výstavba zahájena ve lhůtě čtyř let od koupě pozemku. Poplatník je povinen v tomto případě podat DP na FÚ a dodanit částky dříve uplatněných úroků (Illetško, 2021; Macháček, 2021; Rindová, 2021b; Mzdová účetní 11/2021, 2021).

Dále zákon o daních z příjmů stanovuje, že bytová potřeba musí být užívána k trvalému bydlení samotným poplatníkem nebo druhým z manželů, jejich potomky či rodiči nebo prarodiči obou manželů. Trvalé bydlení znamená skutečné užívání bytové potřeby a zdržování se poplatníka (případně osob podle § 15 odst. 4 ZDP) na této adrese (Rindová, 2021b).

Pokud je ve smlouvě o úvěru více osob (spoludlužníků) uplatňuje si odpočet úroků z úvěru podle § 15 odst. 4 ZDP vždy buď jeden z nich nebo všichni rovným dílem. Zákon o daních z příjmů neurčuje v případě spoluvlastnictví velikost podílu spoluvlastníka, který si chce odpočet úroků uplatnit. Proto při splnění všech ostatních podmínek je možné úroky uplatnit i spoluvlastníkem (Illetško, 2021).

Informaci o odpočtu úroků jinými osobami (spoludlužníky) či podmínku splnění užívání bytové potřeby prokazuje poplatník zaměstnavateli přímo na tiskopisu „Žádost o RZ“ (Mzdová účetní 11/2021, 2021; Daňové tiskopisy, 2021).

Penzijní připojištění

Odpočet penzijního připojištění upravuje § 15 odst. 5 ZDP. Celková výše příspěvku, kterou lze poplatníkovi za rok 2021 odečíst od základu daně je 24 000 Kč v rámci penzijního pojištění, doplňkového penzijního spoření nebo penzijního připojištění se státním příspěvkem. Maximálního možného odpočtu ve výši 24 000 Kč zaměstnanec dosáhne pouze v případě, kdy zaplatí příspěvky na penzijním připojištění ve výši 36 000 Kč a musí se jednat o příspěvky zaplacené přímo poplatníkem na rok 2021. Od částky 36 000 Kč se odečte 12 000 Kč, což je částka, na kterou je poplatníkovi poskytován státní příspěvek, proto ji nelze do odpočtu zahrnout a celková částka zaplacených příspěvků se o ni vždy snižuje. Přitom není důležité, zda zaměstnanec platí příspěvky formou měsíčních příspěvků či jednorázovým vkladem 1x ročně. Zaměstnanec pro uplatnění odpočtu předkládá zaměstnavateli kopii smlouvy s penzijní společností (pouze pokud za rok 2021 uplatňuje u zaměstnavatele poprvé) a potvrzení vystavené penzijní společností s výší částky, kterou je možné zaměstnanci uplatnit jako odpočet. Většina penzijních společností na potvrzení uvádí, že se jedná o částku po odpočtu již výše zmíněných 12 000 Kč (Illetško, 2021; Rindová, 2021b).

Pro penzijní připojištění a stejně tak pro následující soukromé životní pojištění platí: v případě, že by došlo k výplatě pojistného plnění před uplynutím doby 60ti kalendářních měsíců od data počátku pojistné smlouvy, nebo v případě, že poplatník ještě nedosáhl 60ti let věku (obojí se nemusí zakládat na zániku pojistné smlouvy), nebo dojde k předčasnému zániku smlouvy o penzijním připojištění je nutné poplatníkovi dodanit uplatněné odpočty za posledních 10 let jako ostatní příjem podle § 10 ZDP a to pouze podáním DP na FÚ. To neplatí v případě, že poplatníkovi vznikl nárok na starobní důchod, nebo pobírá důchod pro invaliditu 3. stupně, nebo poplatník zemřel anebo byla-li uzavřena nová navazující pojistná smlouva, na kterou bylo případné pojistného plnění převedeno. Dále pro oba produkty též platí, že tiskopis „Žádost o RZ“ obsahuje kolonky, do kterých poplatník uvádí výši uplatňovaných částek a vystavené potvrzení musí obsahovat jméno poplatníka a číslo jeho předložené pojistné smlouvy. U daňových nerezidentů lze zaplacené příspěvky uplatnit pouze v případě podání DP, pokud jeho příjmy na území ČR dosahují nejméně 90 % všech jeho zdanitelných příjmů. Dále se musí jednat o poplatníka, který je rezidentem EU, nebo EHP a nutností je prokázat výši příjmů ze zdrojů v zahraničí potvrzením od zahraničního správce daně (Rindová, 2021b; Illetško, 2021; Daňové tiskopisy, 2021).

Soukromé životní pojištění

Odpočet na soukromé životní pojištění upravuje § 15 odst. 6 ZDP. Tento odpočet stejně jako předchozí odpočet na penzijní připojištění je směřován na pojistné produkty, které by měly poplatníka pomoci zajistit ve stáří a upravuje je § 6 odst. 9 písm. p) bodu 3 ZDP. Jedná se o následující pojistné produkty (Rindová, 2021b):

- *„pro případ dožití,*
- *pro případ smrti nebo dožití,*
- *na důchodové pojištění (zpravidla doživotní penze)“ (Rindová, 2021b).*

Další podmínkou, kterou musí splňovat smlouva na soukromé životní pojištění je podmínka 2x60. To znamená, že výplata případného pojistného plnění nesmí být dříve než 60 měsíců od uzavření smlouvy a zároveň nejdříve v roce dosažení poplatníkových šedesátin. Maximální hodnota odpočtu, kterou lze poplatníkovi na základě předloženého potvrzení od pojišťovny odečíst činí 24 000 Kč a není podstatné, zda má zaměstnanec sjednaných více smluv a dokládá zaměstnavateli potvrzení zvlášť ke každé smlouvě. V některých smlouvách jsou uváděny pojistné částky, resp. jejich výše v případě dožití sjednaného věku. Zde platí, že pro pojistné smlouvy uzavřené na dobu 5–15 let musí mít sjednanou pojistnou částku v minimální výši 40 000 Kč a pojistné smlouvy uzavřené na dobu nad 15 let pojistnou částku v minimální výši

70 000Kč. U smluv, kde pojistná částka pro případ dožití uvedena není se její hodnota nijak nepropočítává. Z pohledu daní je pro možnost uplatnění odpočtu poplatníka důležitá pouze částka pro případ dožití ve sjednaném věku 60 ti let a více. Jiné uvedené částky např. pro případ úrazu nebo smrti nejsou pro poplatníka z daňového pohledu podstatné. V případě, že se jedná o smlouvu na důchodové pojištění, považuje se za sjednanou částku odpovídající jednorázové plnění při dožití. Zaměstnavatel si zakládá do mzdové evidence kopii poplatníkovi pojistné smlouvy pouze s údaji potřebnými pro daňové posouzení (Rindová, 2021b; Mzdová účetní 02/2022, 2022).

Členské příspěvky odborovým organizacím

Odpočet členských příspěvků je upraven v § 15 odst. 7 ZDP a umožňuje uplatnit odpočet zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, jejímž je členem. Pro možnost odpočtu musí souběžně platit dva limity:

- uplatněné členské příspěvky musí být nejvýše 1,5 % z hrubé mzdy, tj. před sražením povinného pojistného na zdravotní a sociální zabezpečení,
- nejvýše však 3 000 Kč za zdaňovací období.

Zaměstnanec prokazuje odpočet potvrzením odborové organizace podle § 381 odst. 1 písm. j) ZDP, na kterém je uvedeno jméno poplatníka a výše zaplaceného členského příspěvku za zdaňovací období a problémem není ani vznik či zánik členství poplatníka v průběhu roku (Illetško, 2021; Rindová, 2021b).

Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Odpočet za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání je upraven v § 15 odst. 8 ZDP. Maximální výše částky umožňující odpočet od základu daně poplatníka činí 10 000 Kč. Poplatník se zdravotním postižením může uplatnit odpočet ve výši 13 000 Kč a poplatník s těžším zdravotním pojištěním maximálně 15 000 Kč, a to pouze v případě, že úhrada za zkoušky nebyla hrazena zaměstnavatelem a nebyla uplatněna ani jako výdaj poplatníkem majícím příjmy podle § 7 ZDP. Nárok pro odpočet uplatňuje poplatník na základě předloženého potvrzení o výši zaplacené úhrady za zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb. Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (ne za studium, tj. nejde o ZŠ, SŠ či VŠ). Na webové stránce www.narodnikvalifikace.cz je v databázi NSK zveřejněn seznam schválených a hodnotících standardů profesních kvalifikací uznávaných v ČR. U osob se zdravotním postižením či s těžším zdravotním pojištěním poplatník dokládá potvrzení OSSZ či ÚP (Illetško, 2021; Rindová, 2021b).

Pro lepší pochopení nezdanitelných částí daně včetně slev na dani je uveden příklad Tabulka 9. Převezmeme základ příkladu z tabulky 8: zaměstnanec má hrubý roční příjem za celé zdaňovací období 2021 ve výši 485 000 Kč. V červenci roku 2021 se oženil, jeho manželka je držitelkou průkazu ZTP/P a její zdanitelný příjem nepřesahuje 68 000 Kč za rok. Dále má poplatník dvě děti v mateřské školce. Starší navštěvovalo školku po celý rok 2021 a mladší bylo přijato od září 2021. Provozovatel školky vystavil zaměstnanci na každé dítě potvrzení o zaplacené výši školkovného. Pro starší dítě na částku 4 440 Kč a pro mladší na částku 1 480 Kč. Dále zaměstnanec předložil potvrzení o zaplacených úrocích z úvěru ve výši 35 238 Kč, doklad o darování krve 14.5.2021, potvrzení od pojišťovny o zaplaceném soukromém životním pojištění na 5 268 Kč a doklad o zaplacení členského příspěvku odborové organizaci ve výši 1 700 Kč. Zaměstnanec podepsal do 15.2.2022 u zaměstnavatele „Žádost o RZ“ s předložením všech uvedených dokladů. Výpočet znázorňuje následující Tabulka 9

Tabulka 9 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021 včetně nezdanitelných částek

Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021 včetně nezdanitelných částek				
1.	Úhrn příjmů za celé zdaňovací období		485 000 Kč	
2.	Nezdanitelné částky	§ 15 odst. 1 zákona	hodnota bezúplatného plnění	3 000 Kč
3.		§ 15 odst. 3 a 4 zákona	úroky z úvěru (úvěrů)	35 238 Kč
4.		§ 15 odst. 5 zákona	příspěvky na pens. připojištění, pens. pojištění, doplňkové pens. spoření	-
5.		§ 15 odst. 6 zákona	pojistné na soukromé životní pojištění	5 268 Kč
6.		§ 15 odst. 7 zákona	členské příspěvky člena odborové organizace	1 700 Kč
7.		§ 15 odst. 8 zákona	úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	-
8.		Nezdanitelné částky celkem		45 206 Kč
9.	Základ daně snížený o nezdanitelné části daně (zaokrouhlený na celá sta Kč dolů)		439 700 Kč	
10.	Vypočtená daň		65 955 Kč	
11.	Sleva na dani podle § 35ba odst. 1 zákona	písm. a) základní sleva na poplatníka	27 840 Kč	
12.		písm. b) na manžela (manželku)	23 200 Kč	
13.		písm. g) sleva za umístění dítěte	5 920 Kč	
14.	Slevy na dani podle § 35 ba zákona celkem		56 960 Kč	
15.	Daň po slevě na dani podle § 5 ba zákona (částka musí být ≥ 0)		8 995 Kč	
16.	Úhrn skutečně sražených záloh na daň (po slevě na dani)		44 960 Kč	
17.	Přeplatek na dani je-li řádek 16 > 15 Nedoplatek na dani je-li řádek 15 < 16		35 965 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování podle (Rindová, 2021b)

Z tabulky 9 je patrné, že zaměstnanec nejprve uplatní nezdánitelné části daně, které v příkladu dělají celkem 45 206 Kč. Tato částka se odečte od úhrnných příjmů za zdaňovací období ve výši 485 000 Kč a dostane se základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně ve výši 439 794 Kč, který po zaokrouhlení na celá sta Kč dolů činí 439 700 Kč. Z této částky se vypočte daň ve výši 15 %, která je 65 955 Kč. Poté následuje odpočet slev na dani podle § 35ba odst. 1 ZDP a vypočtená daň se sníží na 8 995 Kč. Zaměstnanec zaplatil v průběhu roku na zálohách daň ve výši 44 960 Kč. Jelikož je vypočtená daň při RZ o uplatněné nezdánitelné části daně a slevy na dani podstatně nižší vznikne zaměstnanci přeplatek ve výši 35 965 Kč, který mu zaměstnavatel vyplatí nejpozději ve mzdě za březen 2022 (což je v dubnovém výplatním termínu březnové mzdy).

Nyní je uveden příklad ještě jednou včetně uplatněného daňové zvýhodnění na obě děti žijící s poplatníkem v domácnosti, na které zároveň uplatňuje i výše uvedené školkové. V tomto příkladu se předpokládá, že zaměstnanec douplatní daňové zvýhodnění na děti za zdaňovací období dodatečně ve formuláři „Prohlášení poplatníka“ zároveň s podpisem „Žádosti o RZ“. Jak by vypadal výpočet u zaměstnance znázorňuje následující Tabulka 10

Tabulka 10 Výpočet daně a daňového zvýhodnění u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021

Výpočet daně a daňového zvýhodnění u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za zdaňovací období 2021				
1.	Úhrn příjmů za celé zdaňovací období		485 000 Kč	
2.	Nezdanitelné částky	§ 15 odst. 1 zákona	hodnota bezúplatného plnění	3 000 Kč
3.		§ 15 odst. 3 a 4 zák.	úroky z úvěru (úvěrů)	35 238 Kč
4.		§ 15 odst. 5 zákona	příspěvky na penz. připojištění, penz. pojištění, doplňkové penz. spoření	-
5.		§ 15 odst. 6 zákona	pojistné na soukromé životní pojištění	5 268 Kč
6.		§ 15 odst. 7 zákona	členské příspěvky člena odborové organizace	1 700 Kč
7.		§ 15 odst. 8 zákona	úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	-
8.		Nezdanitelné částky celkem		45 206 Kč
9.	Základ daně snížený o nezdanitelné části daně (zaokrouhlený na celá sta Kč dolů)		439 700 Kč	
10.	Vypočtená daň		65 955 Kč	
11.	Sleva na dani podle § 35ba odst. 1 zákona	písm. a) základní sleva na poplatníka	27 840 Kč	
12.		písm. b) na manžela (manželku)	23 200 Kč	
13.		písm. g) sleva za umístění dítěte	5 920 Kč	
14.	Slevy na dani podle § 35 ba zákona celkem		56 960 Kč	
15.	Daň po slevě na dani podle § 5 ba zákona (částka musí být ≥ 0)		8 995 Kč	
16.	Úhrn skutečně sražených záloh na daň (po slevě na dani)		44 960 Kč	
17.	Přeplatek na dani je-li řádek 16 > 15 Nedoplatek na dani je-li řádek 15 < 16			
18.	Daňové zvýhodnění podle § 35c odst. 1 zákona	Nárok celkem	37 524 Kč	
19.		z toho sleva na dani	8 995 Kč	
20.		daňový bonus (ř. 18 - ř. 19)	28 529 Kč	
21.	Zúčtování záloh na daň po slevě	Daň po slevě (ř. 15 - ř. 19)	0 Kč	
22.		Rozdíl na dani po slevě (ř. 16 - ř. 21)	44 960 Kč	
23.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů	Vyplacené měsíční bonusy od všech plátců	0 Kč	
24.		Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 20 - ř. 23)	28 529 Kč	
25.	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a na bonusu	Doplatek ze zúčtování (kladný), nedoplatek ze zúčtování (záporný) (ř. 22 + ř. 24)	73 489 Kč	
26.	Doplatek ze zúčtování z ř. 25 činí	a) přeplatek na dani po slevě	44 960 Kč	
27.		b) doplatek na daňovém bonusu	28 529 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování podle (Rindová, 2021b)

Až po řádek č. 16. je v tabulce 10 postup výpočtu u poplatníka stejný jako v tabulce 9. V tabulce 10 se nejprve uplatní nezdanitelné části daně a poté slevy na dani, řádek č. 17 se v případě, že poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na děti nevyplňuje a pokračuje se řádkem č. 18. V řádku č. 18 se uvede nárok na daňové zvýhodnění za celý rok 2021 na obě děti (tj. 15 204 + 22 320). Sleva na dani, vycházející po uplatnění nezdanitelných částek a slev na dani podle § 35ba odst. 1) zákona, se započte s uplatňovaným nárokem na daňové zvýhodnění. Na řádku č. 20 je uvedena celková výše daňového bonusu, na který má poplatník nárok. Jelikož poplatník neuplatňoval daňové zvýhodnění na děti v průběhu roku, je řádek č. 23 nulový (žádné měsíční bonusy nemohly být vyplaceny) a výše daňového bonusu se nemění. Zaměstnanec má tak nárok na kombinaci vratky na dani a doplatku na daňovém bonusu v celkové výši 73 489 Kč. V případě, že by zaměstnanec v průběhu roku uplatňoval daňové zvýhodnění na děti měsíčně a byly by mu vyplaceny měsíční daňové bonusy, musela by se vypočtená částka daňového bonusu uvedená na řádku č. 20 o vyplacené měsíční daňové bonusy ponížít. Vyplacené měsíční bonusy by byly uvedeny na řádku č. 23 a na řádku č. 24 by byla uvedena částka, o již vyplacené daňové bonusy v průběhu roku, ponížena.

V případě, že by zaměstnanec neznalý možností uplatnění daňových výhod nepodepsal, z jakéhokoliv důvodu, po zdaňovacím období u svého zaměstnavatele do 15.2. „Žádost o RZ“ a ani nepodal DP na FÚ, připravil by se tak o částku 73 489 Kč.

1.5 Rozdíl mezi přímou slevou na dani a slevou ze základu daně

Zde je nutností na jednoduchém příkladu ukázat ještě rozdíl mezi jednotlivými slevami, tzn. mezi slevou na dani a mezi slevou ze základu daně. Tyto dvě slevy jsou poplatníky v praxi velmi často zaměňovány nebo spíše poplatníci nechápou rozdílnost uplatnění těchto slev. Sleva na dani podepsaná v „Prohlášení poplatníka“, případně v RZ u slevy na manželku či umístění dítěte v předškolním zařízení snižují přímo vypočtenou částku daně. Kdežto sleva ze základu daně poníží vypočtenou částku základu daně, nikoliv však přímo vypočtenou daň, tudíž je mezi oběma slevami značný rozdíl. Tabulka 11 níže na příkladu názorně vysvětluje, jak rozdílné je uplatnění obou slev a jak by případně ovlivnily čistou mzdu zaměstnance. Jedná se pouze o názornou ukázkou rozdílu mezi oběma slevami, jelikož ve výpočtu mzdy u zaměstnanců lze uplatnit pouze slevu na dani uplatněnou na základě podepsaného „Prohlášení poplatníka“. Slevy ze základu daně je možné poplatníkem uplatnit až na základě ročního zúčtování či případně podávaného DP na finanční úřad.

Základem daně u zaměstnanců zaměstnaných na základě některého z pracovněprávních vztahů je prakticky ve všech případech hrubá mzda. Pokud by se tedy snížil základ daně

o částku ve výši uplatňované slevy zaměstnancem na základě podepsaného „Prohlášení poplatníka“ a následně by se z takto poníženého základu vypočítala daň, pak by čistá mzda zaměstnance byla daleko nižší než v případě přímé slevy na dani.

Tabulka 11 Rozdíl ve výši čisté mzdy mezi slevou na dani a slevou ze základu daně

Rozdíl ve výši čisté mzdy mezi slevou na dani a slevou ze základu daně		
	Výpočet přímé slevy na dani	Výpočet při slevě ze základu daně
Hrubá mzda = základ daně	35 000 Kč	35 000 Kč
Sleva základní odečtená ze základu daně	-	2 320 Kč
Daňové zvýhodnění na 1 dítě odečtené ze základu daně	-	1 267 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta nahoru	35 000 Kč	31 500 Kč
Vypočtená daň po slevách ze základu daně	5 250 Kč	4 725 Kč
Sleva základní snižující přímo vypočtenou daň	2 320 Kč	-
Daňové zvýhodnění na 1 dítě snižující vypočtenou daň	1 267 Kč	-
Výše daně po uplatnění slev	1 663 Kč	4 725 Kč
Sociální pojištění	2 275 Kč	2 275 Kč
Zdravotní pojištění	1 575 Kč	1 575 Kč
Čistá mzda vyplacená zaměstnanci	29 487 Kč	26 425 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky lze vyvodit rozdíl v uplatnění slevy na dani a v uplatnění slevy ze základu daně. Jak bylo popsáno výše sleva na dani sníží přímo vypočtenou částku daně, kdežto sleva ze základu sníží základ daně. U snížení ze základu daně by se od hrubé mzdy odečetly nejprve uplatňované slevy a poté by se vypočítala výše daně. Z tabulky je patrné, jaký rozdíl by v tomto případě dělala čistá mzda u zaměstnance uplatňujícího slevu základní na poplatníka a daňové zvýhodnění na jedno dítě při hrubé měsíční mzdě 35 000 Kč. Rozdíl v čisté mzdě by činil 3 062 Kč. Zaměstnanec by tedy obdržel čistou mzdu ve výši 26 425 Kč místo mzdy 29 487 Kč. V tabulce jsou pro správnost výpočtu čisté mzdy uvedeny i odvody ze mzdy zaměstnance na sociální a zdravotní pojištění. Bez těchto dvou srážek ze mzdy nelze v ČR správnou výši čisté mzdy zaměstnance vypočítat. Výše uvedený příklad v pravém sloupci tabulky 11 však slouží pouze pro názornost rozdílu mezi slevou na dani a slevou ze základu daně, ke kterým se vztahuje otázka č. 5 v dotazníkovém šetření. Pro správný výpočet mzdy lze uplatnit pouze příklad v prvním sloupci – tj. přímé slevy na dani.

2 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Tato kapitola vysvětluje konstrukční prvky daně z příjmů ze závislé činnosti. Nejprve je zaměřena na předmět daně z příjmů ze závislé činnosti, respektive jaké příjmy ze závislé činnosti jsou předmětem daně z příjmů a s tím bezprostředně související i příjmy, které za příjmy ze závislé činnosti považovány nejsou a nejsou tak předmětem daně z příjmů a dále příjmy osvobozené od daně z příjmů ze závislé činnosti. Dalším konstrukčním prvkem je subjekt daně z příjmů ze závislé činnosti. V této části práce je dále uvedeno, co je základem daně z příjmů ze závislé činnosti (jako třetí konstrukční prvek daně), ze které se výsledná daňová povinnost počítá a posledním konstrukčním prvkem bude vysvětlena sazba daně z příjmů ze závislé činnosti.

2.1 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti jsou příjmy, které jsou definovány ZDP č. 586/1992 Sb., v § 6 a jedná se:

1) Plnění v podobě:

- příjmů vznikajících na základě současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru, služebního poměru nebo členského poměru a obdobného poměru při jejichž výkonu je poplatník povinen dbát při výkonu práce příkazů plátce,
- o plnění v podobě funkčního požitku.

2) Příjmy za práci:

- člena družstva,
- společníka společnosti s ručením omezeným,
- a komanditisty komanditní společnosti.

3) Odměny

- členů orgánů právnických osob,
- likvidátorů.

4) Příjmy, které plynou v souvislosti se současným, dřívějším anebo budoucím výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle bodů 1) až 3), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává, nebo u kterého poplatník činnost vykonává a plyne mu z ní příjem ze závislé činnosti (Pelc, 2020).

Poplatník, kterému plynou příjmy ze závislé činnosti, se označuje jako „zaměstnanec“ a plátce příjmu jako „zaměstnavatel“ na základě jehož příkazů zaměstnanec práci vykonává (Pelc, 2020).

Funkční požitek

Funkčním požitkem jsou plnění a funkční platy poskytované v souvislosti s dřívějším nebo současným výkonem funkce a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých soudců a státních orgánů. Výjimkou je plat náležící prezidentu republiky a náhrad s funkcí prezidenta spojených. Mezi funkční požitky se řadí i odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti s dřívějším nebo současným výkonem funkce v orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy, ve spolecích, státních orgánech a zájmových sdruženích, komorách, odborových organizacích a jiných orgánech a institucích (Daně z příjmů, 2021).

Za funkční požitek nejsou považovány příjmy znalců a tlumočnicků a příjmy zprostředkovatelů kolektivních sportů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů (Daně z příjmů, 2021).

Příjem ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou příjmy pravidelné či jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok nebo není, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec či jiná osoba a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru. Příjmy ze závislé činnosti však mohou spočívat i v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance nebo v jeho prospěch. Mezi takové příjmy patří také naturální požitky. Např. v případě, kdy zaměstnavatel, poskytuje zaměstnanci zdarma podnikový byt, je nutné zahrnout tzv. „obvyklé nájemné“ z tohoto bytu, do daňového základu. V případě, kdy zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci byt za nižší cenu, než je cena obvyklá, pak se musí do základu daně zaměstnance zahrnout rozdíl mezi nájemným, které platí zaměstnanec a nájemným, které by za stejný byt hradil jiný uživatel. Rovněž se do této kategorie zahrnuje částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění nižší, než je cena určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena, kterou účtuje zaměstnavatel jiným cizím osobám (kromě jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než sklep či garáž, případně komoru, bytu nebo rodinného domu, ve kterém žil zaměstnanec po dobu dvou let bezprostředně před jeho koupí). Dalším zdanitelným příjmem zaměstnance je vstupní cena motorového vozidla (vč. DPH), které zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně poskytuje pro služební i soukromé účely. Z ceny vozidla se do zdanitelného příjmu zahrnuje 1 % (za každý i započatý kalendářní měsíc).

V případě částky nepřevyšující 1 000 Kč za měsíc, zahrnuje se jako příjem zaměstnance částka 1 000 Kč. Pokud se jedná o vozidlo zaměstnavatele najaté či pořízené na finanční leasing, je nutné vycházet ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla (Daně z příjmů, 2021).

2.1.1 Příjmy, nepovažující se za příjmy ze závislé činnosti

Další skupinou jsou příjmy, které nejsou považovány za příjmy ze závislé činnosti a nejsou tak předmětem daně. Tuto problematiku upravuje § 6 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Mezi tyto příjmy lze zahrnout např. náhrady cestovních výdajů či hodnotu bezplatného stravování na pracovních cestách poskytované zaměstnanci zaměstnavatelem v souvislosti s výkonem činnosti, ze které plyne příjem ze závislé činnosti. Výše cestovních náhrad je stanovena a umožněna zvláštním právním předpisem pro zaměstnance pobírající plat. Vyšší náhrady (nebo jakékoliv jiné náhrady), neupravené výše uvedeným zvláštním právním předpisem, jsou zdanitelným příjmem zaměstnance. Dále se mezi tyto příjmy zahrnuje hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů, obuvi, čisticích, dezinfekčních a mycích prostředků a ochranných nápojů poskytovaných zaměstnancům v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů spojených s jejich udržováním. Sem se řadí i hodnota pracovního oblečení, které je zaměstnavatelem určeno pro výkon zaměstnání, včetně příspěvku na jeho udržování. Do této kategorie lze zařadit i náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnancem zaměstnavateli na základě jeho příkazů. Do příjmů nepovažující se za příjmy ze závislé činnosti lze zařadit i povinná plnění zaměstnavatele spojená s vytvářením a dodržováním pracovních podmínek pro výkon práce stanovené právním předpisem (Daně z příjmů, 2021).

2.1.2 Příjmy osvobozené od daně z příjmů ze závislé činnosti

Další příjmy, které jsou od daně z příjmů osvobozené a nelze je tak zahrnout do předmětu daně z příjmů ze závislé činnosti jsou upraveny v § 6 odst. 9 zákona o daních z příjmů.

- a) Jedná se o nepeněžní plnění, která zaměstnavatel vynaložil na odborný rozvoj zaměstnanců související s výkonem pracovní činnosti u zaměstnavatele nebo na rekvalifikaci zaměstnanců. Toto osvobození nelze uplatnit u příjmů plynoucích zaměstnancům v této souvislosti jako plat, mzda, odměna či jako náhrada za ušlý příjem.
- b) Od daně z příjmů je osvobozeno i nepeněžní plnění poskytované zaměstnavatelem zaměstnancům ve formě stravování na pracovišti nebo v rámci stravování, které je zajištěno prostřednictvím jiného subjektu. V roce 2021 bylo možné poskytnout

zaměstnanci peněžítý příspěvek na stravování, tzv. stravenkový paušál, který může být vyplacen v maximální výši 75,60 Kč podle zákoníku práce za jednu směnu. Na základě výše uvedeného paragrafu Zákona o daních z příjmů upravuje pouze daňový režim poskytovaného příspěvku, samotné rozhodnutí poskytnutí příspěvku (ať už peněžního či nepeněžního) ponechává pouze na zaměstnavateli. Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům stravování včetně dohod či stanovování podmínek pro vznik práva na stravování za základě kolektivní smlouvy nebo ustanoveních ve vnitřním předpisu. Zaměstnavatel je povinen na základě zákoníku práce § 236 umožnit zaměstnancům stravování ve všech směnách. Tuto povinnost nemá vůči pracovníkům vyslaných na pracovní cestu.

- c) Osvobozena od daně z příjmů je i hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných zaměstnavatelem jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu nebo ze zisku po jeho zdanění anebo jako náklad (výdaj), který není nákladem (výdajem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti.
- d) Zahrnují se sem i nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb, ze sociálního fondu, ze zisku po jeho zdanění anebo jako náklad (výdaj), který není nákladem (výdajem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ve formě:
- pořízení zboží či služeb léčebného, zdravotního či hygienického charakteru poskytnutých ve zdravotnických zařízeních, pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis. Dále použití rekreačních či vzdělávacích zařízení; při poskytnutí zájezdu či rekreace zaměstnance v hodnotě nepeněžního plnění osvobozeného od daně v celkové výši maximálně 20 000 Kč za zdaňovací období,
 - použití zařízení péče o děti předškolního věku podle školského zákona, knihovny zaměstnavatele, sportovních a tělovýchovných zařízení,
 - příspěvku na sportovní či kulturní akce,
 - příspěvku na tištěné knihy a obrázkové knihy pro děti. Nelze zahrnout knihy, u nichž reklama přesahuje 50 % plochy.
- e) Mezi osvobozené příjmy patří zvýhodnění poskytovaná zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek v případě provozuje-li zaměstnavatel veřejnou dopravu.
- f) Příjmy ze závislé činnosti vykonávané na území ČR, plynoucí poplatníkům, kteří jsou daňovými nerezidenty, od zaměstnavatelů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. Časové

období související s výkonem této činnosti nesmí přesáhnout 183 dnů v jakémkoliv období 12 měsíců po sobě jdoucích. Výjimka platí z příjmů z osobně a veřejně vykonávané činnosti sportovce, umělce, artisty nebo spoluúčinkující osoby a činnosti vykonávané ve stálé provozovně.

- g) Hodnota nepeněžního bezúplatného plnění vypláceného z fondu kulturních a sociálních potřeb podle příslušného předpisu. Pokud se na zaměstnavatele tento předpis nevztahuje, pak hodnota nepeněžního bezúplatného plnění poskytovaného za stejných podmínek ze zisku po jeho zdanění nebo se sociálních fondů, anebo na vrub nákladů, které nejsou náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výše plnění je do 2000 Kč ročně u každého zaměstnance.
- h) Peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti, naturální náležitosti, zvláštní požitky a náhrada majetkové újmy poskytované příslušníkům zbrojených sil a bezpečnostních sborů. Vše na základě zvláštního právního předpisu. Je možné sem zařadit náborové příspěvky u příslušníků bezpečnostních sborů. Náborové příspěvky u ostatních poplatníků jsou zdanitelných příjmech ze závislé činnosti.
- i) Hodnota přechodného ubytování, poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce, v případě, kdy obec přechodného ubytování není shodná s bydlištěm zaměstnance v částce maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně. Toto platí v případě, že se nejedná o pracovní cestu zaměstnance.
- j) Výše rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění, podle zvláštních předpisů, vyplacené jako mzdové vyrovnání.
- k) Náhrada za ztrátu na důchodu přiznaná podle zákoníku práce za období před 1. lednem 1989 a vyplácená po 31. prosinci 1992.
- l) Příjmy za práci žáků a studentů z praktické přípravy a praktického vyučování.
- m) Zvláštní příplatky nebo příplatek za službu v zahraničí, který je poskytován v cizí měně podle zvláštních právních předpisů příslušníkům bezpečnostních sborů a vojákům vyslaným v rámci mezinárodních bezpečnostních sborů nebo jednotky mnohonárodních sil mimo území ČR po dobu působení v zahraničí.
- n) Odstupné vyplácené pracovníkům v hornictví přeřazeným nebo uvolněným ze zdravotních důvodů pro pracovní riziko, nemoc z povolání, pracovní úraz nebo onemocnění vznikající nebo se zhoršující vlivem pracovního prostředí. Odstupné se řídí

vyhláškou č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci.

- o) Příjmy poskytnuté zaměstnavatelem do výše 500 000 Kč jako sociální výpomoc zaměstnanci v souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní katastrofy, průmyslové či ekologické havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav, a to v případě, pokud tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb. U zaměstnavatelů, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje, tak ze sociálního fondu za stejných podmínek, nebo ze zisku po jeho zdanění či na vrub nákladů, které nejsou náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů.
- p) Platby zaměstnavatele zaměstnanci v celkovém úhrnu do výše 50 000 Kč ročně jako:
- Příspěvek zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření nebo penzijní připojištění se státním příspěvkem či na penzijní pojištění, který je zaměstnavatelem poukázán na účet jeho zaměstnance u penzijní společnosti nebo u instituce penzijního pojištění.
 - Příspěvek na pojistné, který je hrazen zaměstnavatelem pojišťovně za jeho zaměstnance na pojištění pro případ smrti nebo dožití, nebo pro případ dožití, nebo na důchodové pojištění (dále jen „soukromé životní pojištění“). Pojistná smlouva musí být uzavřena mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území ČR (upravuje zákon č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví), nebo jinou pojišťovnou sídlící na území členského státu EU či státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.
- r) Naturální plnění poskytované podle zvláštních právních předpisů některým státním orgánům a soudcům a představitelům státní moci.
- s) Do příjmů osvobozených ze závislé činnosti dále patří náhrada prokázaných výdajů poskytovaná podle zvláštních právních předpisů některým státním orgánům a soudcům a představitelům státní moci.
- t) Příjem získaný jako forma náhrady mzdy nebo platu za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, do výše minimálního nároku určeného zvláštním právním předpisem upravujícím pracovní právní vztahy. Jedná se o tu část náhrady mzdy nebo platu, která je vyplácena zaměstnancům zaměstnavatelem v prvních čtrnácti dnech pracovní neschopnosti.
- u) Částky, které zaměstnavatel vynaložil za účelem úhrady výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, dále částky vynaložené zaměstnavatelem

na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitého plnění zaměstnanci a s placením příspěvku na pojistné (připojištění) ve prospěch zaměstnance.

- v) Příjem plynoucí zaměstnanci v podobě majetkového prospěchu při bezúročné zápůjčce od téhož zaměstnavatele až do úhrnné výše jistin 300 000 Kč z těchto zápůjček. V případě, že majetkový prospěch z bezúročných zápůjček přesáhne výši jistin 300 000 Kč kumulovaný za jednotlivé kalendářní měsíce se zahrnuje do základu daně alespoň jednou za zdaňovací období, a to nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc prosinec a oceňuje se podle odst. 3 § 6 zákona o daních z příjmů (Daňové zákony 2021, 2021; Pelc, 2020; Daně z příjmů, 2021; Rindová, 2021a).

2.2 Subjekt daně

Subjektem daně z příjmu ze závislé činnosti zákon rozumí nejen samotného poplatníka s příjmy z této činnosti (dále jako zaměstnanec), ale i plátce příjmu (dále jako zaměstnavatel). Znamená to, že u závislé činnosti máme dva subjekty daně z příjmů ze závislé činnosti. Subjekt daně z příjmů ze závislé činnosti upravuje zákon o daních z příjmů v § 6 v odst. 2. Zaměstnancem je ten, jehož příjmy, majetek nebo úkony jsou daněny a zaměstnavatelem je ten, kdo na svoji odpovědnost a účet odvádí správci daň, nebo zálohu na daň z příjmů zaměstnance, které zaměstnanci vyplatil. Zaměstnavatel je osobou se sídlem nebo bydlištěm na území ČR. Zaměstnavatelem je též poplatník podle § 2 odst. 2 anebo podle § 17 odst. 3 ZDP, u něhož zaměstnanci vykonávají práci na základě jeho příkazů, přičemž příjmy z této činnosti jsou smluvně vypláceny prostřednictvím jiné osoby, sídlící v zahraničí. Zde by bylo dobré označení zaměstnanec a zaměstnavatel. Toto označení není pro účely zákona o daních z příjmů totožné s označením těchto pojmů v zákoníku práce. Ten, kdo je v zákoníku práce označen jako zaměstnanec a zaměstnavatel, je stejně označen i pro účely zákona o daních z příjmů. To však neplatí obráceně (Pelc, 2020; Daňové zákony 2021, 2021; Zákon o daních z příjmů, 2015).

2.3 Základ daně

Základ daně z příjmů upravuje § 6 odst. 12 zákona o daních z příjmů. Do konce roku 2020 platilo, že základem daně z příjmů jsou kumulované hrubé příjmy zaměstnance ze závislé činnosti, které byly nutné navýšit o částku zaplacenou zaměstnavatelem na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a také zvýšené o odvod zaměstnavatele na veřejné zdravotní pojištění zaměstnance. U pojistného na sociální zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti činila tato částka obvykle 24,8 % z hrubého příjmu zaměstnance a u veřejného zdravotního pojištění se jednalo o 6 %. Takto vypočtená

částka byla základem daně z příjmů zaměstnance a byla nazývána a v praxi užívána pod pojmem superhrubá mzda. Při měsíčním výpočtu mezd a platů byla částka základu daně z příjmů pro výpočet daně zaokrouhlená na celé stokoruny nahoru a výsledná daň byla 15 % z této částky (Pelc, 2020).

Od roku 2021 byl odst. 12 § 6 ZDP upraven a základem pro výpočet daně z příjmů je pouze kumulovaný hrubý příjem zaměstnance nenavýšený o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a o odvod zaměstnavatele na veřejné zdravotní pojištění zaměstnance. Tento příjem zaměstnance je označován jako hrubá mzda a z té se provádí výpočet pro odvod daně z příjmů zaměstnance, který se pro měsíční výpočet zálohy na daň upravuje na celé stokoruny nahoru stejně jako před 1.1.2021 (Mzdová účetní 01/2021, 2020).

2.4 Sazby daně

Od 1.1.2021 se ruší ustanovení zákona daně z příjmů podle § 38 ha a dochází k úpravě zákona o daních z příjmů a podle § 38h odst. 2 jsou stanoveny dvě sazby daně z příjmů pro závislou činnost. Jedná se o sazbu 15 % v případě, že výše základu daně pro výpočet zálohy nepřesáhne 4násobek průměrné mzdy. Pokud však výše základu přesáhne 4násobek průměrné mzdy bude vyměřená daň ve výši 23 %. Ta se bude vztahovat až na částku, která 4násobek průměrné mzdy převyšuje, a to je pro rok 2021 částka ve výši 141 764 Kč v případě měsíční zálohy na daň a 1 701 168 Kč v případě roční hranice (Daňové zákony 2021, 2021; Mzdová účetní 01/2021, 2020).

Do konce roku 2020 platila pro závislou činnost stejná sazba daně ve výši 15 % pro část základu, který nepřesáhne 4násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, ale od části základu daně o kterou hrubý zdanitelný příjem (nikoliv superhrubý) přesahující 4násobek průměrné mzdy upravujícího pojistné na sociální zabezpečení, docházelo k tzv. solidárnímu zvýšení daně u zálohy na daň ve výši 7 % (Daňové zákony 2019, 2019; Mzdová účetní 01/2020, 2019).

V případě praktického výpočtu mzdových účetních v účtárnách se od 1.1.2021 prakticky nic nezměnilo, pouze došlo ke zvýšení druhé sazby daně o 1 %.

3 POVINNOSTI PLÁTCŮ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Se zaměstnáváním zaměstnanců na základě řádně uzavřených pracovněprávních vztahů vznikají zaměstnanci příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP a s nimi je spojena celá řada povinností, kterou musí zaměstnavatel, jako plátc daně, plnit. Tyto povinnosti upravuje ZDP č. 586/1992 Sb. § 38j, který ukládá zaměstnavateli vedení mzdových listů svých zaměstnanců, rekapitulaci sražených záloh na daň a rekapitulaci sražené daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby za každý kalendářní měsíc i celkem za celé zdaňovací období. Plátc daně jsou povinni srážet z mezd svých zaměstnanců měsíční zálohy na daň z příjmů a ty odvést na příslušný FÚ tak, aby sražená záloha na daň byla na účet správce daně připsána do 20. dne v měsíci, v němž vznikla zaměstnavateli povinnost srazit zálohu na daň z příjmu zaměstnance. To znamená, že z mezd za květen, které jsou zúčtovány a vyplaceny v červnu musí být zálohy na daň připsány nejpozději do 20.6. na účet příslušného FÚ. To samé platí v případě, že by mzdy za květen byly zúčtovány v červnu, ale vyplaceny až v srpnu. Daňová povinnost vůči správci daně musí být i v tomto případě splněna do 20.6. bez ohledu na datum skutečné výplaty. Pro odvod zálohové daně je stanoveno specifické označení – předčíslí 713 k číslu účtu místně příslušného FÚ (Šubrt, 2021).

Výše záloh na daň jsou před jejich odvodem poníženy o slevy na dani, které mají zaměstnanci podepsané v „Prohlášení poplatníka“ a o případné měsíční daňové bonusy. V případě, že není možnost vyplatit daňové bonusy z celkového objemu záloh na daň je zaměstnavatel povinen vyplatit daňový bonus či jeho část zaměstnanci z vlastních finančních prostředků. O ty pak zaměstnavatel může požádat příslušného správce daně na formuláři „Žádost podle § 35d odst. 5 ZDP o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na měsíčních daňových bonusech“, nebo o tyto částky poníží odvody záloh na daň v následujících měsících, nejpozději však do konce kalendářního roku (Šubrt, 2021).

U mezd, v nichž nastala povinnost odvést daň srážkou podle zvláštní sazby daně, je nutné splnit tuto daňovou povinnost do konce následujícího měsíce po měsíci v němž byla daň sražena. Pro odvod srážkové daně je stanoveno označení 7720 jako předčíslí k číslu účtu místně příslušného FÚ (Šubrt, 2021).

3.1 Mzdový list

Mzdový list je vystavován pro každého zaměstnance samostatně a eviduje zaměstnancovy příjmy ze závislé činnosti, výši odvedených daňových záloh a další rozhodné okolnosti důležité pro daňové účely.

Náležitosti mzdové listu jsou následující:

- Osobní jméno zaměstnance i dřívější. Osobním jménem je podle § 77 OZ jméno a příjmení, popř. zaměstnancova další jména, která mu náleží a rodné příjmení.
- Rodné číslo zaměstnance. Dále (Rindová, 2021a) uvádí: „*u daňového nerezidenta ČR, datum narození, číslo a typ dokladu prokazující jeho totožnost, kód státu, který tento doklad vydal, identifikaci pro daňové účely ve státě daňové rezidence a kód státu, jehož je daňovým rezidentem*“ (Rindová, 2021a).
- Bydliště zaměstnance a u daňového nerezidenta ČR bydliště ve státě, kde je daňovým rezidentem.
- Rodná čísla a jména osob na něž zaměstnanec uplatňuje slevy podle § 35ba a § 35c ZDP a výši částek jednotlivých uplatněných slev. Dále podle § 15 ZDP i výši jednotlivých uplatňovaných nezdaniitelných částek.
- Den nástupu zaměstnance do zaměstnání a u daňového nerezidenta ČR i den ukončení zaměstnání. Tento údaj je požadován nově od r. 2014 u všech zaměstnanců.

Za každý kalendářní měsíc pak musí mzdový list obsahovat:

- Úhrn zúčtovaných příjmů bez ohledu na to, zda jsou vypláceny v peněžní či nepeněžní formě (naturáliích).
- Částky, které jsou od daně osvobozeny a byly zúčtovány v úhrnu zúčtovaných příjmů v přechodím bodě.
- Základ pro výpočet daně zálohové nebo daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.
- Vyčíslenou výši odvedené daně zálohové a daně vybírané srážkou.
- Slevu na dani uplatňovanou každý měsíc na základě § 35ba ZDP a výši zálohy snížené o tuto slevu.
- Vypočtenou výši měsíčního daňového zvýhodnění a měsíční slevy na dani podle § 35c ZDP, dále daňový bonus a zálohovou daň poníženou o slevy na dani podle § 35 ba a § 35c ZDP.
- Skutečnou výši sražené zálohy na daň.
- Součet všech údajů uplatňovaných za každý kalendářní měsíc v předchozích bodech a úhrnnou výši vyplacených měsíčních bonusů.
- Údaje o provedeném RZ a o výpočtu daně (Šubrt, 2021).

K datu 1.1.2021 v § 38j odst. 2 písm. f) bod 5 ZDP je zrušena povinnost uvádět na mzdovém listě výši povinného pojistného z úhrnu zúčtovaných příjmů. Po zrušení superhrubé mzdy je povinnost uvádět pojistné hrazené z příjmů plátcem daně stanovena v § 38j odst. 10 ZDP.

U daňových nerezidentů ČR je plátcem daně povinen uvádět na mzdovém listu kromě výše uvedených údajů i datum narození a číslo a typ dokladu totožnosti. Dále kód státu, který doklad totožnosti vydal a jakákoliv další potřebná identifikace pro daňové účely ve státě, v němž je poplatník daňovým rezidentem.

Na mzdovém listě jsou dále uváděny částky sraženého a uhrazeného zdravotního a sociálního pojistného ze mzdy zaměstnance. Tyto částky však výpočet české daně nijak neovlivňují. Význam ale má u daňového nerezidenta, jelikož daňový základ v zahraničí tvoří obvykle mzda snížená o zaplacené pojistné zaměstnancem (Šubrt, 2021; Rindová, 2021a).

3.2 Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti

K dalším povinnostem plátcem daně patří podat za ukončené zdaňovací období podrobné roční vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti na příslušný FÚ. Toto je povinností každého zaměstnavatele, který zaměstnává nějakého zaměstnance na základě některého z pracovněprávních vztahů. Vyúčtování provádí zaměstnavatel za všechny zaměstnance souhrnně a zahrnuje měsíční rozpis vyčíslené zálohové daně zaměstnancům včetně poskytnutých slev podle § 35ba DZP nebo poskytnutého daňového zvýhodnění podle § 35c a § 35d ZDP. Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti obsahuje povinné přílohy, které v případě, že nejsou nulové je nutné odevzdat s ním. Termín pro odevzdání vyhotoveného výkazu je daný zákonem vždy k 1.3. v písemné podobě. Pro elektronická podání je tento termín určen zákonem k 20.3., což v roce 2022 připadalo na neděli, proto byl termín odevzdání prodloužen na pondělí 21.3.2022. Příslušný formulář je k nahlédnutí uveden jako Příloha E. Pro podání vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti rozlišujeme tři základní druhy:

- Řádné – odevzdání v termínu daném zákonem.
- Opravné – podává se v termínu daném zákonem, ale pouze v případě, že již bylo podáno řádné vyúčtování a následně byly zjištěny případné nesrovnalosti a je nutno je opravit. Může být podáno vícekrát.
- Dodatečné – podává se po termínu daném zákonem jako oprava již k odevzdanému řádnému vyúčtování. U dodatečného vyúčtování se uvádí datum zjištění nesrovnalosti/í a následně pak musí být podáno nejpozději do konce následujícího měsíce po zjištění důvodu pro jeho podání (Šubrt, 2021; Mzdová účetní 02/2022, 2022).

Na první straně tiskopisu „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ se nejprve specifikuje příslušné územní pracoviště a kraj finančního úřadu pro který je příslušné vyúčtování vyhotoveno a základní informace o daňovém subjektu, který vyhotovené vyúčtování podává, dále se zde uvádí počet zaměstnanců k poslednímu dni kalendářního měsíce v daném roce a podle § 38ch odst. 5 ZDP uvede úhrn přeplatků a doplatků na daňových bonusech, které byly vyplaceny na základě posledního vypracovaného RZ.

V části I. tiskopisu dochází k samotnému výpočtu odvodu záloh na daň. Do tiskopisu se zahrnují i opravy provedené na dani v průběhu běžného zdaňovacího období a také vyplacené přeplatky a vratky na daňovém bonusu z provedeného RZ za předchozí zdaňovací období, jelikož jejich vyčíslení je možné až po uzavření kalendářního roku.

Část II. tiskopisu se zaměřuje na výsledné shrnutí údajů uvedených v části I. Tato část se nevyplňuje v případě dodatečného vyúčtování. Dále je zde nutné vyplnit údaje o podepisující osobě, datum narození či IČ právnické osoby. Kódem podepisující osoby je číselný kód podle typů uvedených v pokynech k „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ a fyzická osoba oprávněná k podpisu se vyplňuje pouze v případě právnické osoby, která uvede vztah podepisujícího osoby k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník atd.), a to i včetně případů, že je podepisující právnická osoba v postavení osoby odlišné od daňového subjektu (Šubrt, 2021; Mzdová účetní 02/2022, 2022; Rindová, 2021b; POKYNY k vyplnění Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, 2022).

3.3 Přílohy k Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti

Jedná se o čtyři povinné přílohy, které se vyplňují pouze v případě, kdy nejsou nulové. Všechny čtyři přílohy a formulář „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ jsou včetně pokynů ke stažení na stránkách finanční správy v sekci „daňové tiskopisy“. Pokyny k vyplnění jsou nedílnou součástí každé přílohy.

Příloha č. 1 Počet zaměstnanců ke dni 1.12.

Jedná se o povinnou přílohu k Vyúčtování, kterou má povinnost vyplnit každý plátcе daně, který zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance a vyplňuje tak výše uvedené vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti. Do formuláře „Příloha č. 1“ nejprve uvedeme základní údaje ke správci daně a následně identifikační údaje k daňovému subjektu. Dále formulář obsahuje 5 sloupců nutných k vyplnění. Výsledný (celkový) počet zaměstnanců by se měl shodovat s údaji uvedenými ve „Vyúčtování k dani z příjmů ze závislé činnosti“ kde se též vyplňuje počet zaměstnanců k 1.12. Tabulka s údaji o podepisující osobě se vyplňuje stejně jako je uvedeno

u „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ (Šubrt, 2021; Rindová, 2021b; Příloha č. 1 Počet zaměstnanců, 2022).

Příloha č. 2 Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 ZDP

Tato příloha se týká plátce daně, u něhož jsou zaměstnání daňoví nerezidenti. Podle § 22 ZDP mají daňový nerezidenti daňovou povinnost pouze v případě daňových příjmů plynoucích ze zdrojů na území ČR. Do přílohy č. 2 se však uvádí i daňový nerezidenti, jimž byla sražena konečná srážková daň podle zvláštní sazby daně, přestože se údaje do formuláře „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ neuvádějí. Příloha č. 2 ale slouží především správci daně pro vydání potvrzení daňovým nerezidentům k zajištění jejich daňových účelů v zahraničí. (Rindová, 2021b; Daňové zákony 2021, 2021; Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků, 2022).

Příloha č. 3 Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách záloh na daň po slevě a daně vypočtené z ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění

V této příloze se uvádí všechny opravy na dani, které plátce daně uskutečnil až do dne podání „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ v aktuálním zdaňovacím období na základě § 38i ZDP, které se týkaly oprav chyb ve sražení záloh na daň nebo z důvodu nesprávně poskytnuté měsíční slevy na dani či daňového zvýhodnění ve formě slevy na dani. Dále oprav provedených na základě § 35ba ZDP a týkaly se oprav z důvodu chybně poskytnuté slevy či oprav chyb ve sražených zálohách na dani po slevě. Pro opravy z předchozích zdaňovacích období je nutné podat dodatečné „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ (Rindová, 2021b; Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách záloh na daň, 2022).

Příloha č. 4 Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách měsíčního daňového bonusu a doplatku na daňovém bonusu z ročního zúčtování daňového zvýhodnění podle § 38i zákona

Prostřednictvím přílohy č. 4 je možné provést opravy týkající se měsíčních daňových bonusů za rok 2021. Přílohy č. 3 a 4 jsou povinné přílohy i dodatečného „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ (Rindová, 2021b; Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách, 2022).

3.4 Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických (právnických) osob

Jedná se o další povinnost určenou plátcí daně vůči správci daně. Týká se všech plátců daně zaměstnávající zaměstnance na základě některého z pracovněprávních vztahů. V případě, že zaměstnavatel nesrazil žádnému ze svých zaměstnanců v průběhu zdaňovacího období srážkovou daň, pak „Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně“ vyplní a odevzdá nulové. V případě Vyúčtování daně vybírané srážkou je nutné slovo právnických v nadpisu přeškrtnou, jelikož se jedná o daň z příjmů zaměstnanců, tedy fyzických osob. Od „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ se liší lhůta pro předložení vyhotoveného výkazu, která připadá podle zákona na 1.4. kalendářního roku. Po této lhůtě se případné rozdíly opravují prostřednictvím dodatečného „Vyúčtování daně vybíraného srážkou“. Příslušný formulář je k nahlédnutí uveden jako Příloha F. Samotný formulář se vyplňuje obdobným způsobem jako výše uvedené „Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti“ v kapitole 3.2 a pro jeho vyplnění se doporučuje využití pokynů vydaných pro tyto účely finanční správou. K formuláři je rovněž „Příloha“, kde se uvádí veškeré opravy v souladu s § 38d ZDP obdobně jako v „Příloze č. 3“ k „Vyúčtování příjmů ze závislé činnosti“. Novelizací § 38da ZDP pro rok 2021 byla nově stanovena povinnost pro plátce daně, který zaměstnává daňové nerezidenty a sráží z jejich příjmů srážkovou daň podle zvláštní sazby daně, oznámit tuto skutečnost správci daně. Tuto skutečnost plátce oznamuje správci daně ve lhůtě pro odvedení daně (Šubrt, 2021; Rindová, 2021b; Mzdová účetní 03/2022, 2022).

4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ ZAMĚŘENÉ NA ZNALOSTI POPLATNÍKŮ V OBLASTI DANÍ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Vlastní dotazníkové šetření (analytická část) bylo zaměřeno na základní znalosti v daňové oblasti včetně poskytování slev na dani a daňového zvýhodnění u zaměstnanců v pracovním poměru. Jako optimální prostředek potřebný k získání informací o znalostech této problematiky mezi zaměstnanci bylo zvoleno dotazníkové šetření. V dotazníku byly využity dva formuláře, které jsou zaměstnavateli využívány a předkládány každoročně zaměstnancům k vyplnění pro správné zdanění mezd či platů, pro uplatnění slev na dani, daňového zvýhodnění na děti a slev ze základu daně. Jednalo se o formuláře „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ a „Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění“. Praxe z této oblasti ukazovala, že základní znalost daňové problematiky u zaměstnanců v pracovním poměru není příliš vysoká. Dotazník byl tedy zaměřen na otázky, které by si měl klást respondent při vyplňování výše uvedených formulářů ihned po nástupu do pracovního poměru a každý rok při jejich opětovném podepisování. Spolu s dotazníkem byly respondentům předkládány i oba formuláře uvedené jako Příloha B a Příloha C. Pro relevantnost dotazníkového šetření byly dotazníky vyplněny ve větším počtu blíže nespecifikovaných firem. Dotazník vyplnilo 175 respondentů zaměstnaných na základě některého z pracovněprávních vztahů podle ZP, z toho devět dotazníků nebylo možné využít vzhledem k neúplnému vyplnění. Pro zpracování diplomové práce bylo tudíž využito 166 správně vyplněných dotazníků. Forma dotazníku byla pro vyplňující respondenty uzpůsobena tak, aby jeho vyplňování zabralo co možná nejméně času a označené odpovědi měly jednoznačný vypovídající charakter. Samotný dotazník obsahoval 21 otázek, z nichž většina otázek byla uzavřených a respondent odpovídal formou výběru odpovědí z nabídky. U otázek č. 8 a 9 byla možnost vybrání více odpovědí a u otázek č. 15 a 16 byla navíc možnost využití vlastní odpovědi, pokud si respondent nevybral žádnou z nabízených možností. Odpovědi jednotlivých otázek byly zpracovány pomocí přehledného grafického znázornění a pomocí analýzy rozptylu (ANOVA) byl vzájemně porovnán vliv mezi některými souvisejícími otázkami. Kompletní dotazník k diplomové práci je uveden jako Příloha A.

4.1 Zpracování jednotlivých otázek uvedených v dotazníku

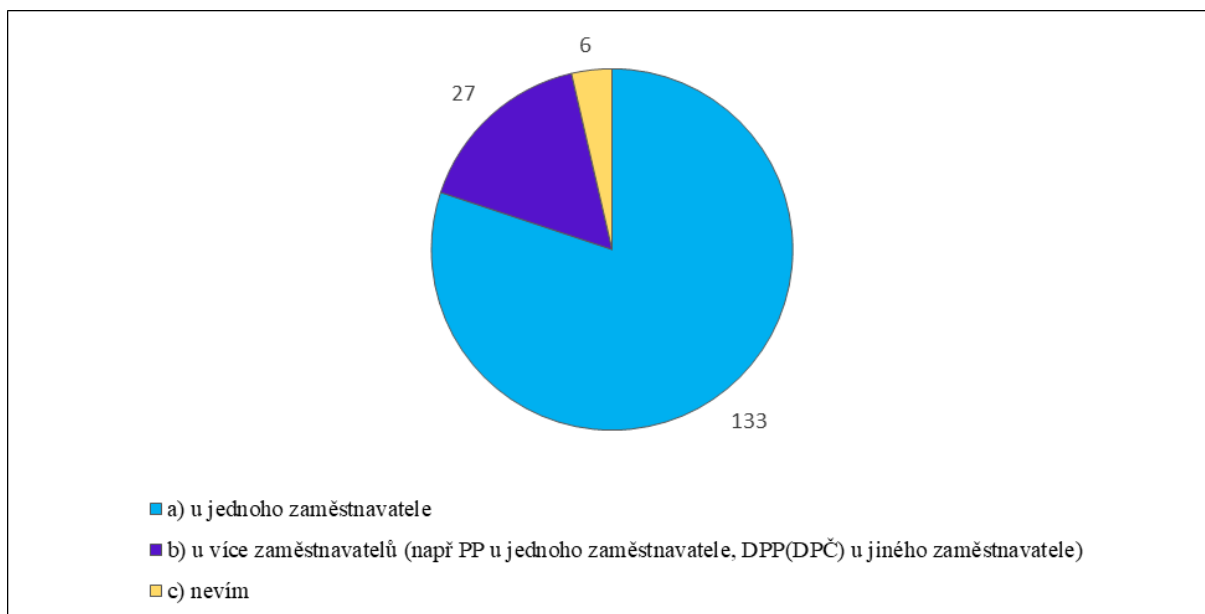
Otázka č. 1)

1) Formulář, "PROHLÁŠENÍ poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti" (dále jen "PROHLÁŠENÍ"), je možné podepsat:	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px;"><i>Vysvětlivky:</i> PP = pracovní poměr DPC = dohoda o pracovní činnosti DPP = dohoda o provedení práce</div>
a) u jednoho zaměstnavatele	
b) u více zaměstnavatelů (např. PP u jednoho zaměstnavatele, DPP(DPC) u jiného zaměstnavatele)	
c) nevím	

Obrázek 1 Otázka č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Otázku č. 1 (Obrázek 1) lze zařadit mezi základní otázky k formuláři „Prohlášení poplatníka“. S formulářem se zaměstnanec setkává pravidelně každý rok v lednu na začátku nového roku, mimořádně pak vždy při vstupu do nového zaměstnání. Správnou odpovědí je odpověď za *a) u jednoho zaměstnavatele*. Formulář „Prohlášení poplatníka“ je možné uplatnit pouze u jednoho zaměstnavatele. Pokud se jedná o změnu zaměstnání v průběhu měsíce, pak je výhodou dohoda mezi mzdovými účetními o tom, který zaměstnavatel slevu poskytne. Pokud k dohodě nedojde, zpravidla je postupováno způsobem, že slevu uplatní zaměstnavatel, u kterého zaměstnanec pracoval k 1. dni v měsíci (v praxi to znamená, že nový zaměstnavatel uplatní slevu až od druhého měsíce po nástupu zaměstnance). Příklad: zaměstnanec nastoupil do zaměstnání na základě pracovní smlouvy dne 9.7.2022. Do 8.7.2022 pracoval ve společnosti XY. Se mzdovou účetní však nedošlo k dohodě mezi zaměstnavateli, tudíž se předpokládá, že slevy uplatnil zaměstnavatel XY, jelikož k 1. dni v měsíci byl zaměstnanec jejich zaměstnancem. Případné slevy tudíž účetní nového zaměstnavatele uplatní zaměstnanci až ve výplatním termínu za měsíc srpen 2022. V případě, že by zaměstnanec na začátku měsíce nikde nepracoval, jelikož byl např. veden na ÚP, pak by po doložení potvrzení o evidenci na úřadu práce mohly být slevy uplatněny již za měsíc červenec 2022. To by platilo i za předpokladu, že by zaměstnanec napsal a předložil podepsané čestné prohlášení, že v období od 1.7.2022 do 8.7.2022 nikde nepracoval, neměl žádný zdanitelný příjem, a tudíž mu slevy nebyly nikde uplatněny a požádal v něm nového zaměstnavatele o jejich uplatnění již za měsíc červenec 2022. Odpovědi respondentů znázorňuje následující Obrázek 2.



Obrázek 2 Odpovědi respondentů k otázce č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Správně, za *a) u jednoho zaměstnavatele* odpovědělo 133 zaměstnanců, což je v celkovém propočtu 80,12 % dotázaných, 27 respondentů odpovědělo nesprávně a 6 nevědělo, jak odpovědět. Z toho lze vyvodit, že 16,27 % nebo cca jedna šestina z dotázaných by „Prohlášení poplatníka“ podepsalo i u jiného zaměstnavatele. To by mohl být problém např. u studenta, pracujícího jako IT pracovník, který má se dvěma zaměstnavateli podepsanou DPČ a třemi zaměstnavateli DPP. Pak by u čtyř zaměstnavatelů čerpal slevu na dani neprávem. To by se ve výsledku projevilo až v případě, že by student podával DP. Jelikož by ale pracoval na základě dohod, není jeho povinností, aby DP podával. Nemusí se tím prakticky zabývat a může brát svou daňovou povinnost za uzavřenou. V případě podání DP by pak mohly nastat tyto situace:

- jeho roční součet všech příjmů nebyl příliš vysoký a skutečná daň k odvodu by vyšla nulová,
- nebo jeho zdanitelné příjmy budou vyšší a po uplatnění slevy by vyšla daňová povinnost daň odvést.

Toto je pouze jedna z možností, která by mohla nastat. Podobných situací se může vyskytnout celá řada. V zaměstnání je tedy vždy velmi důležitá komunikace s kompetentní osobou, která předkládá formulář zaměstnanci k podpisu, aby zaměstnanec upozornila, že tento formulář je možné mít podepsaný pouze u jednoho ze zaměstnavatelů i v případě, kdyby měl zaměstnavatelů více, a i v momentě, kdy se jedná pouze o dohody. Ideálně u zaměstnavatele, u nějž zaměstnanec dosahuje obvykle nejvyššího příjmu.

Otázka č. 2)

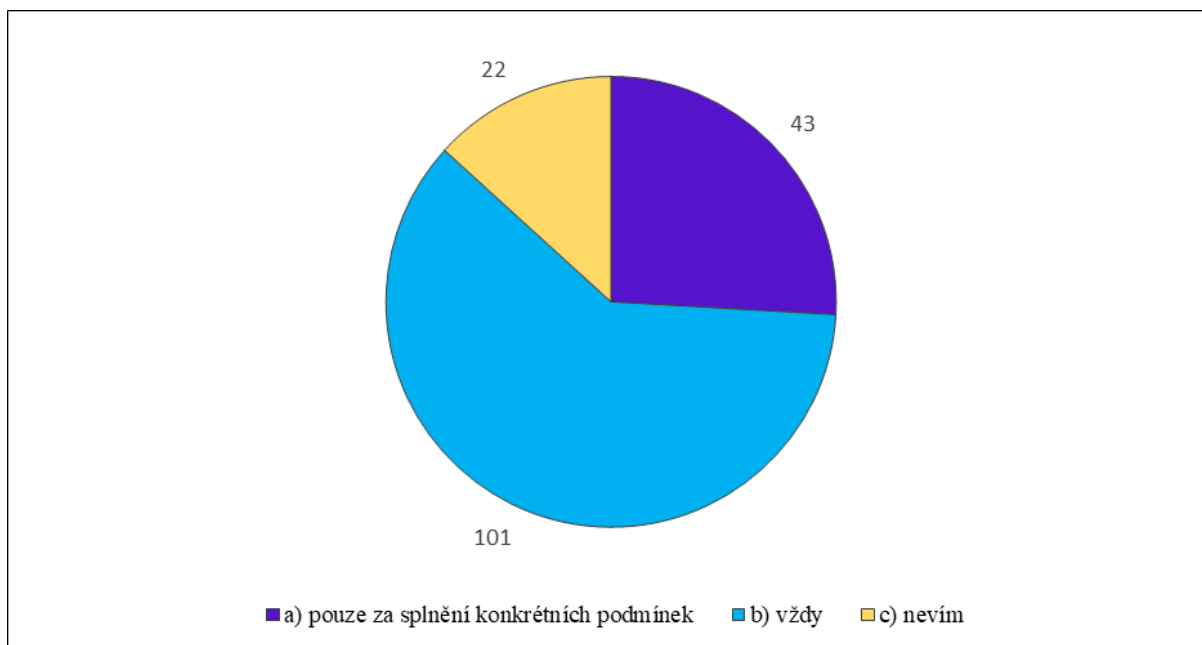
Po podpisu formuláře "PROHLÁŠENÍ":

- 2) Máte nárok na "Základní slevu na poplatníka":
- a) pouze za splnění konkrétních podmínek
 - b) vždy
 - c) nevím

Obrázek 3 Otázka č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Druhá dotazníková otázka (Obrázek 3) je zaměřena na základní slevu poplatníka. Tato sleva je poskytována zaměstnanci, který podepsal „Prohlášení poplatníka“ vždy každý měsíc. Zaměstnanec pro poskytnutí této slevy nemusí předkládat zaměstnavateli žádné jiné doklady, kromě případu, blíže popsaneho již u otázky č. 1), tj. při přechodu zaměstnance do jiného zaměstnání v průběhu kalendářního měsíce. Jedná se o tzv. slevu základní na poplatníka, která pro rok 2021 činila 27 840 Kč. V pracovním poměru při výpočtu měsíční mzdy je poplatníkovi vždy poskytována jedna dvanáctina, což v roce 2021 činilo 2 320 Kč. Jde o tzv. slevu na dani, tzn. že vypočtená daň zaměstnance je o tuto slevu přímo ponížena a zaměstnanec tak obdrží v čisté mzdě či platu o 2 320 Kč více než v případě, kdyby „Prohlášení poplatníka“ nepodepsal. Jak odpovídali jednotliví respondenti zobrazuje graf znázorněný jako Obrázek 4.



Obrázek 4 Odpovědi respondentů k otázce č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Správná odpověď u otázky č. 2 (Obrázek 3) bylo za *b*) sleva základní na poplatníka je poskytována *vždy*. Z celkového počtu vyplněných dotazníků správně odpovědělo 101 respondentů, což je 60,85 %, 43 dotázaných odpovědělo pouze za splnění konkrétních podmínek, což je 25,90 % a 22 dotázaných označilo odpověď nevim, tj. 13,25 %. 133 respondentů, kteří u otázky č. 1 odpověděli správně, že „Prohlášení poplatníka“ mohou podepsat pouze u jednoho zaměstnavatele, u otázky 2 již správnou odpověď určilo pouze 89 z nich, což je 53,61 % z celkového počtu dotazníků. 29 respondentů odpovědělo pouze za splnění konkrétních podmínek. Zbývajících 15 nevědělo. U dotazníků, ve kterých byla u otázky č. 1 označena odpověď za *b*) u *více zaměstnavatelů*, odpovědělo u otázky 2 správně, tedy za *b*) 12 dotázaných. Za zajímavé lze označit, že tito respondenti ví, že mají nárok na základní slevu na poplatníka, ale že „Prohlášení poplatníka“ mohou podepsat pouze u jednoho ze zaměstnavatelů nevědí a nic by jim nebránilo podepsat formulář více zaměstnavatelům. U 22 dotazníků respondenti nevěděli, zda mají nárok na slevu základní na poplatníka vždy nebo za splnění nějakých konkrétních podmínek.

Otázka č. 3)

3) "Základní sleva na poplatníka" se Vám v zaměstnání poskytuje:

a) 1x za rok

b) každý měsíc

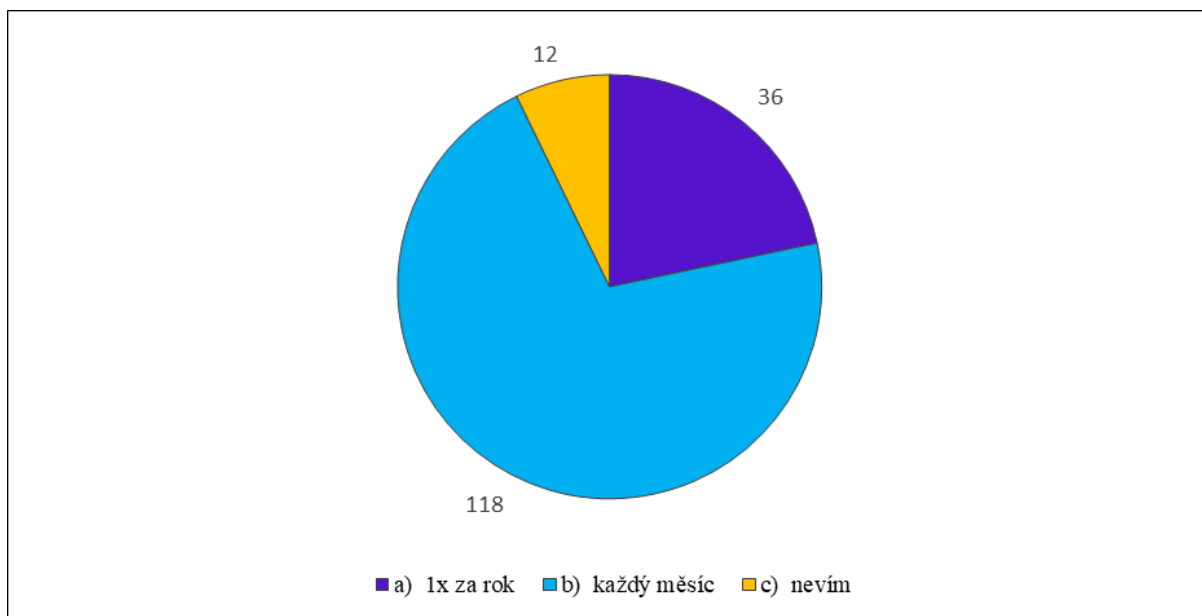
c) nevim

Obrázek 5 Otázka č. 3

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3 bezprostředně souvisí s otázkou č. 2 (Obrázek 3). Cílem otázky č. 3 (Obrázek 5) bylo zjištění, zda si je zaměstnanec vědom, kdy mu je sleva základní na poplatníka v zaměstnání poskytována. Správná odpověď na tuto otázku je za *b*) *každý měsíc*. Tato otázka však může být pro některé z respondentů poněkud matoucí. Vezmeme-li v potaz, že někteří zaměstnanci jsou zároveň OSVČ, nebylo by nic divného, kdyby při této otázce znejistili a neuvědomili si, že sleva je v zaměstnání poskytována jako měsíční a je tak již z odvodu měsíční zálohové daně uplatněna, a tudíž je odvod celkové roční zálohové daně u zaměstnavatele o tuto slevu snížen. Mohou samozřejmě nastat výjimky, kdy zaměstnanec byl v průběhu zdaňovacího období nemocen, nebo byl nějakou dobu nezaměstnaný a sleva na dani měsíční by pak nebyla uplatněna vůbec nebo jen její část, ale to by bylo zacházeno do přílišných detailů. V této práci je vycházeno z toho, že roční odvedená daň je o slevu základní již snížena. Pak se zaměstnanci, kteří jsou zároveň OSVČ mohou domnívat, že je tato sleva poskytována jednou ročně. Tito poplatníci mají povinnost podat DP na FÚ a nemohou tak požádat zaměstnavatele o provedení RZ. Své výdělků ze zaměstnání musí v DP přiznat. K tomu slouží

od zaměstnavatele vyplněný formulář „Potvrzení o zdanitelných příjmech“, který je zároveň nedílnou součástí podávaného DP. V daňovém přiznání pak k odpočtu použijí roční slevu základní na poplatníka, a tudíž si nemusí uvědomit, že sleva je již zaměstnavatelem do ročního odvodu daně promítnuta v podobě měsíčních slev na dani. Grafické znázornění Obrázek 6 zobrazuje odpovědi zaměstnanců na otázku č. 3 (Obrázek 5).



Obrázek 6 Odpovědi respondentů k otázce č. 3

Zdroj: vlastní zpracování

Většina dotázaných respondentů odpověděla správně a lze z toho vyvodit, že jsou si vědomi, že jim je sleva na dani základní poskytována každý měsíc při zpracování výplat. Správně tedy odpovědělo 118 zaměstnanců, což je 71,08 %. 12 dotazovaných odpovědělo nevím, tedy 7,23 % a 36 poplatníků odpovědělo (21,69 %), že jim je sleva základní poskytována 1x za rok. Za zajímavé by se dalo označit, že z respondentů, kteří odpověděli, že jim je sleva poskytována 1x ročně je pouze 6 odpovídajících zároveň OSVČ, a ostatních 30 jsou pouze zaměstnanci v pracovním poměru. Dále z 12 ti odpovídajících za *c) nevím*, je zároveň OSVČ jeden dotazující a zbývajících jedenáct jsou také zaměstnanci. Dále bylo zjištěno, že 30 vyplněných dotazníků ze všech 48 dotazníků u kterých byly na otázku č. 3 označeny odpovědi *a) 1x za rok* anebo *c) nevím*, jsou si vědomi, podle odpovědí na otázku č. 1, že „Prohlášení poplatníka“ mohou podepsat pouze u jednoho zaměstnavatele, ale netuší, že základní sleva na poplatníka je jim poskytována každý měsíc při výpočtu mzdy či platu.

Otázka č. 4)

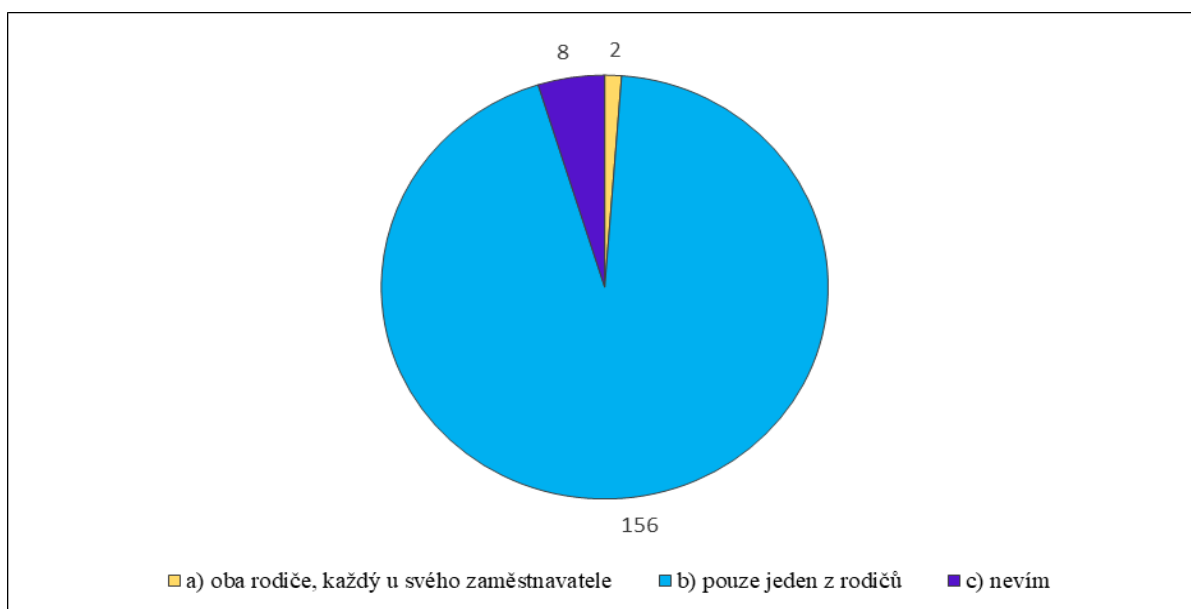
- 4) "Daňové zvýhodnění" na každé vyživované dítě mohou u zaměstnavatele uplatnit:
- a) oba rodiče, každý u svého zaměstnavatele
 - b) pouze jeden z rodičů
 - c) nevím

Obrázek 7 Otázka č. 4

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4 v dotazníku (Obrázek 7) je cílena na uplatnění daňového zvýhodnění, což je sleva na dítě/děti žijící s poplatníkem v jedné domácnosti. K jejímu uplatnění je potřeba zapsat jméno a příjmení dítěte do „Prohlášení poplatníka“, včetně jeho rodného čísla a číslicí uvést v jakém pořadí je na dítě uplatňováno nebo též uvést, pokud není uplatňováno a další náležitosti jako je průkaz ZTP/P či zletilost dítěte. Zaměstnanec též předkládá kompetentní osobě rodný list dítěte a v „Prohlášení poplatníka“ též prohlašuje, že na jím vyživované dítě/děti neuplatňuje i jiný poplatník. Je zde nutno uvést osobní údaje druhého z poplatníků, včetně jeho RČ, bydliště a zda uplatňuje či nikoliv a uvést, zda je druhý poplatník zaměstnán či nikoliv. Pokud je druhý z poplatníků zaměstnán uvádí se ještě název a adresa jeho zaměstnavatele. Tato informace je pro zaměstnavatele velmi důležitá, jelikož potřebuje od druhého ze zaměstnavatelů tzv. „Potvrzení druhého z poplatníků“ (Příloha D), ve kterém jsou uvedeny podrobné údaje k uplatnění či neuplatnění společně vyživovaných dětí. Pokud zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na děti je velmi nutná spolupráce kompetentní osoby a zaměstnance. V tomto případě může mzdová účetní zaměstnanci poradit v jakém pořadí by bylo vhodné děti uvést, např. pokud některé z dětí vlastní průkaz ZTP/P atd. Je zde však nutná i spolupráce s druhým ze zaměstnavatelů obzvláště v případě, kdy např. uplatňují poplatníci děti z předchozích manželství žijících s nimi v jedné domácnosti, a ještě děti společné. Zde je možné, aby každý uplatňoval své děti z předchozích manželství a také děti společné. Ale je zde i možnost v případě manželství uplatnit všechny děti jedním poplatníkem. Různých situací může nastat opravdu mnoho, proto je nutností vždy pohlídat pořadí uplatňovaných dětí u obou zaměstnavatelů, např. nesezdaní poplatníci mají čtyři děti. Každý má z prvního manželství jedno dítě žijící s nimi ve společné domácnosti, a ještě mají dvě děti společné. Každý si u svého zaměstnavatele uplatňuje na své dítě z předchozího vztahu, pán uplatňuje po dobu, kdy je žena na rodičovském příspěvku ještě na jejich první společné dítě (zde je nutné upozornit, že na dítě přítelkyně z prvního manželství po dobu její mateřské a rodičovské dovolené s jejich společnými dětmi, uplatnit nemůže, jelikož nejsou manželé). Po rodičovské dovolené se žena vrací zpět do práce a nahlásí

zaměstnavateli, že bude nadále uplatňovat na své dítě z předchozího manželství a na druhé společné dítě v nynějším vztahu. Účetní má povinnost vyžádat si od druhého z poplatníků „Potvrzení druhého z poplatníků“, na kterém je uvedeno, že partner uplatňuje vyživované děti (jedno svoje a jedno společné) s pořadím nároku ve výši 2 a 3. Pak je nutné, aby pořadí u dětí zaměstnankyně u druhého zaměstnavatele bylo ve výši nároku 1 a 4. Toto jsou velmi specifické okolnosti daňového zvýhodnění a v praxi se mzdové účetní setkají opravdu s velkým množstvím různých situací, které při uplatňování daňového zvýhodnění na děti musí řešit. Zaměstnanec ví pouze to, že chce na dítě uplatnit slevu na dani, což je jeho právo. Zaměstnavatel si však musí pohlídat, aby byl za každých okolností uplatněn nárok ve správné výši. Proto je zde nutná vysoká míra komunikace mezi oběma zaměstnavateli i mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Odpovědi respondentů na otázku č. 4 znázorňuje graf uvedený jako Obrázek 8.



Obrázek 8 Odpovědi respondentů k otázce č. 4

Zdroj: vlastní zpracování

Podle odpovědí jednotlivých respondentů lze tvrdit, že valná většina si je vědoma, že daňové zvýhodnění na děti žijící s poplatníkem v domácnosti lze uplatnit pouze jedním z rodičů. Správná odpověď na otázku č. 4 (Obrázek 7) je skutečně za *b) pouze jeden z rodičů*. U této otázky byly odpovědi respondentů velmi uspokojivé a správnou odpověď označilo 156 z nich. Pouze 8 respondentů nevědělo, jak na tuto otázku odpovědět a dva z dotázaných jsou přesvědčeni o správnosti odpovědi za *a) oba rodiče, každý u svého zaměstnavatele*. To by bylo pochopitelné u poplatníků mladšího věku, kdy je pravděpodobné, že vyplňující respondent ještě nemá vlastní děti, a tak se o otázku daňového zvýhodnění příliš nezajímá. Tuto domněnku

lze potvrdit či vyvrátit na základě dotazníkové otázky č. 19, ve které nás zajímá věk jednotlivých respondentů. Odpovědi u všech 10 ti dotazníků, ve kterých byla označena odpověď a) nebo c) tuto domněnku prakticky potvrzuje. U pěti dotazníků je vyplňujícím respondentům 18–29 let a u dalších pěti dotazníků 30–49 let. Z toho je možné usuzovat, že zaměstnanci v uvedené skupině 18–29 let s velkou pravděpodobností budou skutečně bezdětní a ve skupině 30–49 let je také stále určitá míra pravděpodobné bezdětnosti. Z toho by se pak dalo vyvodit, že co se týče daňového zvýhodnění je znalost uplatnění slev poplatníků u zaměstnavatele, ve vybraném vzorku, téměř stoprocentní.

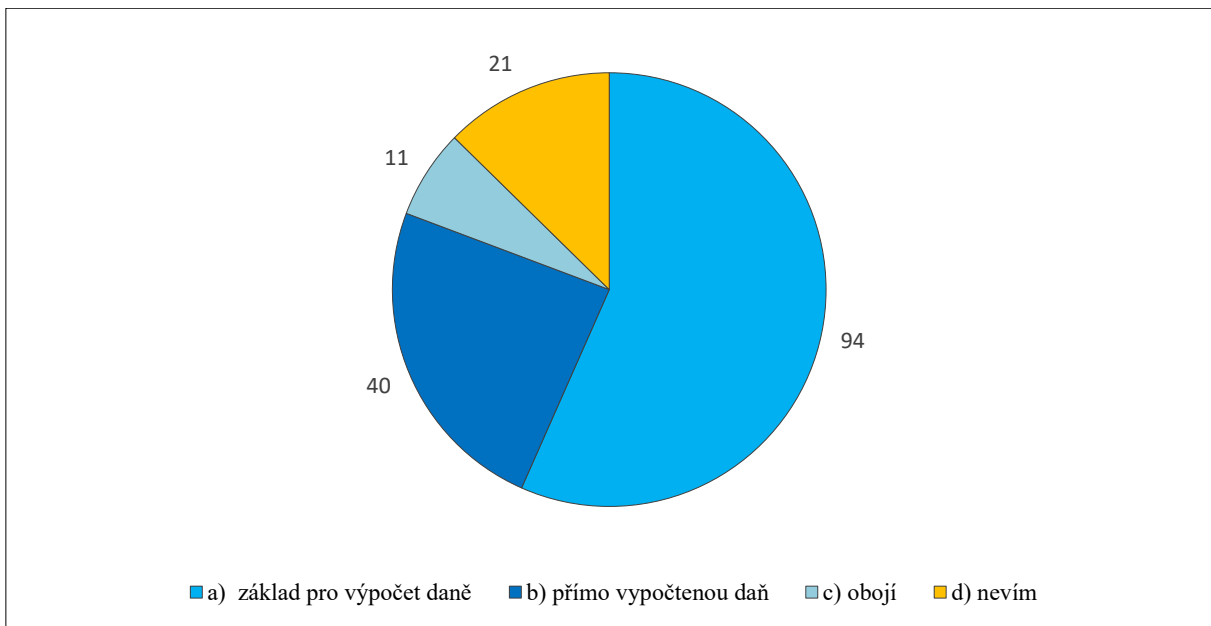
Otázka č. 5)

- | | |
|---|----------|
| 5) Slevy, které je možno v "PROHLÁŠENÍ" uplatnit snižují: | |
| a) základ pro výpočet daně | c) obojí |
| b) přímo vypočtenou daň | d) nevím |

Obrázek 9 Otázka č. 5

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka 5 (Obrázek 9) byla cílena na znalost přímého dopadu slev uplatňujících poplatníky v podepsaném „Prohlášení poplatníka“. Mezi slevami, které snižují základ daně a slevami snižujícími přímo vypočtenou daň je značný rozdíl. Sleva na dani snižuje vypočtenou daň přesně o částku výše slevy, tzn. že pokud je sleva základní na poplatníka ve výši 2 320 Kč, pak při podepsaném prohlášení bude čistá mzda zaměstnance přesně o tuto částku vyšší než v případě, kdyby zaměstnanec „Prohlášení poplatníka“ nepodepsal. To platí bez výjimky u všech slev, které poplatník v podepsaném „Prohlášení poplatníka“ uplatňuje (sleva na studenta, sleva na invaliditu i daňové zvýhodnění na děti). Kdežto sleva za základu daně funguje zcela jiným způsobem. Rozdíl mezi slevami názorně vysvětluje Tabulka 11 Rozdíl ve výši čisté mzdy mezi slevou na dani a slevou ze základu daně v kapitole 1.5. Znalost respondentů u uplatňování slev v případě podepsaného „Prohlášení poplatníka“ znázorňuje Obrázek 10.



Obrázek 10 Odpovědi respondentů k otázce č. 5

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že většina respondentů vyplňujících dotazník je přesvědčena, že podepsáním „Prohlášení poplatníka“ uplatní slevy ze základu daně. Odpovědělo tak 94 dotázaných, což je 56,63 %. Správná odpověď na pátou otázku bylo za *b) přímo vypočtenou daň*, a tuto odpověď označilo 40 poplatníků, což je v celkovém počtu vyplněných dotazníků 24,10 %. Dalších 21 zaměstnanců odpověď nevěděli a zbývajících 11 se domnívalo, že podepsané „Prohlášení poplatníka“ ovlivňuje jak přímou slevu na dani, tak slevy ze základu daně. Nutno zde zdůraznit, že poukázat u této otázky na rozdíl mezi oběma slevami bylo nutností. Názorný příklad podaný zaměstnancům by jim rozhodně pomohl lépe se orientovat v základní daňové problematice, která se jich bezprostředně dotýká, jelikož výhody těchto slev jsou pro jejich příjem klíčové.

Otázka č. 6)

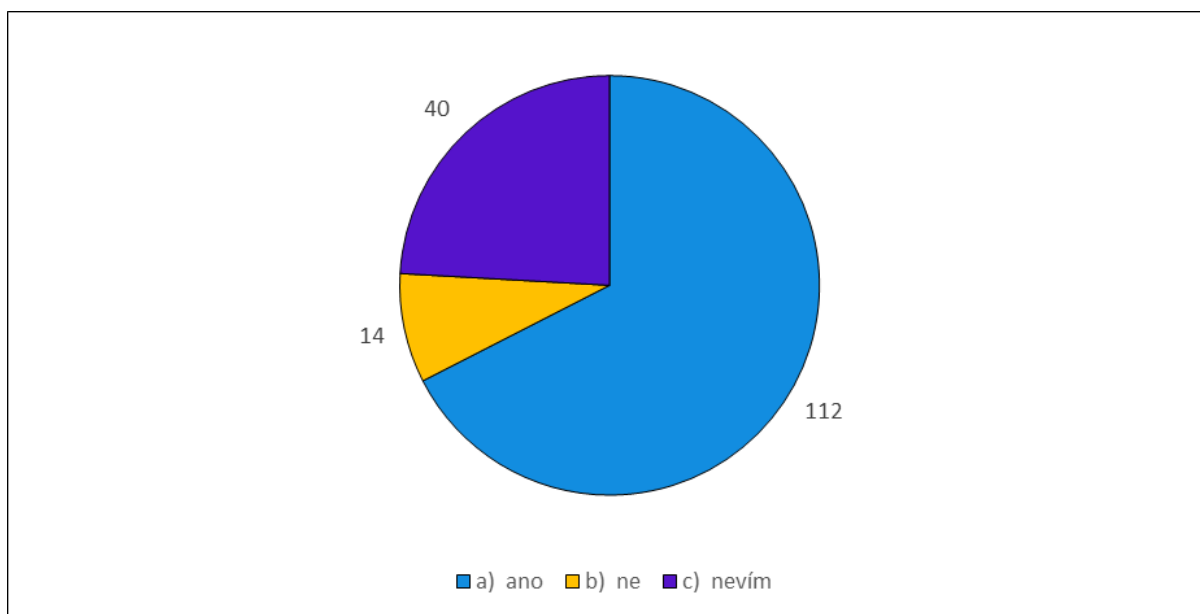
- | | | |
|---|-------|----------|
| 6) Je možné o některou ze slev uvedených v "PROHLÁŠENÍ" požádat dodatečně v průběhu nebo na konci roku? | | |
| a) ano | b) ne | c) nevím |

Obrázek 11 Otázka č. 6

Zdroj: vlastní zpracování

Odpověď na tuto otázku byla předpokladem pro zjištění, zda si zaměstnanci uvědomují skutečnost možnosti uplatnění nějaké slevy v podepsaném „Prohlášení poplatníka“ již v průběhu roku nebo na konci zdaňovacího období. Pokud např. v podepsaném „Prohlášení

poplatníka“ neoznačil zaměstnanec skutečnost, že je studentem VŠ v kombinované formě a zároveň nedosáhl věku 26 let má možnost po doložení „Potvrzení o studiu“ školou zažádat zaměstnavatele o poskytování slevy i kdykoliv v průběhu roku. Zaměstnanec podepíše datum změny ve změnových údajích ve formuláři „Prohlášení poplatníka“ a zaměstnavatel začne ihned v průběhu doložení potvrzení slevy ve mzdě poplatníka uplatňovat. Neuplatněné předchozí měsíce, na které mu vznikl nárok pak zaměstnavatel dodatečně uplatní zaměstnanci v rámci provedeného RZ za uplynulé zdaňovací období. To samé platí např. u zaměstnance, který se v průběhu zdaňovacího období stane částečně invalidní pro invaliditu I. stupně a opomene tuto skutečnost zaměstnavateli sdělit v době, kdy se stane částečně invalidním. Pokud si takovýto zaměstnanec tuto skutečnost uvědomí do 15.2. následujícího roku, dodatečně požádá zaměstnavatele o poskytnutí slevy na invaliditu I. stupně a předloží zaměstnavateli potvrzení od ČSSZ od kdy je mu důchod poskytován, pak zaměstnavatel má povinnost tuto slevu uplatnit zaměstnanci dodatečně v průběhu RZ za počet měsíců, od kdy mu byl důchod ČSSZ přiznán. V tomto případě je důležité se držet pravidla, zda pobíral zaměstnanec důchod již k prvnímu dni v daném měsíci a podle toho počet měsíců uplatnit. Toto pravidlo neplatí pouze u daňového zvýhodnění na děti v případě narození dítěte. V tomto případě se daňové zvýhodnění poskytuje již v měsíci narození dítěte, a to v plné měsíční výši i v případě, kdyby se dítě narodilo např. třicátý den v měsíci. Odpovědi respondentů na otázku č. 6 graficky znázorňuje Obrázek 12.



Obrázek 12 Odpovědi respondentů k otázce č. 6

Zdroj: vlastní zpracování

Správnou odpověď tedy za a) ano – skutečně lze o slevy uvedené v „Prohlášení poplatníka“ dodatečně požádat v průběhu či na konci roku, označilo 112 poplatníků, což je 67,47 %. 40 respondentů nevědělo, zda lze požádat či ne, což je 24,10 % a zbývajících 14 respondentů označilo odpověď za b) ne, tudíž se tedy domnívají že dodatečně zažádat o některou ze slev vůbec, což činí 8,43 %. V tomto případě by rozhodně bylo vhodné upozornit zaměstnance při podepisování „Prohlášení poplatníka“, že tyto slevy se dají uplatnit i v průběhu či na konci roku dodatečně, pokud by se u něj cokoliv změnilo. Praxe ovšem ukazuje, že i přes tato upozornění zaměstnanci na tuto skutečnost zapomínají, proto je nutná komunikace se zaměstnancem při podepisování „Žádosti o RZ“, zda u něj nedošlo v průběhu roku k nějaké změně, kterou je možné poskytnout vyšší slevu na dani a po doložení potřebných potvrzení uplatnit slevu dodatečně při vypořádání daně v rámci RZ.

Otázka č. 7)

Pokud jste označil/a v předchozí otázce č. 6 a) ANO, odpovězte prosím i na následující otázku č. 7.

V případě označení u otázky 6) odpovědi b) a c) otázku nevyplňujte a pokračujte otázkou č. 8

7) Kdy bude sleva, o kterou bylo dodatečně požádáno uplatněna?

a) následující měsíc

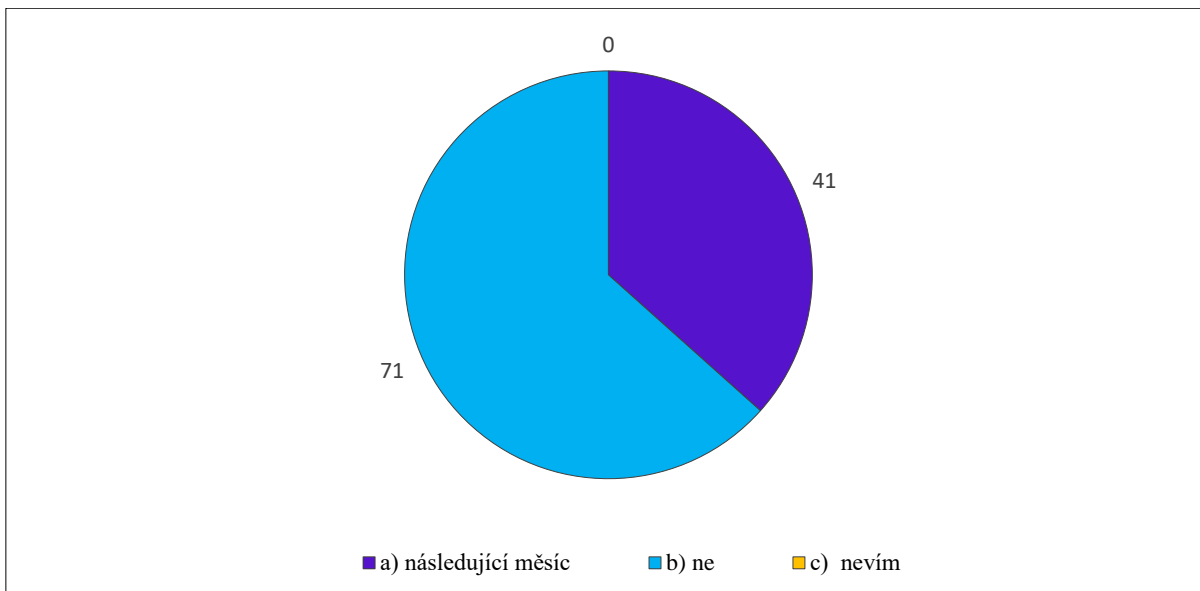
b) při ročním zúčtování

c) nevím

Obrázek 13 Otázka č. 7

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7 (Obrázek 13) byla určena pouze poplatníkům, kteří v předchozí otázce č. 6 (Obrázek 11) označili správnou odpověď a to bylo 112 respondentů. Ostatní odpovídající na tuto otázku neodpovídali a pokračovali ve svých odpovědích dále až následující otázkou č. 8 (Obrázek 15). Zároveň měla tato otázka poskytnout odpověď na znalosti respondentů poskytnutí dodatečných slev na dani. U otázky č. 7 (Obrázek 13) bylo důležité si uvědomit, co je vlastně pojmem dodatečného uplatnění. Pokud zaměstnanec zažádá v průběhu roku o nějakou slevu, kterou je možné na základě podepsaného „Prohlášení poplatníka“ měsíčně uplatnit v jeho mzdě a předloží zaměstnavateli potvrzení dokládající oprávněnost této slevy, pak zaměstnavatel začne zaměstnanci srážet slevy ihned v měsíci, kdy mu byla tato skutečnost oznámena. Předcházející měsíce, které zaměstnanec neuplatnil a měl na slevu nárok je možné uplatnit dodatečně, ale pouze při ročním zúčtování, což je i odpovědí na otázku č. 7. Odpovědi respondentů k uplatnění dodatečné slevy znázorňuje Obrázek 14. Zde je nutné si uvědomit, že graf je sestaven na základě 112 ti respondentů, kteří odpověděli správně na předchozí otázku č. 6 (Obrázek 11).



Obrázek 14 Odpovědi respondentů k otázce č. 7

Zdroj: vlastní zpracování

Správnou odpovědí na otázku č. 7 bylo za *b) při ročním zúčtování*. Správně odpovědělo 71 respondentů, což je 63,39 %. Zbývajících 41 poplatníků, což je 36,61 % se domnívá, že dodatečnou slevu lze uplatnit hned následující měsíc. Odpověď nevím tedy za *c)* nebyla u této otázky v žádném vyplněném dotazníku označena. U dodatečných slev na dani je nutností, aby zaměstnavatel upozornil zaměstnance, že dodatečnou slevu za předchozí měsíce nelze poskytnout kumulovaně ihned ve výplatě následující měsíc, zpětně za období, kdy vznikl zaměstnanci nárok, ale ujistit ho, že o tuto slevu v žádném případě nepřijde a bude mu vyplacena v rámci RZ s výplatou za měsíc únor či březen následujícího roku. V případě, že by zaměstnanec nežádal zaměstnavatele o provedení RZ, jelikož by musel z nějakého důvodu podávat DP, pak mu bude tato dodatečná sleva za neuplatněné měsíce započtena dodatečně do DP. I v tomto případě se však bude jednat o slevu za tři dodatečně neuplatněné měsíce. Od měsíce, ve kterém zaměstnanec v „Prohlášení poplatníka“ podepsal uplatnění slevy (změnová část „Prohlášení poplatníka“) se tato poskytovaná sleva zaměstnavatelem již plně promítne do jím vystaveného „Potvrzení o zdanitelných příjmech“ za rok 2021, které je nedílnou přílohou poplatníkovra DP.

Otázka č. 8)

Formulář "ŽADOST o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění" (dále jen "roční zúčtování")

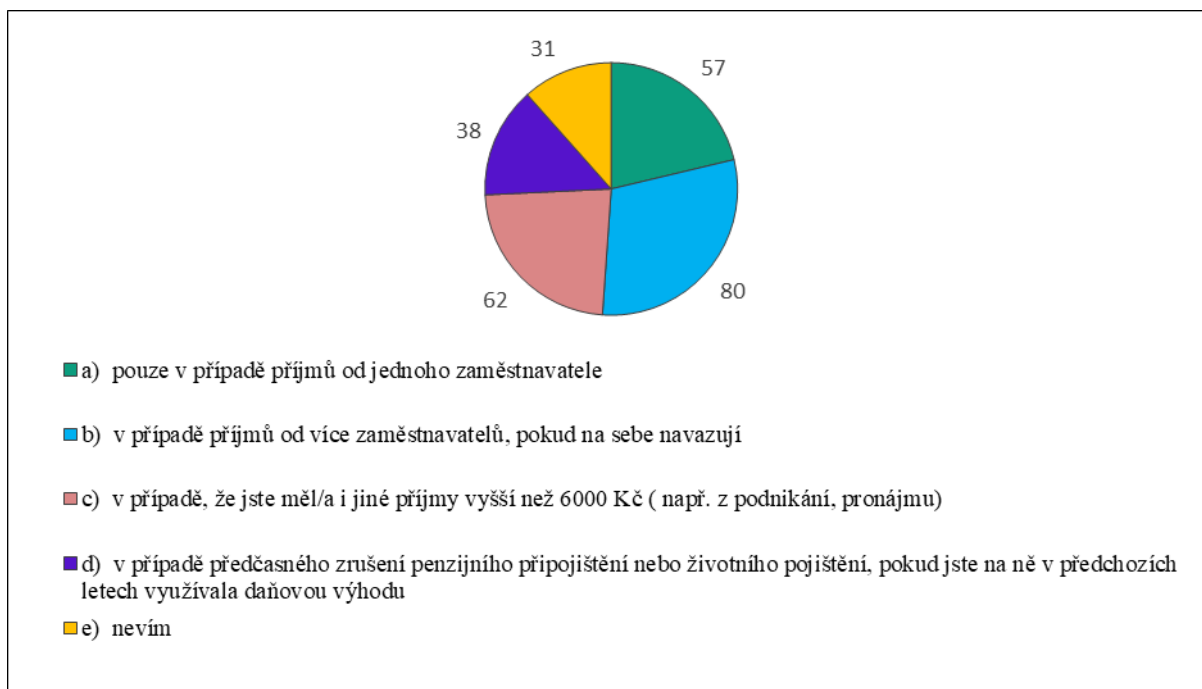
- 8) V jakém případě je možné požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování? U této otázky je možnost více správných odpovědí.
- a) pouze v případě příjmů od jednoho zaměstnavatele
 - b) v případě příjmů od více zaměstnavatelů, pokud na sebe navazují
 - c) v případě, že jste měl/a i jiné příjmy vyšší než 6000 Kč (např. z podnikání, pronájmu)
 - d) v případě předčasného zrušení penzijního připojištění nebo životního pojištění, pokud jste na ně v předchozích letech využíval/a daňovou výhodu
 - e) nevím

Obrázek 15 Otázka č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8 (Obrázek 15) by měla poskytnout odpověď na znalosti respondentů v oblasti provádění RZ. Zaměstnanec v případě, že podepisuje u zaměstnavatele „Žádost o RZ“ by si měl umět odpověď na podobné otázky, na které je vznesen dotaz v otázce č. 8. V praxi se většinou ukazuje, že zaměstnanci přesně neví, kdy mají povinnost podat DP a kdy nelze požádat o RZ a mělo by tak být na kompetentní osobě, která se touto problematikou ve společnosti zabývá, aby zaměstnanci poradila a vše vysvětlila. V případě odpovědí respondentů na otázku č. 8 (Obrázek 16) je situace následovná. Pokud má zaměstnanec příjmy pouze od jednoho zaměstnavatele po celý rok, pak není důvod pro podávání DP a zaměstnavatel takovému zaměstnanci bez obav provede RZ. Pokud příjmy od dvou či více zaměstnavatelů v roce na sebe navazují, pak též není důvod, aby zaměstnanec podával DP. Zaměstnavatel si vyžádá od zaměstnance „Potvrzení o zdanitelných příjmech“ z přechozího či předchozích zaměstnání a provede zaměstnanci RZ. Co se týče příjmů vyšších než 6 000 Kč, např. z pronájmu či z podnikání, pak je nutností tyto příjmy již danit jiným způsobem, a to podle § 7 a § 9 ZDP a mzdová účtárna v tomto případě již nemůže přistoupit k provedení RZ a zaměstnanec je povinen podat DP na finanční úřad. Zaměstnavatel v takovém případě vystaví zaměstnanci „Potvrzení o zdanitelných příjmech“ ze zaměstnání. Co se týče případů předčasně zrušeného penzijního či životního pojištění, na které zaměstnanec v předchozích letech využíval daňové výhody u zaměstnavatele je zaměstnanec povinen podat DP a dodanit částky uplatňované po dobu 10 let zpětně podle § 10 ZDP. Je zde ale jedna výjimka při jejímž splnění zaměstnanec povinnost podat DP nemá, a to je v případě, že došlo ke zrušení penzijního či životního pojištění, ale zároveň byla založena nová smlouva a odstupné ze zrušené smlouvy nebylo vyplaceno zaměstnanci, ale bylo převedeno na nově vzniklou smlouvu o penzijním či životním pojištění. Zaměstnanci v mnohých případech ani nevědí, že mají povinnost dodanit

položky dříve uplatňované u zaměstnavatele v rámci daňových výhod a často se stává, že je toto zjištěno až ve mzdové účtárně zaměstnavatele při žádosti zaměstnance o provedení RZ. Buď zaměstnanec nepředloží zaměstnavateli potvrzení od pojišťovny o zaplacené částce penzijního či životního pojištění na které v předchozích letech u zaměstnavatele uplatňoval, nebo potvrzení o zaplaceném pojistném předloží, ale číslo smlouvy uvedené na potvrzení nesouhlasí s číslem smlouvy, jejíž kopii má u sebe účtárna pro tyto účely založenou. Pak je nutné vyžádat si od zaměstnance jeho novou smlouvu a prozkoumat, zda bylo odstupné převedeno na nově vzniklou smlouvu či vyplaceno zaměstnanci. V případě, že bylo odstupné převedeno, účtárna provede RZ a uplatní pojistné podle vystaveného potvrzení pojišťovnou. V opačném případě je potřeba dodanit částky uplatňované za předchozích 10 let zpětně u staré smlouvy a zároveň uplatnit odpočet dle potvrzení z nové smlouvy, ale to lze provést pouze prostřednictvím podáváného DP na FÚ. Grafické znázornění Obrázek 16 shrnuje odpovědi respondentů na otázku č. 8 (Obrázek 15).



Obrázek 16 Odpovědi respondentů k otázce č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

U této otázky byla možnost více správných odpovědí, proto graf znázorňuje odpovědi v celkovém počtu 268 označení. Někteří respondenti se domnívali, že správná je pouze jedna odpověď, někteří dvě, jiní tři a někteří dokonce, že všechny čtyři odpovědi jsou správné. Jak již bylo výše uvedeno, správné odpovědi byly za *a) pouze v případě příjmů od jednoho zaměstnavatele* a za *b) v případě příjmů od více zaměstnavatelů, pokud na sebe navazují*. Správně na otázku č. 8, tím že zaškrtnli obě dvě uvedené možnosti odpovědělo pouze

11 respondentů, což je ze všech vyplněných dotazníků 6,63 %. Jednoznačná též byla odpověď za e) *nevím*, na kterou odpovědělo 31 odpovídajících, což je 18,67 %. Nejčastěji respondenti volili odpověď za a) či za b) a k tomu některou z dalších jiných odpovědí. Zajímavé je, že větší množství respondentů označilo jako správnou odpověď za b) *v případě příjmů od více zaměstnavatelů, pokud na sebe navazují* a k tomu velmi často odpověď za c) *v případě i jiných příjmů vyšších než 6 000 Kč (např. z podnikání, pronájmu)*, takových respondentů bylo 26, což je 15,66 %. Odpověď za c), označilo ve všech vyplněných dotaznicích 62 odpovídajících, což činí 37,35 %. Když vezmeme v úvahu, že odpověď za c) označilo 37,35 % zaměstnanců a odpověď za e) *nevím* 18,67 %, tak dostaneme 56,02 % respondentů, kteří buď nevědí anebo nemají vůbec představu, kdy vlastně mohou požádat zaměstnavatele o RZ. Odpověď za d) *v případě předčasného zrušení penzijního či životního pojištění* byla také poměrně častá, ale ta sama o sobě může některé zaměstnance trošičku mást, jelikož zaměstnanci jsou zvyklí u zaměstnavatele v RZ pravidelně penzijní a životní pojištění každoročně uplatňovat. Výsledky této otázky č. 8 naprosto potvrzují pozorování v praxi. Zaměstnanci skutečně málokdy ví, kdy je možné požádat zaměstnavatele o RZ a kdy je nutné podat DP. Zde je velmi důležité, aby než zaměstnanec zaměstnavateli podepíše „Žádost o RZ“ proběhla vzájemná komunikace na dané téma a obě strany si byly jisté, že zaměstnancova daňová povinnost za uplynulý rok bude provedena v souladu se zákonem o daních z příjmů.

Otázka č. 9)

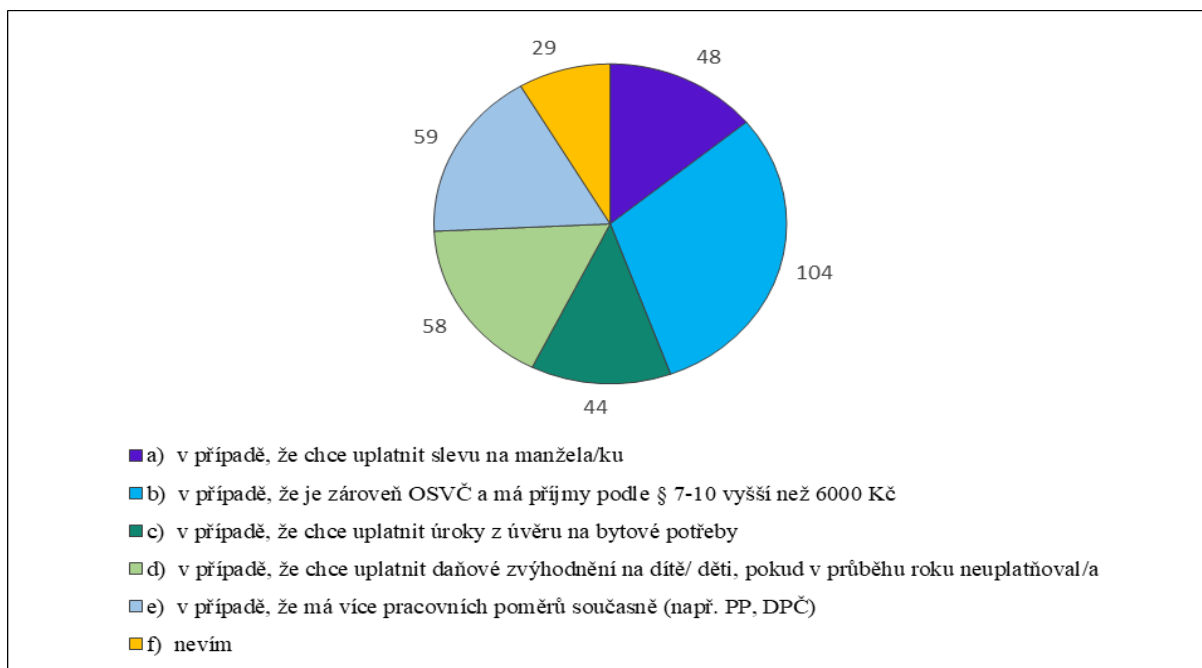
- 9) V jakém případě je nutné, aby zaměstnaný pracovník podal daňové příznání? U této otázky je možnost více správných odpovědí.
- a) v případě, že chce uplatnit slevu na manžela/ku
 - b) v případě, že je zároveň OSVČ a má příjmy podle § 7-10 vyšší než 6000 Kč
 - c) v případě, že chce uplatnit úroky z úvěru na bytové potřeby
 - d) v případě, že chce uplatnit daňové zvýhodnění na dítě/ děti, pokud v průběhu roku neuplatňoval/a
 - e) v případě, že má více pracovních poměrů současně (např. PP, DPČ)
 - f) nevím

Obrázek 17 Otázka č. 9

Otázka č. 9 (Obrázek 17) je velmi podobná předchozí otázce. Jejím cílem je zjistit, zda zaměstnanec zaměstnaný na základě pracovního poměru ví, kdy je nutné podat DP. Je možné, že zaměstnanec si nemusí být jistý, v jakém případě má zažádat o RZ, ale je si vědom, kdy by měl podat DP. Do otázky č. 9 tak byly vybrány jiné položky, které je možné uplatnit v rámci RZ, ale také položky, které zakládají poplatníkovi povinnost podat DP na finanční úřad. V případě, že nemá manžel/ka poplatníka roční zdanitelný příjem vyšší než 68 000 Kč

(úplný výčet příjmů, které se nezapočítávají do příjmů je uveden v kapitole 1.4 – sleva na manžela/ku), pak zákon o daních z příjmů umožňuje druhému z poplatníků (manžel, manželka) využít na něj slevu na dani ve výši základní slevy na poplatníka, která za rok 2021 činila 27 840 Kč. Jedná se o přímou slevu na dani a výrazně ovlivní vratku daně poplatníka. Při slevě na manžela/ku není povinné tudíž podávat DP. Možnost za b) v případě, že je zároveň OSVČ a má příjmy podle §7-10 vyšší než 6 000 Kč formulována trochu odlišně než u přechozí otázky č. 8. Zde bylo jasně uvedeno, že je poplatník zároveň OSVČ, a to by mohlo být předpokladem více správných odpovědí u této otázky. V případě, že je zaměstnanec zároveň OSVČ je nutné podat DP. Zaměstnavatel je povinen vydat zaměstnanci „Potvrzení o zdanitelných příjmech“, aby mohla být správně vypočítána jeho daňová povinnost. Další možností je *uplatnění úroků z úvěru na bytové potřeby*. Pokud zaměstnanec řádně doloží zaměstnavateli všechny potřebné dokumenty potřebné k možnosti uplatnění úroků z úvěru na bytové potřeby (např. úvěrová smlouva, výpis z listu vlastnictví, potvrzení od pojišťovny o zaplacených úrocích, více o úrocích na bytové potřeby v oddíle 1.4 – úroky z úvěru) a zaměstnavatel si je jistý, že je možné, aby úroky byly řádně uplatněny, pak nic nebrání tomu, aby bylo provedeno RZ u zaměstnavatele. Tudíž není nutné, aby zaměstnanec podával DP. U úroků z úvěru se jedná o slevu ze základu daně. Tato oblast však má svá specifika potřebná k pečlivému nastudování, a tudíž se někteří zaměstnavatelé této možnosti raději vyhnou a odkáží zaměstnance na podání DP, aby si raději správce daně sám rozhodl o správnosti jejich uplatnění poplatníkem. Další možností je *d) uplatnění daňového zvýhodnění na dítě/děti, pokud v průběhu roku poplatník neuplatňoval*. Jelikož na dítě/děti žijící s poplatníkem v jedné domácnosti uplatňuje poplatník u zaměstnavatele v průběhu roku každý měsíc ve své mzdě, je stejně tak možné uplatnit na ně i dodatečně, pokud v průběhu roku poplatník neuplatňoval, a to v rámci RZ. Důležité je, požádat o dodatečné uplatnění řádně v „Prohlášení poplatníka“, kde je k tomuto účelu připravena samostatná kolonka pro dodatečné uplatnění. Nutností je doložit zaměstnavateli potřebné doklady (např. RL dětí, „Potvrzení druhého z poplatníků“ či jiné potřebné doklady potvrzující nárok na daňové zvýhodnění). Zde se jedná o přímou slevu na dani, která výrazně ovlivňuje vratku daně a její velkou výhodou je i v případě, kdy již není možné na dani nic vrátit jít do tzv. daňového bonusu, což je vlastně částka, kterou v případě nedostatečně vysokých příjmů podporuje stát poplatníky s dětmi. Více k daňovému bonusu v oddíle 1.3.3 daňové zvýhodnění na dítě. V praxi dokonce část poplatníků často využívá daňové zvýhodnění jako tzv. spoření. To spočívá v tom, že přes rok neuplatňují daňové zvýhodnění v měsíční mzdě, ale zažádají vždy při podepisování formuláře „Žádost o RZ“ dodatečně za celé zdaňovací období zpětně v „Prohlášení poplatníka“. I v tomto

případě tedy platí, že není nutné podávat DP. Poslední možností u otázky č. 9 je za e) v případě, že má více pracovních poměrů současně. Pokud má poplatník více pracovních poměrů současně je nutné, aby podal DP na finanční úřad. To musí podat i v případě, pokud by se mu v rámci přestupu do jiného zaměstnání překrývaly dva pracovní poměry pouze v jednom dni. V rámci podávaného DP je v tomto případě nutné, aby obdržel od všech zaměstnavatelů „Potvrzení o zdanitelných příjmech“. Výjimkou jsou v tomto případě, pouze DPP, které je možné zcela vyjmout a do DP vůbec nezahrnovat, jelikož jsou srazeny konečnou srážkovou daní podle zvláštní sazby anebo naopak je zahrnout všechny. Zde pozor, pokud jich je více, musí být v tomto případě zahrnuty úplně všechny, které poplatník za uplynulé zdaňovací období měl. Pro účely DPP stejně jako pro účely PP a DPČ vystavuje zaměstnavatel „Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti“ a „Potvrzení o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně“. Toto potvrzení se malinko liší od potvrzení u PP a DPČ. Jak odpovídali respondenti na otázku č. 9 graficky znázorňuje Obrázek 18.



Obrázek 18 Odpovědi respondentů k otázce č. 9

Zdroj: vlastní zpracování

Tato otázka stejně jako předchozí umožňovala více správných odpovědí, proto jsou odpovědi na otázku v celkovém počtu 342 označených možností. Jak již vyplývá ze shrnutí možností k otázce výše, správné odpovědi na otázku č. 9 byly dvě, a to za b) v případě, že je zároveň OSVČ a má příjmy podle § 7-10 vyšší než 6 000 Kč a za e) v případě, že má více pracovních poměrů současně (např. PP, DPČ). Tímto způsobem odpovědělo 31 respondentů, z nichž pouze 6 zaměstnanců bylo zároveň OSVČ. Proti předchozí otázce č. 8, kdy správných

odpovědí bylo pouze 11 je u této otázky ve správnosti odpovědí prakticky dvojnásobný nárůst. Dále z celkového počtu 166ti respondentů označilo 29 z nich odpověď za *f) nevím*, což je 17,47 % a to je o dva méně než u otázky č. 8. Z toho by se dalo usoudit, že pro respondenty je možná trochu jednodušší určit, kdy mají podat DP, než kdy mají požádat zaměstnavatele o RZ. U respondentů, kteří označili jako správnou pouze odpověď za *b)* a žádnou jinou, byl také předpoklad, že by se mohlo jednat zároveň i o respondenty OSVČ. Ani tato úvaha se však nepotvrdila, jelikož z 21 respondentů, kteří označili pouze *b) v případě, že je zároveň OSVČ a má příjmy podle § 7-10 vyšší než 6 000 Kč* jich pouze čtyři byli zároveň i OSVČ. Celkové hodnocení otázky č. 9 bylo následující: nejvíce odpovědí bylo za *b)* a tak odpovědělo celkem 104 respondentů, což je 62,65 %, druhou nejčastější odpovědí byly prakticky shodně odpovědi *d) v případě, že chce uplatnit daňové zvýhodnění na dítě/děti, pokud v průběhu roku neuplatňoval/a* a *e) v případě, že má více pracovních poměrů současně (např. PP, DPČ)* a 48 zaměstnanců je toho názoru, že uplatnit slevu na manželku je též možné pouze prostřednictvím podaného DP na finanční úřad.

Otázka č. 10)

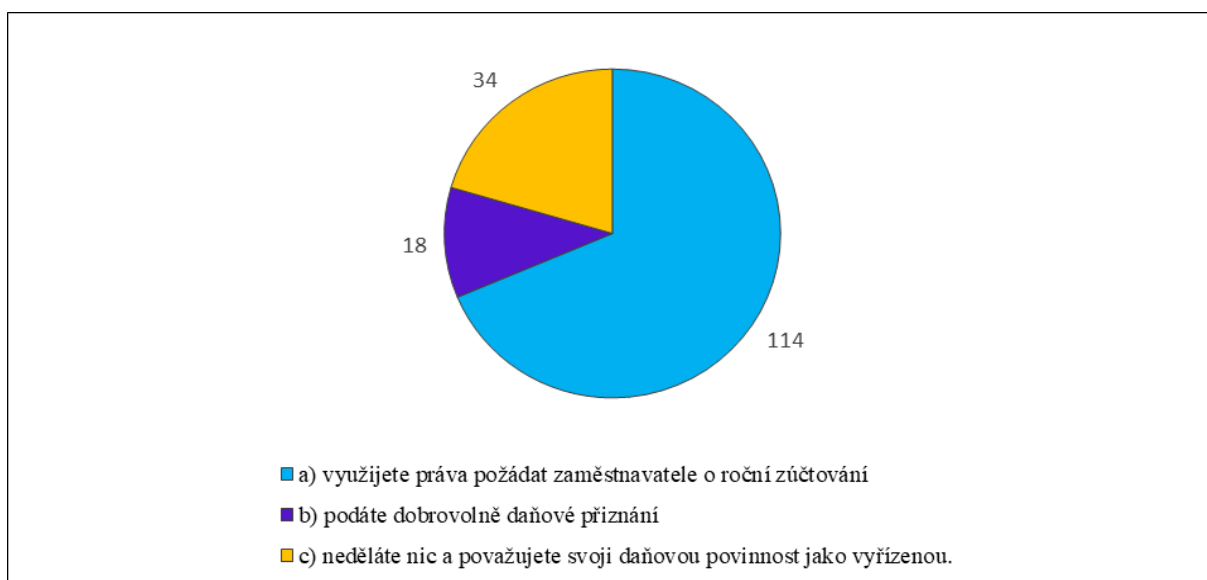
- 10) Pokud nemáte povinnost podat daňové přiznání:
- a) využijete práva požádat zaměstnavatele o roční zúčtování
 - b) podáte dobrovolně daňové přiznání
 - c) neděláte nic a považujete svoji daňovou povinnost jako vyřízenou.

Obrázek 19 Otázka č. 10

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10 (Obrázek 19) byla zaměřena na dotaz, jakým způsobem se respondenti po skončení zdaňovacího období vypořádají se svou daňovou povinností? Správně se vypořádat se svou daňovou povinností není povinnost pouze OSVČ, kteří tak činí pomocí DP podávaném na finanční úřad. Ale mělo by to být samozřejmostí i pro všechny zaměstnance v pracovněprávních vztazích, kteří tuto povinnost nemají. Pro zaměstnance je vždy výhodné požádat svého zaměstnavatele o provedení RZ, jelikož zdaňovací období trvá celý rok a v jeho průběhu mohlo nastat mnoho situací, kdy zaměstnavatel neměl možnost uplatnit všechny slevy na dani, na které má zaměstnanec nárok (např. pro nemoc, ztrátu zaměstnání na nějaký čas atd.). Zaměstnanec, který by nepožádal zaměstnavatele o RZ by o uplatnění těchto neuplatněných či plně nevyčerpaných slev na dani přišel. Navíc by mohla nastat situace, kdy poplatník uplatňující daňové zvýhodnění na děti, nedosáhl v průběhu roku výše poloviny měsíční minimální mzdy a nemohl tak případně čerpat ani daňový bonus na děti, na který by jinak měl

nárok. Navíc má zaměstnanec možnost využít podepsáním „Žádosti o RZ“ některých odpočitatelných položek z nezdanitelné části základu daně a ponížít tak ještě svoji daňovou povinnost a zvýšit možnost vratky na dani či na daňovém bonusu. Zaměstnanci to většinou nevědí a problém nastává u poplatníků, kteří např. ztratili pracovní místo a jsou vedeni na ÚP. Tito poplatníci si často nejsou vědomi, že je možné o RZ požádat svého posledního zaměstnavatele a ten je povinen jejich žádosti vyhovět. Nebo, že je zde možnost vratky na dani, pokud by sami podali DP na finanční úřad. U této otázky lze podotknout, co bylo zmíněno již v kapitole 1.3.3 u daňového zvýhodnění na dítě, že je zcela na místě se domnívat, že řešit zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a třetí dítě v průběhu roku 2021 až RZ zaměstnanců nebo podáním DP nebylo ideálním řešením, jelikož někteří poplatníci vůbec nezaregistrovali, že v průběhu roku 2021, ke zvýšení daňového zvýhodnění na děti, došlo. Jaké byly odpovědi poplatníků na otázku č. 10 znázorňuje Obrázek 20.



Obrázek 20 Odpovědi respondentů na otázku č. 10

Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi respondentů potvrzují výše uvedenou domněnku a nejčastěji požádají svého zaměstnavatele o RZ. Též se ale i relativně velká část o svou roční daňovou povinnost nezajímá a považuje ji za vyřízenou. Respondenti tedy nejčastěji označili odpověď *a) využijete práva požádat zaměstnavatele o roční zúčtování*. Takto odpovídajících respondentů bylo 114, což v celkovém poměru činí 68,67 %. Druhou kategorií byli poplatníci, kteří označili možnost za *c) neděláte nic a považujete svou daňovou povinnost za vyřízenou* v celkovém počtu 34, což je 20,48 %. Do poslední kategorie lze zařadit poplatníky, kteří by dobrovolně podali DP, kterých bylo 18, což je 10,84 % zaměstnanců. Výše zmíněnou domněnku potvrzuje i fakt, že respondenti, kteří označili odpověď za *c) kdy nedělají nic a považují svou daňovou povinnost*

za vyřízenou, bylo 32 zaměstnanců zaměstnaných na základě některého z pracovněprávních vztahů a pouze 2 z nich byli zároveň OSVČ. U zaměstnanců podávajících dobrovolně DP jich 6 bylo OSVČ a 12 zaměstnanců v PP. Praxe částečně ukazuje, že za dobrovolným podáním DP u zaměstnanců v pracovním poměru je často neochota zaměstnavatele provést v některých případech zaměstnanci RZ. Některé důvody budou uvedeny v poslední kapitole č. 5 Formulace závěrů a doporučení.

Otázka č. 11)

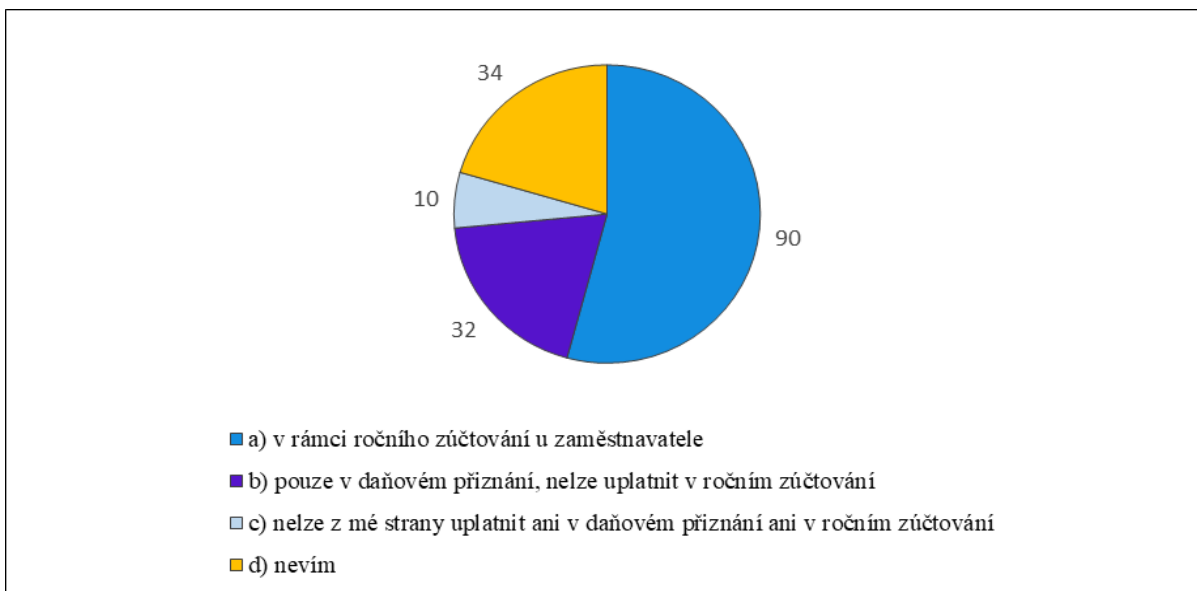
11) Slevu na manžela (manželku), v případě, že nemá příjem vyšší než 68 000 Kč můžete uplatnit:

- a) v rámci ročního zúčtování u zaměstnavatele
- b) pouze v daňovém přiznání, nelze uplatnit v ročním zúčtování
- c) nelze z mé strany uplatnit ani v daňovém přiznání ani v ročním zúčtování
- d) nevím

Obrázek 21 Otázka č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Sleva na manželku je blíže popsána v kapitole 1.4 – sleva na manžela/ku a také u otázky č. 9 (Obrázek 17), kde byla uvedena k otázce věnované DP dohromady s více možnostmi. V této otázce je cílena na poplatníka samostatným dotazem a pomáhá zjistit, zda zaměstnanec ví, jakým způsobem ji uplatnit. Výsledky hodnocení otázky č. 11 zobrazuje Obrázek 22.



Obrázek 22 Odpovědi respondentů na otázku č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Správná odpověď na otázku č. 11 je za a) v rámci ročního zúčtování a tuto možnost označilo jako správnou odpověď i největší množství – 90 respondentů, což je 54,22 %. Nicméně,

34 zaměstnanců na otázku odpověď neznají, 32 respondentů odpovědělo, že slevu na manželku lze uplatnit pouze při podání DP. Zde by bylo možné se domnívat, že odpověď za *b) pouze v DP, nelze uplatnit v RZ* označili převážně zaměstnanci, kteří jsou zároveň OSVČ, ale tato domněnka se nepotvrdila, jelikož pouze čtyři z 32 odpovídajících respondentů jsou zároveň OSVČ. Deset poplatníků odpovědělo, že slevu na manžela/ku nelze uplatnit ani v DP, ani v RZ. Z těchto závěrů lze odvodit, že 45,78 % respondentů vlastně neví, kdy je možné slevu na manžela/ku uplatnit.

Otázka č. 12)

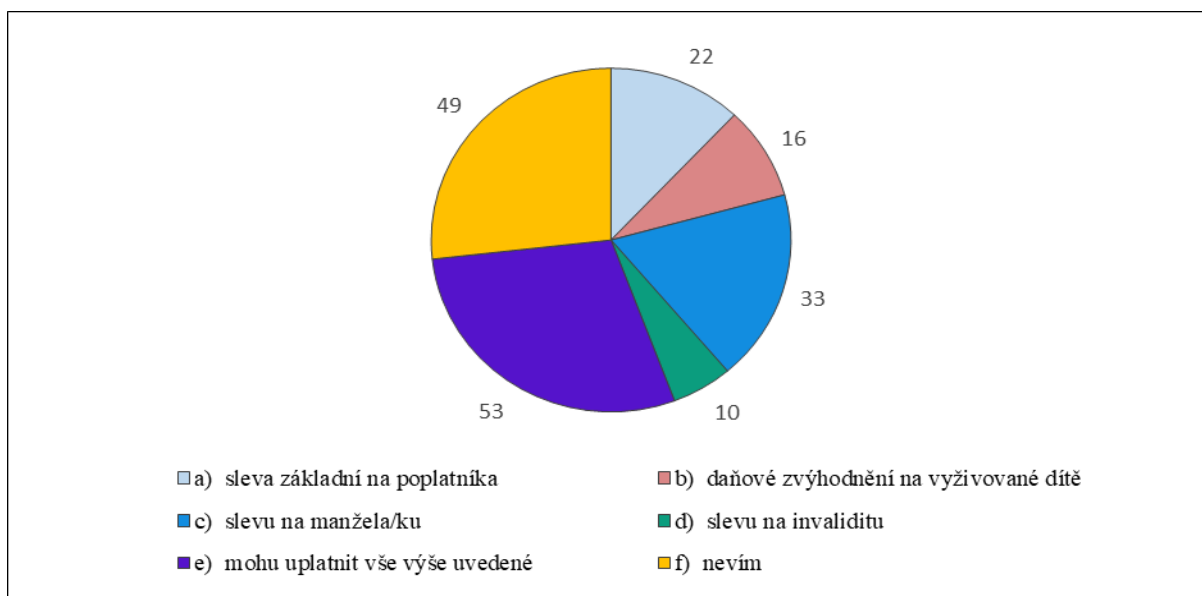
12) Co nelze v průběhu roku při výpočtu záloh na daň uplatnit?

- | | |
|---|------------------------------|
| a) slevu základní na poplatníka | d) slevu na invaliditu |
| b) daňové zvýhodnění na vyživované dítě | e) mohu uplatnit vše uvedené |
| c) slevu na manžela/ku | f) nevím |

Obrázek 23 Otázka č. 12

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12 (Obrázek 23) by měla napovědět, zda si je zaměstnanec vědom, jaké slevy lze uplatnit v průběhu roku při výpočtu zálohy na daň. Odpověď na tuto otázku by měl respondent znát především z důvodu, aby věděl, kdy je možné o tuto slevu zaměstnavatele požádat již v průběhu roku, pokud na ni vznikne nárok. Slevy byly podrobně popsány v kapitole 1.3.3 a sleva na manžela/ku v kapitole 1.4. Zhodnocení otázky č. 12 znázorňuje následující Obrázek 24.



Obrázek 24 Odpověď respondentů na otázku č. 12

Zdroj: vlastní zpracování

Správná odpověď u této otázky byla za c) *sleva na manžela/ku* a někteří respondenti u této otázky odpověděli více možnostmi, proto nesedí celkový počet odpovídajících respondentů. V grafu je u možnosti c) *slevu na manžela/ku* uvedeno 33 odpovídajících, nicméně zcela správně (to znamená pouze možnost c) odpovědělo pouze 29 respondentů, což je 17,47 %, protože 4 zaměstnanci ke správné odpovědi za c) odpověděli ještě nějakou jinou variantu z daných možností. Nejvíce poplatníků, a to 53 odpovědělo možnost za e) *lze uplatnit vše uvedené* a 49 poplatníků odpovědělo možnost za f) *nevím*. 22 respondentů označilo možnost za a) *základní sleva na poplatníka* a možnost za b) *daňové zvýhodnění na vyživované dítě/děti*, což jsou jedny ze základních slev, které poplatník uplatňuje každý měsíc ve své výplatě u zaměstnavatele. To odpovídá tomu, že pro poplatníky jsou otázky ohledně daní z příjmů dost nepřehledné a pro laiky je někdy velmi těžké se v daňové problematice orientovat.

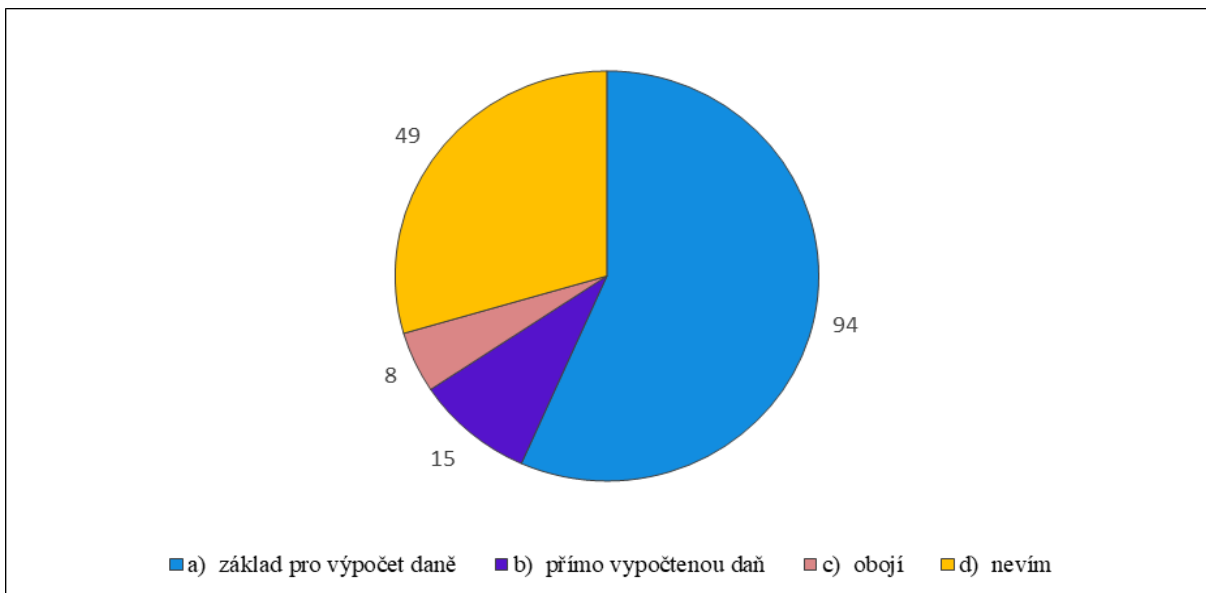
Otázka č. 13)

13) Nezdánitelné částky základu daně snižují:	
a) základ pro výpočet daně	c) obojí
b) přímo vypočtenou daň	d) nevím

Obrázek 25 Otázka č. 13

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13 (Obrázek 25) stejně jako otázka č. 5 (Obrázek 9) byla cílena na uplatnění slev. V otázce byl dotaz přímo na slevy na dani, které poplatník podepisuje v rámci „Prohlášení poplatníka“. Tato otázka se zaměřuje na nezdánitelné částky základu daně, které poplatník uplatňuje v rámci RZ. A jak už samotná otázka napovídá tyto částky snižují základ pro výpočet daně. I v RZ je možné uplatnit přímé slevy na dani, a to slevu na manželku, jak již bylo uvedeno a také slevu za umístění dítěte (více v kapitole 1.4). Ostatní slevy, které lze u zaměstnavatele v rámci RZ uplatnit jsou již slevami ze základu daně. To znamená, že sníží daňový základ poplatníka, ze kterého se daň vypočítá. Např. pokud vychází poplatníkovi základ daně ve výši 450 000 Kč a uplatní odpočet úroků z hypotečního úvěru ve výši 70 000 Kč, daňový základ pro výpočet daně se sníží na částku 380 000 Kč. Vratka na dani poplatníka bude pak činit minimálně 10 500 Kč. U slev ze základu daně je částka úspory vždy rovna sazbě daně, a tj. nyní ve výši 15 % z uplatňované částky. Pokud by sazba daně byla vyšší, pak by i úspora na dani byla vyšší a obráceně. Obrázek 26 graficky znázorňuje zobrazuje odpovědi respondentů na otázku č. 13.



Obrázek 26 Odpovědi respondentů na otázku č. 13

Zdroj: vlastní zpracování

Správná odpověď na otázku č. 13 (Obrázek 26) byla možnost za *a) základ pro výpočet daně*. Tuto odpověď označilo 94 respondentů, což je 56,63 %, 49 poplatníků nevědělo jakou odpověď označit, 15 respondentů označilo odpověď za *b) přímo vypočtenou daň* a 8 respondentů uvedlo, že nezdanitelné částky ze základu daně snižují jak přímou slevu na dani, tak i základ pro výpočet daně. Jelikož velmi podobným způsobem odpověděli zaměstnanci v otázce č. 5 dalo by se usoudit, že mezi slevami na dani a nezdanitelnými položkami ze základu daně nevidí poplatníci až tak velký význam a důležitost rozdílného výpočtu si příliš neuvědomují. Na rozdíl mezi oběma slevami bylo poukázáno v kapitole 1.5 této diplomové práce.

Otázka č. 14)

- 14) V zaměstnání jsou Vám všechny položky ve formulářích při podpisu řádně vysvětleny kompetentní osobou, abyste zcela přesně věděl/a, co podepisujete (*zde prosím označte míru vašeho souhlasu či nesouhlasu*)
- a) naprosto souhlasím
 - b) spíše souhlasím
 - c) nevím
 - d) spíše nesouhlasím
 - e) naprosto nesouhlasím

Obrázek 27 Otázka č. 14

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 14 (Obrázek 27) poukazuje na spokojenost zaměstnanců s osobou, která má v zaměstnání agendu daní na starosti. Je možné, že někteří zaměstnavatelé nemají svojí

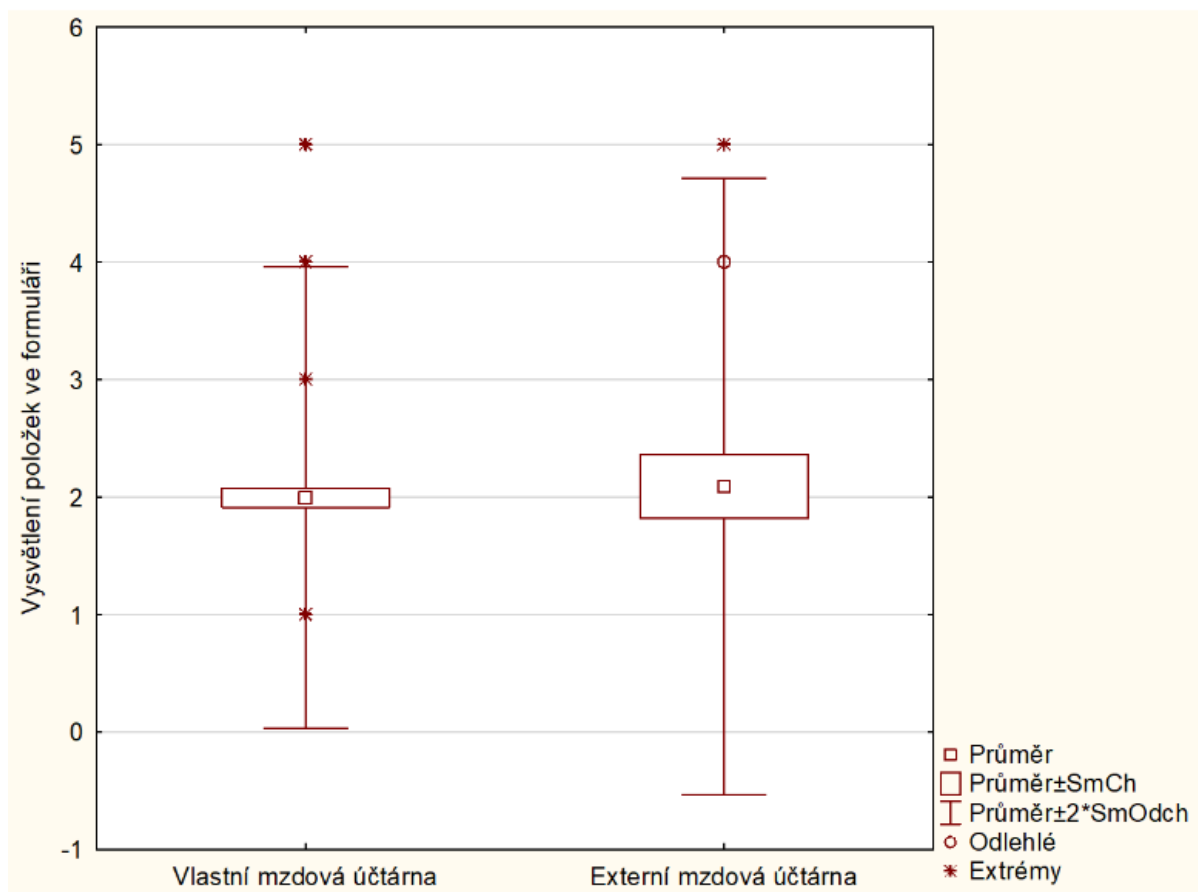
mzdovou účtárnu či mzdovou účetní, která se daňovou problematikou ve společnosti zabývá a nechávají si mzdy a daně zpracovávat externě. Nicméně i v tomto případě by externí firma poskytující daňové poradenství měla být zaměstnancům, kterým daně zpracovává ochotna zodpovědět veškeré dotazy, na které se chce zaměstnanec zeptat. Problém pak bývá především v tom, že pokud zaměstnanci osobu daňového poradce příliš neznají, mají problém nebo si nedovolí se případně zeptat. Pokud je pro ně osoba poskytující daňové služby známá a ochotně se zaměstnanci spolupracuje a zaměstnanci se na ni obracejí v průběhu roku s řešením různým daňových situací a problémů, pak je jejich důvěra pravděpodobně vyšší.

Tato otázka byla hodnocena pomocí statistické analýzy rozptylu ANOVA, kdy se jedná o testování střední hodnoty základních souborů. Pomocí přečíslování jednotlivých odpovědí u otázky mohlo dojít k vyhodnocení v souvislosti s otázkou č. 18, zda má zaměstnavatel svoji mzdovou účtárnu či jsou mzdy zpracovávány externě, s otázkou č. 19 v souvislosti s věkem respondenta či s otázkou č. 20 v souvislosti se vzděláním respondenta (všechny tři otázky č. 18, 19, 20 jsou uvedeny viz Příloha A). Přečíslování odpovědí pro možnost provedení analýzy rozptylu bylo provedeno pomocí bodové škály 1–5, kdy měl dotazovaný respondent u nabízených dovedností zvolit jednu z možností: „Naprosto souhlasím“ – 1, „Spíše souhlasím“ – 2, „Nevím“ – 3, „Spíše nesouhlasím“ – 4 a „Naprosto nesouhlasím“ – 5.

Jednotlivé odpovědi byly podrobeny rozboru, zda existují rozdíly v odpovědích mezi jednotlivými skupinami respondentů a vyhodnoceny. K vyhodnocení rozdílů byla použita výše uvedená analýza rozptylu (ANOVA), kdy byla testována shoda středních hodnot. Byly testovány tyto hypotézy:

- 1) Zda jsou položky ve formuláři při podpisu řádně vysvětleny nezávisí (závisí) na tom, zda společnost má či nemá vlastní mzdovou účtárnu.
- 2) Zda jsou položky ve formuláři při podpisu řádně vysvětleny nezávisí (závisí) na věku respondenta.
- 3) Zda jsou položky ve formuláři při podpisu řádně vysvětleny nezávisí (závisí) na vzdělání respondenta.

Výsledky první hypotézy znázorňuje následující graf Obrázek 28. Obrázek 29 znázorňuje výsledky druhé hypotézy a Obrázek 30 znázorňuje výsledky třetí hypotézy v závislosti na vzdělání respondenta.

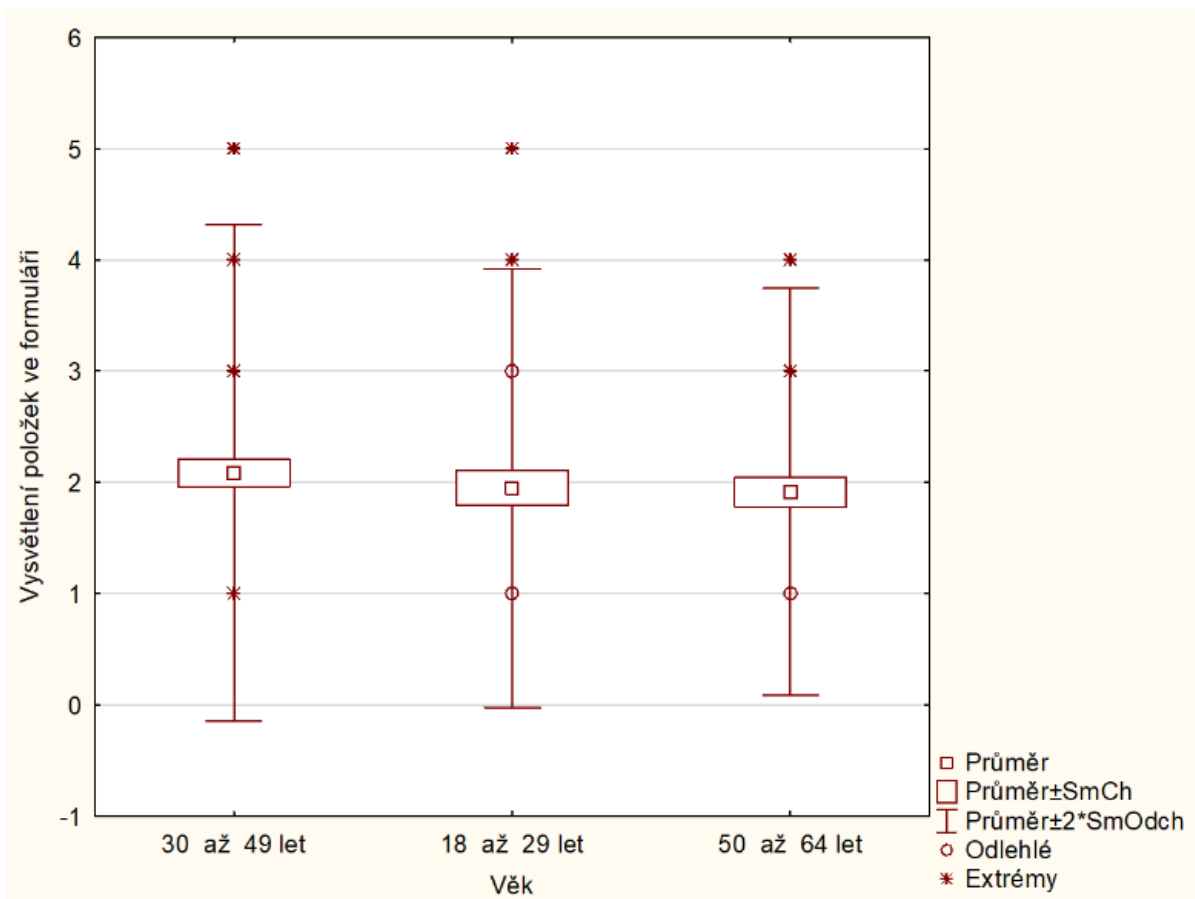


Obrázek 28 Testování první hypotézy

Zdroj: vlastní zpracování

Z vyhodnocení první hypotézy (Obrázek 28) vyplývá, že ať organizace má vlastní mzdovou účtárnu či externí, průměrné hodnoty v obou případech oscilují kolem hodnoty dvě (externí účtárna průměr: 2,0869; interní účtárna průměr: 1,993), tedy respondenti spíše souhlasí, že jim jsou jednotlivé položky vysvětleny. Na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ bylo testováno, zda faktor vlastní či externí mzdové účtárny hraje významnou roli s řádným vysvětlením jednotlivých položek kompetentní osobou. Testová statistika F při stupních volnosti (1;164) se realizuje hodnotou 0,16, odpovídající p-hodnota je 0,68. Jelikož je p-hodnota vyšší, než hladina významnosti α je možné konstatovat, že vysvětlení jednotlivých položek nezávisí na tom, zda má organizace interní, či externí mzdovou účtárnu.

Obrázek 29 znázorňuje druhou testovanou hypotézu. I zde bylo na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ testováno, zda faktor věku respondenta hraje významnou roli s řádným vysvětlením jednotlivých položek kompetentní osobou. Testová statistika F při stupních volnosti (2;163) se realizuje hodnotou 0,494, odpovídající p-hodnota je 0,61.

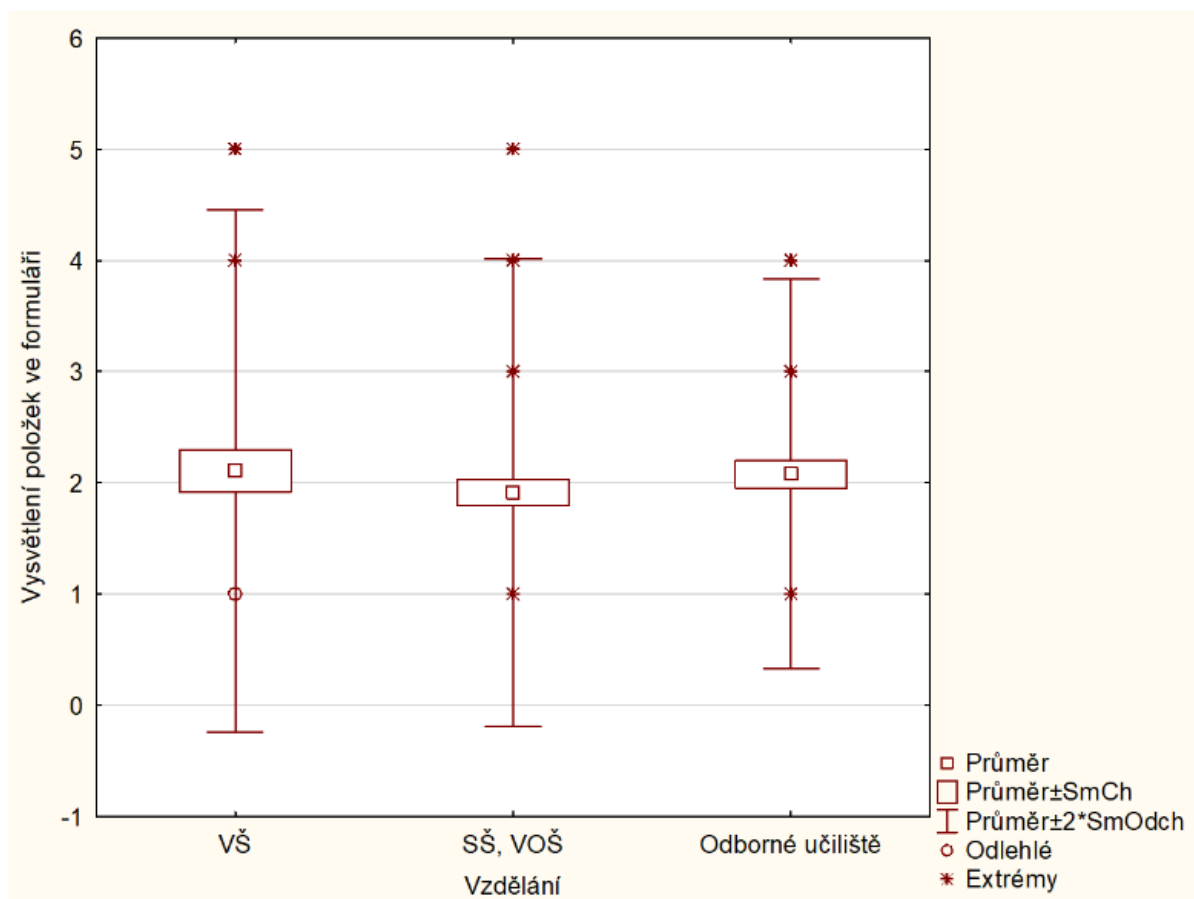


Obrázek 29 Testování druhé hypotézy

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti rozdělení podle kategorie věku spíše souhlasí, že jim jsou položky vysvětleny (věk 18–29 průměr 1,95; věk 50–64 průměr 1,91; věk 30–49 průměr 2), p-hodnota je větší než hladina významnosti α , nelze tak vykázat významný rozdíl mezi jednotlivými věkovými skupinami. Při testování této otázky byla poslední věková skupina 65 a více sloučena s věkovou skupinou 50–64 z důvodu velmi nízkého počtu zastoupených respondentů. Ve věkové skupině 65 let a více odpovídalo pouze šest dotázaných respondentů.

Třetí testovanou hypotézou byla závislost se vzděláním respondenta, kterou znázorňuje Obrázek 30. Na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ bylo testováno, zda faktor vzdělání respondenta hraje významnou roli s řádným vysvětlením jednotlivých položek kompetentní osobou. Testová statistika F při stupních volnosti (2;163) se realizuje hodnotou 0,64, odpovídající p-hodnota je 0,52.



Obrázek 30 Testování třetí hypotézy

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnoty skupin rozdělených podle vzdělání respondentů spíše souhlasí, že jim jsou položky vysvětleny (průměr VŠ je 2,108; průměr SŠ je 1,91; průměr odborné učiliště je 2,08), p-hodnota je větší než hladina významnosti α , tzn. že respondenti spíše souhlasí a lze tedy konstatovat, že vysvětlení jednotlivých položek nezávisí na vzdělání respondentů. U této otázky byla vynechána první skupina – základní vzdělání, jelikož zastoupení respondentů v této skupině bylo pouhých 5 respondentů.

Otázka č. 15)

Na otázku 15 odpovídejte pouze v případě, že formuláře v zaměstnání nepodepisujete !

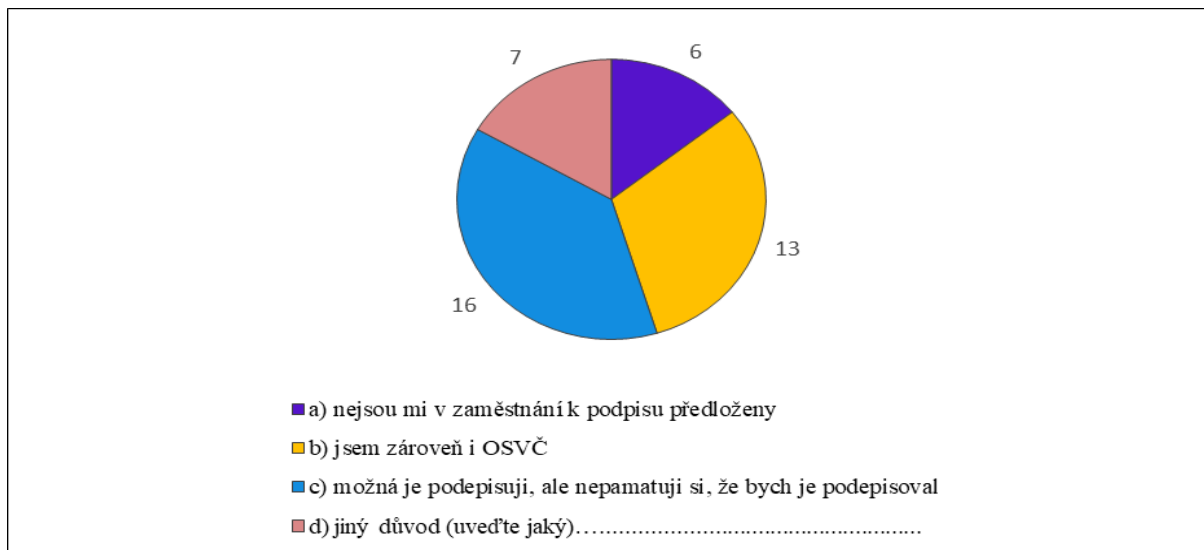
15) Z jakého důvodu v zaměstnání tyto formuláře nepodepisujete?

- a) nejsou mi v zaměstnání k podpisu předloženy
- b) jsem zároveň i OSVČ
- c) možná je podepisuji, ale nepamatuji si, že bych je podepisoval
- d) jiný důvod (uveďte jaký).....

Obrázek 31 Otázka č. 15

Zdroj: vlastní zpracování

V praxi bylo zjištěno, že někteří zaměstnanci se v zaměstnání s některými formuláři vůbec neseškávají. S „Prohlášením poplatníka“ se to stává méně, ale se „Žádostí o RZ“ je tato situace častější (z praxe by se dala jmenovat např. pohostinská činnost, různé služby jako jsou prodejny občerstvení, bufetů atd.) Tuto otázku nemuseli vyplňovat poplatníci, kteří formuláře v zaměstnání podepisují a počet vyplněných otázek se tak zúžil na 42 vyplňujících respondentů. I mezi nevyplňujícími respondenty jsou však výjimky, kdy je RZ zaměstnavatelem z nějakého důvodu odmítnuto a doporučeno podat si DP. Otázkou zůstává, zda účelem pro podání DP je důvod správného výpočtu nebo neochota účetní provést zaměstnanci RZ. Odpovědi na otázku č. 15 tak shrnuje Obrázek 32.



Obrázek 32 Odpovědi respondentů na otázku č. 15

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků je patrné, že největší počet respondentů označilo možnost za b) jsem zároveň OSVČ. Předpokladem může být, že tito zaměstnanci dostávají k podpisu pouze „Prohlášení poplatníka“ a „Žádost o RZ“ vzhledem k tomu, že jsou i OSVČ podepsat nedostávají. Dalších

6 respondentů odpovědělo, že tyto formuláře jim nejsou v zaměstnání k podpisu předkládány a 13 respondentů, že si nevzpomínají, že by tyto formuláře v zaměstnání podepisovali. Zároveň tito respondenti pouze dva odpověděli, že jsou i OSVČ. Pokud se vycházelo z předpokladu, že zaměstnanci, kteří si myslí, že formuláře v zaměstnání k podpisu nedostávají, bylo by to 17 zaměstnanců (nepočítaje dva, co označili, že jsou OSVČ), což by činilo 10,24 %, což je celkem vysoké číslo, které by napovídalo, že na jeden milion zaměstnanců by formuláře nepodepsalo cca 102 400 zaměstnanců. Zde je ale vycházeno z poměrně malého vzorku zaměstnanců, proto nelze tyto výsledky přijímat jako stoprocentně relevantní. Nicméně určitý směr, jaká je skutečnost to určitě dává a realita se od tohoto malého vzorku velmi lišit nemusí. Ze sedmi respondentů odpovídajících možnost za *d) jiný důvod*, uvedla většina odpovídajících do kolonky v dotazníku, že jim DP zpracovává jiná účetní nebo si DP podávají sami.

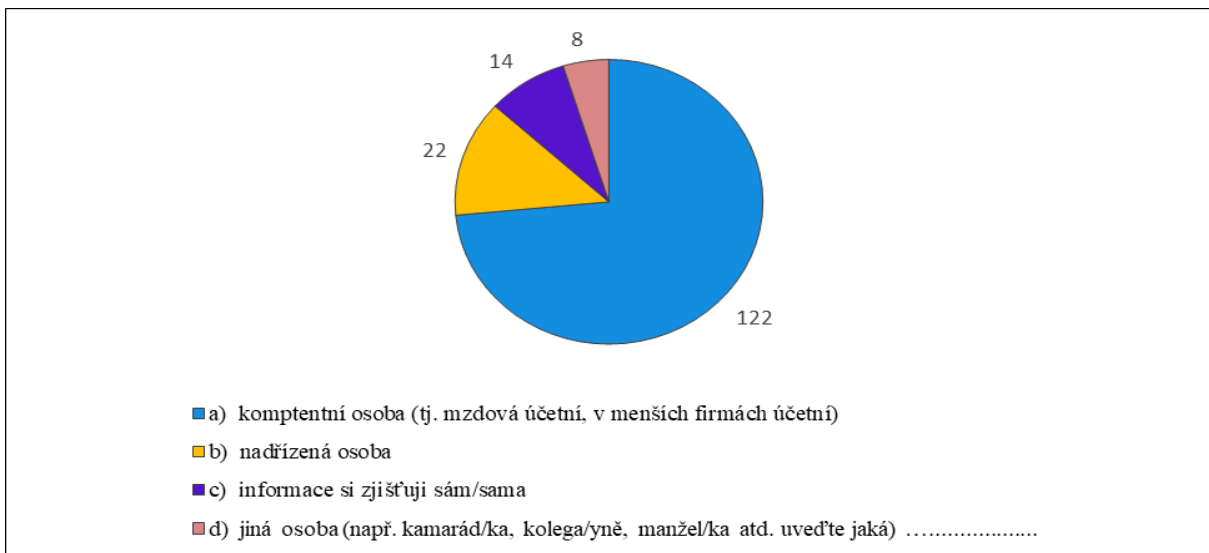
Otázka č. 16)

- 16) Pokud potřebujete poradit u některých položek v předložených formulářích, kdo v zaměstnání Vám tyto informace poskytuje?
- a) kompetentní osoba (tj. mzdová účetní, v menších firmách účetní)
 - b) nadřízená osoba
 - c) informace si zjišťuji sám/sama
 - d) jiná osoba (např. kamarád/ka, kolega/yně, manžel/ka atd. uveďte jaká)

Obrázek 33 Otázka č. 16

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož oblast daní z příjmů je pro většinu zaměstnanců dosti nepřehledná, byla otázka č. 16 (Obrázek 33) cílena na poskytování informací k dané problematice. Bohužel z praxe vyplývá, že ne vždy poskytuje v organizaci podrobné informace kompetentní osoba. Buď se sama na poradenství v daňové oblasti příliš necítí anebo s převážnou většinou zaměstnanců vůbec nepřijde do kontaktu a informace jsou jim tak poskytovány zprostředkovaně od jejich nadřízených. Jsou i případy, kdy si zaměstnanci snaží sehnat informace sami či od nějakých svých příbuzných, kamarádů a známých. Bohužel, zde se dá narazit na menší či větší problém ohledně znalostí aktuálních informací, proto je vždy lepší shánět informace u osob, které jsou s daňovou problematikou v neustálém kontaktu a oblasti daňové problematiky rozumí. Jak odpovídali respondenti na otázku č. 16 znázorňuje následující Obrázek 34.



Obrázek 34 Odpovědi respondentů na otázku č. 16

Zdroj: vlastní zpracování

Odpovědi respondentů víceméně potvrzují nad grafem uvedenou domněnku. 122 respondentů uvedlo, že informace k daňové problematice jim poskytuje kompetentní osoba, která jí má v organizaci na starosti. Další možnost za *b) nadřízená osoba* označilo 22 respondentů. U nadřízené osoby lze vznést určité pochybnosti nad relevantností poskytovaných informací. Ne každá nadřízená osoba bude mít v oblasti daní vynikající znalosti. Lze se domnívat, že mohou být dostatečné, vzhledem k tomu, že nadřízená osoba ve většině případů má jinou pracovní náplň než kompetentní osoba zabývající se daněmi z příjmů. Dalších 14 osob odpovědělo, že si informace zjišťují sami a zbývajících 8 respondentů označilo možnost *d) jiná osoba* a uvedlo, jaké osoby jim tyto informace ve většině případů poskytují (v okruhu uvedených osob se v dotazníku objevilo např. sestra, teta, asistentka, manželka, kamarádka, účetní manžela).

Otázka č. 17)

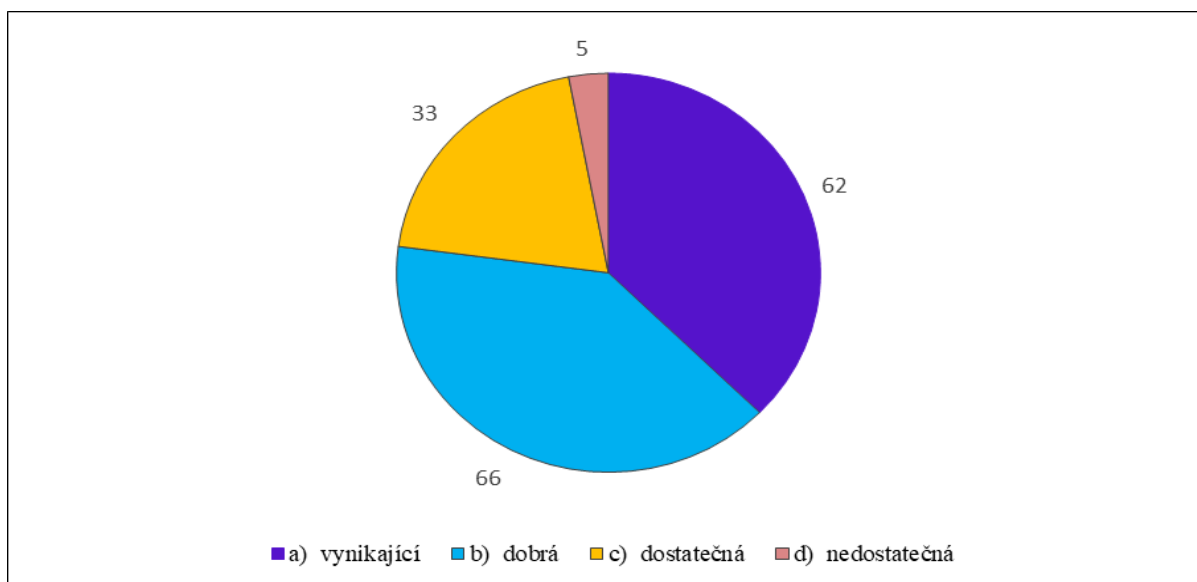
17) Vstřícnost kompetentní osoby ve vašem zaměstnání v oblasti poradenství k daním a ročnímu zúčtování je:	
a) vynikající	b) dobrá
c) dostatečná	d) nedostatečná

Obrázek 35 Otázka č. 17

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 17 (Obrázek 35) byla zaměřena především na ochotu kompetentní osoby v oblasti daní z příjmů v organizaci zaměstnance. Svou vstřícností vůči zaměstnancům vyvolává kompetentní osoba pocit důvěrnosti mezi ní a zaměstnancem a zaměstnanec pak nemá problém

zeptat se na to, čemu nerozumí. Navíc u většiny zaměstnanců dokáže prohloubit i pocit důvěry ve své znalosti a zaměstnanci důvěřují jeho či jejímu úsudku a nechají si snáze poradit v některých ne zcela přesvědčivých či dokonce sporných momentech. Odpovědi na otázku č. 17 zobrazuje Obrázek 36.



Obrázek 36 Odpovědi respondentů na otázku č. 17

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku č. 17 (Obrázek 36) odpovědělo 62 respondentů, že vstřícnost kompetentní osoby, která má na starosti daňovou problematiku u nich v organizaci, je vynikající, což značí o naprosté důvěře k této kompetentní osobě, která je ochotná zaměstnancům vše podrobně vysvětlit a podává i některé informace nad rámec vznesených dotazů, aby zaměstnanec pochopil, že této problematice rozumí a je tady pro něj. Zaměstnanci v něj/ní mají velkou důvěru a respekt k jejím znalostem. O něco málo více a to 66 zaměstnanců označilo odpověď *b) dobrá*, což značí že zaměstnanec se nebojí vznést vůči této osobě dotaz, na který vždy dostane zcela uspokojivou odpověď a že kompetentní osoba daňové problematice rozumí. Vysvětlí zaměstnanci to nejdůležitější, co nutně potřebuje, aby věděl. Odpověď za *c) dostatečná* odpovědělo 33 respondentů. Toto není příliš dobrá vizitka kompetentní osoby v organizaci, jelikož svědčí pouze o nejnutnějších úkonech spojených s ne příliš velkou ochotou. Posledních 5 zaměstnanců označilo odpověď za *d) nedostatečná*, což značí naprostou neochotu vůči zaměstnancům a nedostatečnou znalost daňové problematiky, nebo se takovým způsobem kompetentní osoba navenek prezentuje a je tak svým okolím vnímána.

Jelikož otázky č. 18, 19 a 20 byly testovány v souvislosti s otázkou č. 14 zbývá vyhodnotit pouze poslední otázku dotazníkového šetření a tou je otázka č. 21.

Otázka č. 21)

21) Jste zároveň se zaměstnaneckým poměrem i OSVČ?

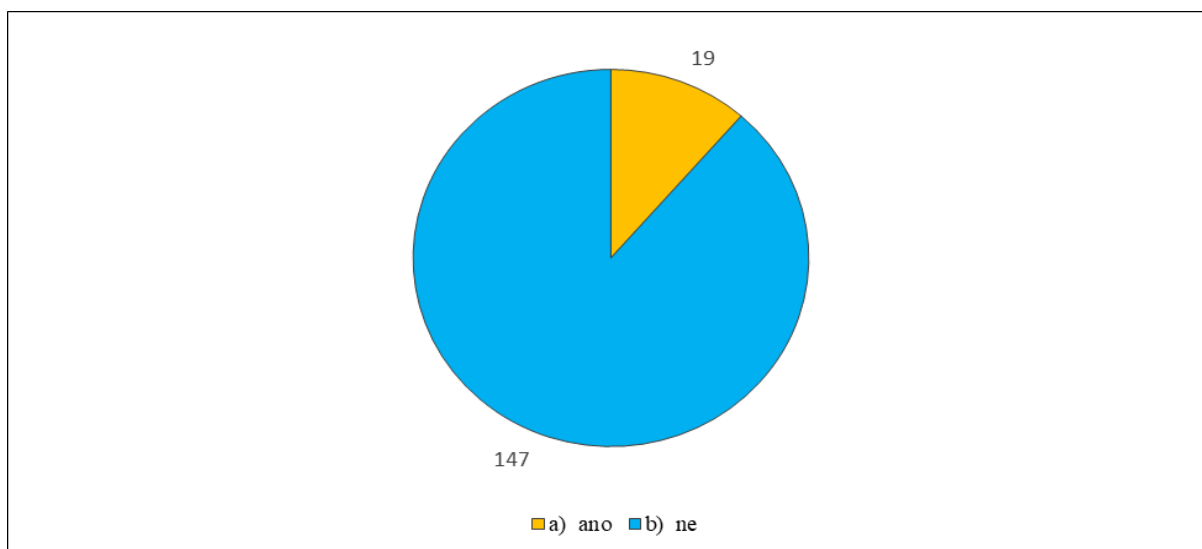
a) ano

b) ne

Obrázek 37 Otázka č. 21

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otázka č. 21 byla zaměřena na zjištění, zda jsou zaměstnanci včetně pracovního poměru i osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). Je možné, že některé otázky by na zaměstnance, kteří jsou zároveň i OSVČ mohly působit zmateně. Což u některých výše hodnocených dotazníkových otázek i bylo uvedeno. Toto tvrzení vychází z přesvědčení, že OSVČ mají povinnost za každých okolností podat DP na finanční úřad, a to i v případě, že jsou zároveň zaměstnanci v pracovním poměru. Jejich daňová povinnost se pak posuzuje celkově za zdaňovací období včetně uplatnění ročních částek u slev na dani. Což je u zaměstnanců v pracovním poměru uplatňováno měsíčně v poměru 1/12. Toto však platí pro všechny zaměstnance, včetně zaměstnanců, kteří jsou zároveň OSVČ. Ale je možné, že tito zaměstnanci si tento fakt neuvědomují. Rozdělení zaměstnanců podle otázky č. 21 znázorňuje Obrázek 38.



Obrázek 38 Odpovědi zaměstnanců na otázku č. 21

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrná velká převaha zaměstnanců zaměstnaných pouze na základě některého z pracovněprávních vztahů. Celkem je jich 147, což činí 88,55 %. Zaměstnanci, kteří jsou označeni žlutě jsou zaměstnanci zároveň i OSVČ. Těchto zaměstnanců je podle označených odpovědí v dotazníku 19.

5 FORMULACE ZÁVĚRŮ A DOPORUČENÍ

Dotazníkové šetření v mnoha oblastech potvrdilo znalosti získané praxí. Zaměstnanci se lépe orientují ve slevách, které jsou jim poskytovány měsíčně, což vykazují odpovědi získané na základě prvních otázek, které se týkaly formuláře „Prohlášení poplatníka“. Zaměstnanci mají obстойný přehled u základních slev na dani, jako jsou sleva na poplatníka i daňové zvýhodnění na děti včetně jejich uplatňování. Výzkumné šetření také ukázalo, že co se týče ročního zúčtování, jsou znalosti zaměstnanců značně omezené. V této oblasti zaměstnanci ztrácejí přehled a ve většině případů nemají příliš velké znalosti v oblasti daňové problematiky, neví přesně, kdy je možné zaměstnavatele požádat o provedení RZ, kdy je nutné podat DP ani jaké výhody má pro ně vyplněná a podepsaná „Žádost o provedení RZ“ u zaměstnavatele. Velké nedostatky jsou však i v oblasti samotných slev na dani. Zaměstnanci nemají přehled v rozdílu mezi slevou na dani a slevou ze základu daně a tudíž netuší, jaké úspory ve mzdě či v provedeném RZ jim případně uplatnění některé z položek přinese. Dotazníkovým šetřením a provedením analýzy rozptylu bylo též zjištěno, že respondenti spíše souhlasí s tím, že problematika je kompetentní osobou vysvětlena a rozdíly v odpovědích respondentů rozdělených podle vzdělání, věku a ani podle toho, zda organizace má vlastní či externí mzdovou účtárnu jsou statisticky nevýznamné. Výsledky šetření též potvrzují, že problematika zdanění příjmů ze závislé činnosti i jiných příjmů v české legislativě je pro poplatníky velmi složitá. Navíc v ní velmi často dochází k různým aktualizacím a změnám a pro laika je téměř nemožné se v této oblasti orientovat.

Na základě výsledků dotazníkového šetření lze doporučit zlepšení komunikace mezi zaměstnanci a kompetentní osobou, která se daňovou problematikou v organizaci zabývá. Každá účetní v organizaci by si měla udělat čas na své zaměstnance a upozornit je, že je tady pro jejich případné řešení problémů v daňové oblasti vždy přítomna a ubezpečit je, že vše, co budou potřebovat, jim bude vysvětleno a případně doporučeno adekvátní řešení problému. Při podepisování formulářů „Žádost o RZ“ a „Prohlášení poplatníka“ se vždy ptát zaměstnance, zda u něj nedošlo k nějakým změnám, které opomenul nahlásit zaměstnavateli, v případě RZ pokládat zaměstnancům otázky napomáhající zjištění, zda zaměstnanec skutečně nemá z nějaké důvodu povinnost podat DP na finanční úřad a je možné mu bez obav provést RZ. Např. každý rok zdůraznit zaměstnanci, že je možnost uplatnit si na základě vystaveného potvrzení pojišťovnou odpočet ze základu daně na penzijní či životní pojištění, ale zároveň zaměstnance vždy upozornit, že v případě zrušení jeho pojistné smlouvy musí podle zákona uplatňované položky za předchozích 10 let dodanit na základě podaného DP na finanční úřad.

Praxe také ukazuje, že problém s orientací v daňové oblasti se netýká pouze zaměstnanců, ale někdy i zaměstnavatelé se nemusí zcela přesně orientovat v daňové problematice a nejsou proto schopni poskytnout zaměstnanci adekvátní informace. Zaměstnavatel by tedy tuto oblast neměl brát na lehkou váhu a znalosti svých účetních přeceňovat. Měl by vždy zajistit náležitá školení a přístup k aktualitám v daňové oblasti.

Naopak je možné se v praxi setkat také s případy, kdy zaměstnavatelé mohou využít neznalosti svých zaměstnanců v oblasti této problematiky ve svůj prospěch a ke svému nelegálnímu obohacení.

ZÁVĚR

První část diplomové práce byla věnována právním úpravám daně z příjmů ze závislé činnosti. Byly zde podrobně vysvětleny všechny pojmy spojené se zdaňováním měsíčních příjmů zaměstnanců včetně uvedení příkladů výpočtu k jednotlivým složkám daně. Bylo upozorněno na výhody poskytující zaměstnancům zaměstnaných na základě pracovněprávního poměru podpis formuláře „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ i výhody podpisu formuláře „Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období“. Druhá část byla věnována konstrukčním prvkům daně. Bylo zde objasněno, co je předmětem daně, dále kdo je subjektem daně z příjmů, co je základem daně z příjmů a jaká je současná sazba daně z příjmů. Třetí a zároveň poslední teoretická část byla v této práci věnována povinnostem plátců daní ze závislé činnosti. Bylo zde vysvětleno, jaké povinnosti má plátce daně vůči správci daně, co je náležitostí mzdových listů zaměstnanců, které musí zaměstnavatel zaměstnancům vést a uchovávat je po zákonem stanovenou archivační dobu 30 ti let. Jakým způsobem se vykazují formuláře vyplňované vždy za uplynulé zdaňovací období jako je formulář „Vyúčtování příjmů ze závislé činnosti“ a formulář „Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických (právnických) osob“. Tyto formuláře je zaměstnavatel povinen odevzdat včetně jejich jednotlivých příloh každoročně v určeném termínu správci daně.

Analytická část této diplomové práce byla rozdělena do dvou částí. Čtvrtá část práce (první část analytické části) byla věnována dotazníkovému šetření poplatníků v oblasti daní z příjmů ze závislé činnosti. Pro tyto účely byl respondenty vyplněn vytvořený dotazník. Odpovědi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku byly v analytické části práce zpracovány a vyhodnoceny. V poslední páté části (druhá část analytické části) byly shrnuty výsledné závěry z výzkumného šetření včetně formulací některých doporučení vycházející především z poznatků praxe mzdové účetní. Závěry výzkumného šetření poukázaly na větší orientaci poplatníků v položkách měsíčních slev na dani oproti položkám uplatňovaným v souvislosti s ročním zúčtováním zaměstnanců. Nízké znalosti poplatníků byly prokázány i mezi oběma poskytujícími se slevami, tj. slevou na dani a slevou ze základu daně.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ABUSELIDZE, George. *Optimality of tax policy on the basis of comparative analysis of income taxation. European Journal of Sustainable Development*, 2020. 2020. ISBN 9.1: 272-293.
- [2] ALFA SOFTWARE: *Víme, jak na mzdy* [online], 2020. In: . [cit. 2022-08-03]. Dostupné z: <https://www.alfasoftware.cz/srazkova-dan-od-1-2021/>
- [3] ČOPÍKOVÁ, Andrea, Jiří BLÁHA a Petra HORVÁTHOVÁ, 2015. *Řízení lidských zdrojů*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-248-3829-8.
- [4] Daně z příjmů: Příjmy ze závislé činnosti pro rok 2021, 2021. In: *Příjmy ze závislé činnosti pro rok 2021* [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele>
- [5] *Daňové tiskopisy: Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti* [online], 2021. In: . [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danove-tiskopisy?dan=T_WEB02&rok=2021&search=#filtrovat-podle-dane
- [6] *Daňové tiskopisy: Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění* [online], 2021. In: . [cit. 2022-09-01]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danove-tiskopisy?dan=T_WEB02&rok=2021&search=#filtrovat-podle-dane
- [7] *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k ...*, 2019. 30. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2435-0.
- [8] *Daňové zákony 2021: úplná znění platná k ...*, 2021. 32. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN ISBN978-80-271-1333-0.
- [9] *DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály* [online], 2021. In: . [cit. 2022-06-21]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/zavisla-cinnost-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EswOiFC2s-JAImSpjuZphWcCD-vMUnwPlw/>
- [10] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana, 2004. *Slovník pojmů k řízení lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck. Beckovy odborné slovníky. ISBN 80-717-9468-6.
- [11] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana, 2007. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-893-4.

- [12] *Finanční správa: Daně, daň z příjmů* [online], 2021. In: . [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/dotazy-a-odpovedi/dan-z-prijmu-ze-zavisle-cinnosti/aktualni-dotazy-a-odpovedi-2020-2021>
- [13] *Finanční správa: Informace ke zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě* [online], 2021. In: . [cit. 2022-07-15]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/novinky/novinky-2021/informace-ke-zvyseni-danoveho>
- [14] ILLETŠKO, Kateřina, Martin DĚRGEL a Luděk PELCL, 2021. *Daňová příznání: roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění : bez chyb, pokut a penále ...* Český Těšín: Poradce. ISBN 978-807-3654-665.
- [15] KOUBEK, Josef, 2015. *Řízení lidských zdrojů: základy moderní personalistiky*. 5., rozš. a dopl. vyd. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-288-8.
- [16] MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů ...: publikace je zpracována podle právního stavu k ...* 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI. Otázky a odpovědi z praxe (ASPI). ISBN 978-80-7676-075-2.
- [17] *Mzdová účetní 01/2020: odborný měsíčník, ročník XXVI, číslo 1*, 2019. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [18] *Mzdová účetní 01/2021: odborný měsíčník, ročník XXVII, číslo 1*, 2020. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [19] *Mzdová účetní 02/2021: odborný měsíčník, ročník XXVII, číslo 2*, 2021. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [20] *Mzdová účetní 02/2022: odborný měsíčník, ročník XXVIII, číslo 2*, 2022. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [21] *Mzdová účetní 03/2022: odborný měsíčník, ročník XXVIII, číslo 3*, 2022. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [22] *Mzdová účetní 11/2021: odborný měsíčník, ročník XXVII, číslo 11*, 2021. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [23] *Mzdová účetní 12/2021: odborný měsíčník, ročník XXVII, číslo 12*, 2021. Olomouc: ANAG. ISSN 1211-1430.
- [24] *Nástroje daňové optimalizace: základu daně z příjmu fyzických osob-závislá činnost* [online], 2012. In: . [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/m6aldq/>

- [25] PELC, Vladimír, 2020. *Daně z příjmů s komentářem*. 18. vydání. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-277-9.
- [26] *Podnikatel.cz: Slevy na dani a jejich uplatnění v roce 2021 a 2022* [online], 2022. In: . [cit. 2022-07-12]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/slevy-na-dani-a-jejich-uplatneni-v-roce-2021-a-2022/#h23>
- [27] *Podnikatel.cz: Úroky z hypotečního úvěru a z úvěru ze stavebního spoření* [online], 2021. In: . [cit. 2022-09-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/nezdanitelnosti-zakladu-dane-pro-rok-2020-a-2021/>
- [28] *POKYNY k vyplnění Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti: za zdaňovací období roku 2021* [online], 2022. In: . [cit. 2022-09-14]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5459-1_26.pdf?202209122021
- [29] *Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků: Daňové tiskopisy* [online], 2022. In: . [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5530_15.pdf?202209141952
- [30] *Příloha č. 1 Počet zaměstnanců: Daňové tiskopisy* [online], 2022. In: . [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5490-1_21.pdf?202209141950
- [31] *Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách záloh na daň: Daňové tiskopisy* [online], 2022. In: . [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5490_17.pdf?202209151533
- [32] *Příloha k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti o dodatečných opravách: Daňové tiskopisy* [online], 2022. In: . [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5531_12.pdf?202209141951
- [33] RINDOVÁ, Iva, Petr PELECH, Milan LOŠŤÁK a Jana ROHLÍKOVÁ, 2021a. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce ...* 29. vydání. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-307-3.
- [34] RINDOVÁ, Iva, Petr PELECH, Milan LOŠŤÁK a Jana ROHLÍKOVÁ, 2021b. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok ...* 26. aktualizované. Olomouc: ANAG. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-343-1.

- [35] ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ, Věra PŘÍHODOVÁ et al., 2014. *Abeceda mzdové účetní ...* 24. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-851-2.
- [36] ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ, Věra PŘÍHODOVÁ et al., 2021. *Abeceda mzdové účetní ...* 31. vydání. Olomouc: ANAG. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7554-305-9.
- [37] *Zákon o daních z příjmů: komentář*, 2015. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-517-6.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	- 98 -
Příloha B - Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	- 101 -
Příloha C - Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací....	- 103 -
Příloha D Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	- 105 -
Příloha E - Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti.....	- 106 -
Příloha F - Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických osob.....	- 109 -

PŘÍLOHA A - DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění tohoto dotazníku. Cílem dotazování je zjištění,

zda zaměstnanec správně chápe, k čemu se podepsáním daňových formulářů zavazuje.

Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou sloužit jako podklad pro diplomovou práci.

Dotazník je určen zaměstnancům zaměstnaných na základě některého z pracovních poměrů.

Při vyplňování dotazníku postupujte podle přiložených formulářů.

Dovoluji si Vás požádat o pravdivé vyplnění dotazníku.

Odpovědi prosím zakroužkujte.

Bc. Lenka Glasová. Studentka Fakulty ekonomicko-správní Pardubice.

1) Formulář, "PROHLÁŠENÍ poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti"

(dále jen "PROHLÁŠENÍ"), je možné podepsat:

- a) u jednoho zaměstnavatele
- b) u více zaměstnavatelů (např. PP u jednoho zaměstnavatele, DPP(DPČ) u jiného zaměstnavatele)
- c) nevím

Vysvětlivky:

PP = pracovní poměr

DPP = dohoda o pracovní činnosti

DPP = dohoda o provedení práce

Po podpisu formuláře "PROHLÁŠENÍ":

2) Máte nárok na "Základní slevu na poplatníka":

- a) pouze za splnění konkrétních podmínek
- b) vždy
- c) nevím

3) "Základní sleva na poplatníka" se Vám v zaměstnání poskytuje:

- a) 1x za rok
- b) každý měsíc
- c) nevím

4) "Daňové zvýhodnění" na každé vyživované dítě mohou u zaměstnavatele uplatnit:

- a) oba rodiče, každý u svého zaměstnavatele
- b) pouze jeden z rodičů
- c) nevím

5) Slevy, které je možno v "PROHLÁŠENÍ" uplatnit snižují:

- a) základ pro výpočet daně
- b) přímo vypočtenou daň
- c) obojí
- d) nevím

6) Je možné o některou ze slev uvedených v "PROHLÁŠENÍ" požádat dodatečně v průběhu nebo na konci roku?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

Pokud jste označil/a v předchozí otázce č. 6 a) ANO, odpovězte prosím i na následující otázku č. 7.

V případě označení u otázky 6) odpovědi b) a c) otázku nevyplňujte a pokračujte otázkou č. 8

7) Kdy bude sleva, o kterou bylo dodatečně požádáno uplatněna?

- a) následující měsíc
- b) při ročním zúčtování
- c) nevím

Formulář "ŽÁDOST o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění" (dále jen "roční zúčtování")

8) V jakém případě je možné požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování? U této otázky je možnost více správných odpovědí.

- a) pouze v případě příjmů od jednoho zaměstnavatele
- b) v případě příjmů od více zaměstnavatelů, pokud na sebe navazují
- c) v případě, že jste měl/a i jiné příjmy vyšší než 6000 Kč (např. z podnikání, pronájmu)
- d) v případě předčasného zrušení penzijního připojištění nebo životního pojištění, pokud jste na ně v předchozích letech využíval/a daňovou výhodu
- e) nevím

9) V jakém případě je nutné, aby zaměstnaný pracovník podal daňové přiznání? U této otázky je možnost více správných odpovědí.

- a) v případě, že chce uplatnit slevu na manžela/ku
- b) v případě, že je zároveň OSVČ a má příjmy podle § 7-10 vyšší než 6000 Kč
- c) v případě, že chce uplatnit úroky z úvěru na bytové potřeby
- d) v případě, že chce uplatnit daňové zvýhodnění na dítě/ děti, pokud v průběhu roku neuplatňoval/a
- e) v případě, že má více pracovních poměrů současně (např. PP, DPČ)
- f) nevím

10) Pokud nemáte povinnost podat daňové přiznání:

- a) využijete práva požádat zaměstnavatele o roční zúčtování
- b) podáte dobrovolně daňové přiznání
- c) neděláte nic a považujete svoji daňovou povinnost jako vyřízenou.

11) Slevu na manžela (manželku), v případě, že nemá příjem vyšší než 68 000 Kč můžete uplatnit:

- a) v rámci ročního zúčtování u zaměstnavatele
- b) pouze v daňovém přiznání, nelze uplatnit v ročním zúčtování
- c) nelze z mé strany uplatnit ani v daňovém přiznání ani v ročním zúčtování
- d) nevím

12) Co nelze v průběhu roku při výpočtu záloh na daň uplatnit?

- a) slevu základní na poplatníka
- b) daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- c) slevu na manžela/ku
- d) slevu na invaliditu
- e) mohu uplatnit vše uvedené
- f) nevím

13) Nezdánitelné částky základu daně snižují:

- a) základ pro výpočet daně
- b) přímo vypočtenou daň
- c) obojí
- d) nevím

14) V zaměstnání jsou Vám všechny položky ve formulářích při podpisu řádně vysvětleny kompetentní osobou, abyste zcela přesně věděli/a, co podepisujete (*zde prosím označte míru vašeho souhlasu či nesouhlasu*)

- a) naprosto souhlasím
- b) spíše souhlasím
- c) nevím
- d) spíše nesouhlasím
- e) naprosto nesouhlasím

Na otázku 15 odpovídejte pouze v případě, že formuláře v zaměstnání nepodepisujete !

15) Z jakého důvodu v zaměstnání tyto formuláře nepodepisujete?

- a) nejsou mi v zaměstnání k podpisu předloženy
- b) jsem zároveň i OSVČ
- c) možná je podepisuji, ale nepamatuji si, že bych je podepisoval
- d) jiný důvod (uved'te jaký).....

16) Pokud potřebujete poradit u některých položek v předložených formulářích, kdo v zaměstnání Vám tyto informace poskytuje?

- a) kompetentní osoba (tj. mzdová účetní, v menších firmách účetní)
- b) nadřízená osoba
- c) informace si zjišťuji sám/sama
- d) jiná osoba (např. kamarád/ka, kolega/yně, manžel/ka atd. uveďte jaká)

17) Vstřícnost kompetentní osoby ve vašem zaměstnání v oblasti poradenství k daním a ročnímu zúčtování je:

- a) vynikající
- b) dobrá
- c) dostatečná
- d) nedostatečná

18) Organizace, v níž pracujete, má:

- a) vlastní mzdovou účtárnu (např. mzdovou účetní nebo oddělení zpracovávající mzdy)
- b) mzdy jsou zpracovávány externě

19) Kolik Vám je let?

- a) 18 až 29 let
- b) 30 až 49 let
- c) 50 až 64 let
- d) 65 let a více

20) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) ZŠ
- b) Odborné učiliště
- c) SŠ, VOŠ
- d) VŠ

21) Jste zároveň se zaměstnaneckým poměrem i OSVČ?

- a) ano
- b) ne

DĚKUJI VÁM ZA VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU !

PŘÍLOHA B - PROHLÁŠENÍ POPLATNÍKA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

PROHLÁŠENÍ poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období (pro část zdaňovacího období)¹⁾

Prohlášení k dani čítním / dodatečně čítním ^{1a)} podle § 38k zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) pro plátce daně (zaměstnavatele)

Název plátce daně _____
Adresa _____

Identifikace poplatníka
Příjmení _____ Jméno(-a) _____ Rodné číslo _____
Adresa bydliště (místo trvalého pobytu) _____

Daňový nerezident ČR dále vyplní: Datum narození _____
Číslo a typ dokladu prokazující totožnost poplatníka _____ Stát, který tento doklad vydal _____
Identifikace pro daňové účely ve státu daňové rezidence _____ Stát, jehož jste daňovým rezidentem _____

¹⁾ použijte např. při dalším nástupu ke stejnému plátcovi daně v průběhu uvedeného zdaňovacího období (např. od září RRRRR)
^{1a)} označte „XD“, pokud čítíte prohlášení k dani dodatečně podle § 38k odst. 7 zákona v rámci žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění

Podle § 35ba odst. 1 zákona uplatňuji²⁾

	Základní slevu na poplatníka (písm. a)
	Základní slevu na invaliditu (písm. c) a prohlašuji, že mi byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. nebo II. stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění nebo že mi zanikl nárok na invalidní důchod pro invaliditu I. nebo II. stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu
	Rozšířenou slevu na invaliditu (písm. d) a prohlašuji, že mi byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že jsem invalidní ve III. stupni, zanikl mi nárok na invalidní důchod pro invaliditu III. stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně a starobního důchodu nebo že jsem podle zvláštních předpisů invalidní ve III. stupni, avšak žádost o invalidní důchod pro invaliditu III. stupně mi byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že nejsem invalidní ve III. stupni
	Slevu na držitele průkazu ZTP/P (písm. e) a prohlašuji, že mi byl přiznán nárok na průkaz ZTP/P
	Slevu na studenta (písm. f) a prohlašuji, že se soustavně připravuji na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem (do 26 let) nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání (do 26 let)

²⁾ označte „X“ slevu na dani, kterou uplatňujete. Uplatňujete-li slevu na dani až dodatečně, tj. v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, označte předmětnou slevu na dani „XD“ a do stejného políčka uveďte i kalendářní měsíce, za které příslušnou slevu na dani dodatečně uplatňujete (např. „XD 9-12“)

Podle § 35c a § 35d zákona uplatňuji / dodatečně uplatňuji³⁾ daňové zvýhodnění³⁾

na mnou vyzívanou dítě/děti podle § 35c odst. 6 zákona a podle § 38k odst. 4 písm. c) zákona uvádím v níže uvedené tabulce, jaký je počet těchto vyzívaných dětí žijících v mé společné hospodářské domácnosti na území členského státu EU nebo EHP a současně uvádím, na které děti uplatňuji/neuplatňuji daňové zvýhodnění ve výši náležející podle § 35c odst. 1 zákona

Jméno(-a)	Příjmení	Rodné číslo	Uplatňuji/neuplatňuji nárok ve výši na ⁴⁾	ZTP/P ⁴⁾	Zletilé dítě ⁴⁾	Dodatečně za kalendářní měsíce ⁵⁾

³⁾ tabulku vyplňte pouze v případě, že uplatňujete daňové zvýhodnění. Do tabulky vyplňte všechny Vaši vyzívanou děti žijící ve Vaší společné hospodářské domácnosti, a to bez ohledu na jejich další uplatnění. Dále děti, na které uplatňujete daňové zvýhodnění označte podle výše nároku: na jedno dítě označte „1.“, na druhé dítě označte „2.“, na třetí a každé další vyzívanou dítě označte „3.“, a děti, na které daňové zvýhodnění neuplatňujete, označte „N“

⁴⁾ dále u jednotlivých uplatňovaných dětí označte „X“ splněnou podmínku – tzn. u sloupce ZTP/P vyznačte, kterému z dětí byl přiznán nárok na průkaz ZTP/P a u sloupce „Zletilé dítě“ označte „X“, které z dětí je zletilé (do 26 let) a není mu přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně a splňuje další podmínky uvedené v § 35c odst. 6 písm. b) bod 1. až 3. zákona

⁵⁾ pokud uplatňujete daňové zvýhodnění až dodatečně v rámci žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, pak v nadpisu této části označte „XD“, a zároveň vyplňte v posledním sloupci tabulky kalendářní měsíce, za které dodatečně uplatňujete daňové zvýhodnění (např. 9-12)

Podle § 38k odst. 4 zákona prohlašuji, že:

- a) současně **neuplatňuji** za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období **nárok na slevy na dani podle § 35ba zákona** u jiného plátce daně a že současně na stejné období kalendářního roku jsem neudílnil(-a) u jiného plátce daně prohlášení k dani,
 b) současně za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období **neuplatňuji daňové zvýhodnění** na mnou vyživované dítě u jiného plátce daně a že daňové zvýhodnění na to samé vyživované dítě neuplatňuje jiná osoba,
 c) v rámci téže společné hospodářci domácnosti **vyživuje tytéž mnou vyživované děti** I Jiný poplatník ANO NE ^{§ 34c}

Jméno(-a)	Příjmení	Rodné číslo	Adresa bydliště (místo trvalého pobytu)	Uplatňuje daňové zvýhodnění ANO/NE	Zaměstnaní ANO/NE ⁷⁾
Název plátce daně ²⁾					
Adresa plátce daně ²⁾					

⁴⁾ pokud daňové zvýhodnění neuplatňujete, bod c) ani tabulku nevyplňujte
⁵⁾ za předpokladu, že ve společné hospodářci domácnosti vyživuje děti pouze jeden poplatník, který zároveň uplatňuje daňové zvýhodnění, označte křížkem variantu NE a tabulku nevyplňujte. Tabulku vyplňte vždy, pokud křížkem označíte variantu ANO, tzn., že v téže společné hospodářci domácnosti vyživuje děti I jiný poplatník. Uveďte identifikační údaje druhého poplatníka a vyberte zvolenou variantu – zda druhý z poplatníků uplatňuje či neuplatňuje daňové zvýhodnění
⁷⁾ pokud je druhý z poplatníků také zaměstnan (ve sloupci „Zaměstnaní“ je uvedeno „ANO“), pak bez ohledu na skutečnost, zda tento poplatník u svého plátce daně (zaměstnavatele) uplatňuje či neuplatňuje daňové zvýhodnění – uveďte vždy název a adresu tohoto plátce daně

Dojde-li během zdaňovacího období ke změně skutečností rozhodných pro výpočet záloh na daň a daně nebo ke změně podmínek pro poskytnutí slev na dani, nebo daňového zvýhodnění, oznámím v souladu s § 38k odst. 8 zákona tuto změnu plátcí daně (použijte např. změnové tabulky) nejpozději poslední den kalendářního měsíce, v němž změna nastala nebo v němž bylo o změně rozhodnuto.

Jsem si vědom(-a) následků nepravdivého prohlášení, a jsem si vědom(-a) toho, že vzniklý rozdíl z nesprávně sražené zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a neoprávněně vyplaceného daňového bonusu, který vznikl mým zavinením, bude v plné výši spolu s úrokem z prodlení sražen z mé mzdy.

Podpisová část

Potvrzuji pravdivost a úplnost údajů uvedených v tomto prohlášení a prokazuji je příslušnými doklady podle § 38i zákona

	Prokazatelné učinění prohlášení poplatníkem ⁸⁾ (písemně, elektronicky) a datum	Ověření plátcem daně ⁹⁾ (písemně, elektronicky) a datum
Na uvedené zdaňovací období		
Dodatečně za uvedené zdaňovací období (podle § 38k odst. 7 zákona)		

⁸⁾ rozumí se projev vůle poplatníka, buď písemně (podpis) nebo elektronicky
⁹⁾ plátce daně ověří nárok na slevy na dani podle § 35ba zákona a nárok na daňové zvýhodnění podle § 35c a § 35d zákona

Změnová část

Podle § 38k odst. 8 zákona oznamuji změny v již uvedených skutečnostech pro uvedené zdaňovací období

Druh změny	Kalendářní měsíc, v němž změna nastala nebo v němž bylo o změně rozhodnuto	Změna oznámena poplatníkem ¹⁰⁾ (písemně, elektronicky) a datum	Ověření plátcem daně ¹⁰⁾ (písemně, elektronicky) a datum

¹⁰⁾ rozumí se podpis včetně datumu podpisu a vztahuje se i ke změnové tabulce na daňové zvýhodnění

V případě, že u daňového zvýhodnění dochází v průběhu roku ke změně ve vztahu k nároku na jedno dítě, druhé dítě, třetí a každé další vyživované dítě*, vyplňte současně s oznámenou změnou i níže uvedenou změnovou tabulku a aktualizujte výčet všech Vámi vyživovaných dětí (ze strany 1) podle § 35c odst. 6 zákona zříjících ve Vaší společné hospodářci domácnosti

Jméno(-a)	Příjmení	Rodné číslo	Uplatňuje/neuplatňuje nárok ve výši na ¹¹⁾	ZTP/P ⁶⁾	Zletilé dítě ⁴⁾

¹¹⁾ výši Vámi uplatňovaného nového nároku na daňové zvýhodnění označte: na jedno dítě „1.“, na druhé dítě „2.“, na třetí a každé další vyživované dítě „3.“, a dítě, na které daňové zvýhodnění neuplatňujete, označte „N“

Upozornění: V případě, že v souladu s § 38k odst. 7 zákona uplatňujete slevy na dani podle § 35ba odst. 1 písm. a, c, d, e, f) příp. daňové zvýhodnění dodatečně v rámci žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, pak označte dodatečně uplatněnou slevu na dani (případně daňové zvýhodnění) „XD“ a zároveň uveďte kalendářní měsíce, za které dodatečně uplatňujete (např. 9–12). Kalendářní měsíce neuvádějte u slevy na poplatníka. Pro účely dodatečného uplatnění lze použít i nový tiskopis MFiN 5457. Nepoužívejte změnovou část, která je určena pouze pro změny, které nastaly v průběhu zdaňovacího období, tzn. před žádostí o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění.

PŘÍLOHA C - ŽÁDOST O ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ ZA ZDAŇOVACÍ... ZVÝHODNĚNÍ ZA ZDAŇOVACÍ...

ŽÁDOST o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za zdaňovací období

Identifikace poplatníka		
Příjmení _____	Jméno(-a) _____	Rodné číslo _____
Identifikace plátce daně (název) _____		příp. datum narození _____

V souladu s § 38ch a § 35d zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) žádám o provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění za uvedené zdaňovací období a současně prohlašuji, že za uvedené zdaňovací období nejsem povinen(-na) podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Uvádím, že jsem v uvedeném zdaňovacím období pobíral(-a) příjmy ze závislé činnosti od těchto předchozích plátců daně¹⁾

V kalendářních měsících	Identifikace předchozích plátců daně

¹⁾ vyplývá se pouze v případě, že poplatník pobíral od předchozích plátců daně (u kterých učinil prohlášení k dani) postupně příjmy, které vstupují do ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, včetně mezd zúčtovanych nebo vyplacených poplatníkem tímto plátcem ooděrečné v době, kdy poplatník pro ně již nevykonával činnost, kromě příjmů zdanitelných srážkou podle zvláštní sazby daně a kromě příjmů, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny (§ 38ch odst. 4 zákona)

Kromě nároku na slevy na dani a nároku na daňové zvýhodnění uplatněného v Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti učiněného podle § 38k odst. 4, případně odst. 7 zákona, uplatňuji za výše uvedené zdaňovací období nárok na:

SLEVY NA DANI

Slevu na manžela (manželku) podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona, který (která) se mnou žil (žila) v uvedeném zdaňovacím období ve společně hospodařící domácnosti a neměl (neměla) v tomto zdaňovacím období vlastní příjem přesahující 68 000 Kč

Jméno(-a)	Příjmení (manžela/manželky)	Rodné číslo	Nárok splněn za ²⁾	ZTP/P ³⁾	Nárok splněn za ⁴⁾

²⁾ uveďte kalendářní měsíce, ve kterých byly splněny podmínky pro uplatnění této slevy na dani, např. 0 - 12

³⁾ označte „X“ pokud byl manželovi (manželce) přiznán nárok na průkaz ZTP/P

⁴⁾ uveďte kalendářní měsíce, ve kterých jsou splněny podmínky pro dvojnásobnou výši této slevy na dani (z titulu průkazu ZTP/P), např. 0 - 12

Slevu za umístění dítěte v předškolním zařízení podle § 35ba odst. 1 písm. g) zákona, na dítě (dětí) které se mnou žilo (žily) v uvedeném zdaňovacím období v mé společně hospodařící domácnosti

Jméno(-a)	Příjmení (dítěte)	Rodné číslo	Vynaložená částka (v Kč)

Zároveň prohlašuji, že na výše uvedené dítě (dětí) neuplatňuji tuto slevu jiný poplatník žijící v téže společně hospodařící domácnosti

NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ

Uplatňuji ⁶⁾	Nezdanitelné části základu daně podle § 15 zákona	Uplatňovaná částka (v Kč)
	Bezúplatná plnění - dary (odst. 1)	
	Úroky z úvěru na financování bytových potřeb (odst. 3 a 4)	
	Penzijní připojištění nebo penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření (odst. 5)	
	Pojištění na soukromé životní pojištění (odst. 6)	
	Členské příspěvky člena odborové organizace (odst. 7)	
	Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (odst. 8) ^{6a)}	

⁶⁾ označte „X“ nezdanitelnou část základu daně, kterou uplatňujete

^{6a)} podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů

Prohlášení poplatníka podle § 38k odst. 5 písm. e) zákona k nezdanitelné části základu daně podle § 15 odst. 3 a 4 zákona: odpočet úroků ze základu daně, na které uplatňuji nárok z důvodu zaplacených úroků z úvěru použitého na financování bytových potřeb ze stavebního spoření, úroků z hypotečního úvěru anebo z jiného úvěru poskytnutého v souvislosti s tímto úvěry, poskytovatelem stavebního spoření, bankou, za uvedené zdaňovací období neuplatňuji jiná osoba / uplatňuji tyto osoby:⁴¹⁾

Jméno(-a)	Příjmení	Rodné číslo	Adresa bydliště (místo trvalého pobytu)

⁴¹⁾ tabulku vyplňte pouze v případě, že úroky uplatňujete / jiná osoba/osoby

Prohlašuji, že předmět bytové potřeby podle § 15 odst. 3 zákona, na který uplatňuji odpočet úroků z poskytnutého úvěru, byl užíván v souladu s § 15 odst. 4 zákona, a že částka úroků, o kterou si snižuji základ daně podle § 15 odst. 3 a 4 zákona v úhmu u všech účastníků smluv o úvěrech zjištěných se mnou ve společně hospodařící domácnosti nepřekročila v uplynulém zdaňovacím období částku 300 000 Kč. Při placení úroků jen po část roku uplatňovaná částka nepřekročila jednu dvanáctinu této maximální částky za každý měsíc placení úroků.

Uveďte místo (adresu), kde se nachází bytová potřeba, na kterou byl úvěr poskytnut:

Podpisová část

Potvrzují pravdivost a úplnost údajů uvedených v této žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění a prokazují je příslušnými doklady podle § 38l zákona.

Prohlašuji, že jsem si vědom(-a) skutečnosti, že případný rozdíl z nesprávně sražené daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, případně neoprávněně vyplacená částka na daňovém bonusu z poskytnutého daňového zvýhodnění, který(-a) vznikl(-a) mým zaviněním, mi bude v plné výši včetně úroků z prodlení sražen(-a) na základě dohody s plátcem daně (§ 38i odst. 5 písm. a) zákona). V případě, že k dohodě s plátcem daně o sražení dlužné částky nedojde, bude vzniklý rozdíl v souladu s § 38i odst. 5 písm. b) zákona vybrán správcem daně prostřednictvím daňového příznání podle § 38g odst. 5 zákona.

Současně žádám v souladu s § 38k odst. 7 zákona o dodatečné uplatnění slev na daní / daňového zvýhodnění ⁴²⁾

	Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění učiněná ⁴³⁾ (písemně, elektronicky) a datum	Ověření plátcem daně ⁴⁴⁾ (písemně, elektronicky) a datum
Za uvedené zdaňovací období		

⁴²⁾ v případě, že v souladu s § 38k odst. 7 zákona uplatňujete slevy na daní podle § 35ba odst. 1 písm. a, c, d, e, f) příp. daňové zvýhodnění dodatečně v rámci žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, pak označte „X“ a pro uplatnění použijte tiskopis Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti na příslušné zdaňovací období a postupujte při vyplnění dle „upozornění“ na str. 2 tohoto tiskopisu MFiFin 5457

⁴³⁾ rozumí se projev vůle poplatníka, buď písemně (podpis) nebo elektronicky

⁴⁴⁾ plátcem daně ověřil nárok na slevy na daní podle § 35ba zákona, nárok na nezdanitelné části základu daně podle § 15 zákona

Další záznamy

PŘÍLOHA D POTVRZENÍ ZAMĚSTNAVATELE DRUHÉHO Z POPLATNÍKŮ PRO UPLATNĚNÍ NÁROKU NA DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ

POTVRZENÍ

zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění

Identifikace plátce daně

Daňové identifikační číslo plátce daně / platcovy pokladny CZ _____
Právnícka osoba (název právnické osoby), fyzická osoba (příjmení, jméno) _____

Sídlo / adresa místa pobytu _____

V souladu s § 38f odst. 3 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) p o t v r z u j i, že poplatník

Příjmení _____	Jméno _____
Rodné číslo _____	
Adresa bydliště (místo trvalého pobytu) _____	
_____	PSČ _____

uplatňuje/neuplatňuje u výše uvedeného plátce daně daňové zvýhodnění na níže uvedené vyživované děti poplatníkem, žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti:

Jméno(-a)	Příjmení	Rodné číslo	Uplatňuje/neuplatňuje nárok ve výši stanovené na ¹⁾	Od kalendářního měsíce/roku

Toto potvrzení je platné do doby, dokud nedojde ke změně skutečnosti rozhodných pro poskytnutí daňového zvýhodnění.

Toto potvrzení nahrazuje potvrzení vydané dne _____ ²⁾	Vyhotovil: _____
Jméno a adresa plátce daně: _____	Číslo telefonu: _____
_____	Dne: _____
Daňové identifikační číslo plátce daně: _____	_____
C Z	Podpis plátce daně / osoby oprávněné k podpisu

Poznámky:

¹⁾ uveďte dítě vyživované poplatníkem, na které poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění a v jaké výši: na jedno dítě - označte „1“, na druhé dítě - označte „2“, na třetí a každé další vyživované dítě poplatníkem - označte „3“. U vyživovaných dětí poplatníkem, na které poplatník neuplatňuje daňové zvýhodnění, uveďte - „N“

²⁾ pokud již bylo dříve poplatníkoví vystaveno uvedené potvrzení, vyplňte datum vystavení tohoto předchozího potvrzení. V opačném případě nevyplňujte, příp. prokrměte

25 5556 MFin 5556 - vzor č. 2

PŘÍLOHA E - VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Při vyplnění tiskopisu postupujte, prosím, podle pokynů.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územní pracoviště v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo plátce daně / plátcovy pokladny

otisk podacího razítka finančního úřadu

01a Vyúčtování

radně

opravně

dodatečně

VYÚČTOVÁNÍ daně z příjmů ze závislé činnosti (dále jen „daň“) za zdaňovací období / za část zdaňovacího období*) od do

01c Kód
rozlišení
Vyúčtování

01b Důvody pro podání
dodatečného
Vyúčtování zjištěny dne

01d Datum

01e Datum srážky

02 Fyzická osoba:

příjmení

jméno(-a)

titul(**)

03 Právnícká osoba:

název právnické osoby

04 Fyzická i právnická osoba:

adresa místa pobytu nebo sídlo

05 Počet zaměstnanců podle § 6 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) podle mzdových listů k poslednímu dni kalendářního měsíce příslušného roku.

měsíc	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
zaměstnanci												

06 Úhm přeplatků na daní z ročního zúčtování vyplacených zaměstnancům za nejbližší předchozí zdaňovací období bez částky doplatku na daňovém bonusu (přeplatek z ročního zúčtování daně podle § 38ch odst. 5 zákona, přeplatek na daní po slevě z ročního zúčtování podle § 35d odst. 8 zákona a dodatečné opravy podle § 38i zákona) Kč.

Z toho byl přeplatek z ročního zúčtování záloh zaměstnancům vrácen:

v měsíci (měsíc, v jehož průběhu byl přeplatek vrácen zaměstnancům)	v částce (částka v Kč)	z toho vráceno/převedeno FÚ plátcovi/ponecháno na osobním účtu plátce (v Kč) ¹⁾	podle žádosti podané plátcem u finančního úřadu dne (den, měsíc a rok)

¹⁾ Neuvádí se částka přeplatku, o kterou byl snížen odvod záloh na daň (§ 38ch odst. 5 a § 35d odst. 9 zákona)

06a Úhm doplatků na daňovém bonusu z ročního zúčtování vyplacených zaměstnancům za nejbližší předchozí zdaňovací období včetně dodatečných oprav podle § 38i zákona Kč.

ČÁST I.

Č. 7	Měsíc	Na zálohách na daň včetně sdělení zvýšení daně v zálohy za měsíc		Rozhodnutí		Dělné zúčtování obcí		Číslo upravující stanění zálohy na daň (č. 4 + č. 5)	Výúčtování částka (č. 1 – č. 3 – č. 4 – č. 5)	Dodatečné výúčtování	Bylo očištěno	
		málo bylo zaplacené (po měsících)	bylo zaplacené (po měsících)	č. 3	Více než 2 platby na daň z příjmu zúčtování záloh včetně provedených oprav		Necházeno					Necházeno
					č. 4	č. 5						
		č. 1	č. 2	č. 3	č. 4	č. 5	č. 6					č. 7
částka v Kč	částka v Kč	č. j.	částka v Kč**)	částka v Kč	částka v Kč		částka v Kč	částka v Kč	částka v Kč	částka v Kč		
1.	leden											
2.	únor											
3.	březen											
4.	duben											
5.	květen											
6.	červen											
7.	červenec											
8.	srpen											
9.	září											
10.	říjen											
11.	listopad											
12.	prosinec											
13.	účetní											

ČÁST II.

Č. ř.		Vypíní platbu daně v Kč	Vypíní finanční úřad v Kč
1.	Na zálohách na daně včetně solidárního zvýšení daně u zálohy a po slevách za běžné zdaňovací období mělo být sraženo (sl. 1 f. 13 v části I.)		
2.	Úhrn přeplatků na daně z ročního zúčtování záloh na daň provedeného v běžném zdaňovacím období za předchozí zdaňovací období (sl. 4 f. 13 v části I.)		
3.	Z úhrnu na řádku 2 bylo v běžném zdaňovacím období na žádost finančním úřadem vráceno nebo převedeno na nedoplatek jiné daně		
4.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d odst. 4 zákona a vyplacených doplateků na daňovém bonusu podle § 35d odst. 8 zákona (sl. 5 f. 13 v části I.)		
5.	Z úhrnu na řádku 4 bylo na žádost finančním úřadem poukázáno (vráceno nebo převedeno na nedoplatek jiné daně)		
6.	Neobsazeno		
7.	Neobsazeno		
8.	Rekapitulace (ř. 1 – ř. 2 + ř. 3 – ř. 4 + ř. 5 v části II.)		
9.	Odvedeno na účet finančního úřadu (sl. 11 f. 13 v části I.)		
10.	ř. 9 – ř. 8 (+ zapláceno více, – zbývá doplatit)		

Povinnou přílohou tohoto tiskopisu je pro plátce daně podle § 38j zákona Příloha č. 1 „Počet zaměstnanců“ a pro plátce daně, kteří zaměstnávali poplatníky uvedené v § 2 odst. 3 zákona, Příloha č. 2 „Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 zákona“, případně Příloha č. 3 k Vyúčtování a „Příloha č. 4 k Vyúčtování“, pro plátce daně provádějící opravy podle § 38i zákona aktuálního zdaňovacího období.

Počet příloh

Kontaktní osoba telefon**

e-mail**

Údaje o podepisující osobě:		Kód podepisující osoby: <input type="text"/>
Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby <input type="text"/>		
Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby <input type="text"/>		
Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. Jednatel, pověřený pracovník apod.) Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě <input type="text"/>		
Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu: Datum <input type="text"/>		Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu <input type="text"/>
Otisk razítka		

PŘÍLOHA F - VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Při vyplnění tiskopisu postupujte, prosím, podle pokynů.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územní pracoviště v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo plátee daně / plátcovy pokladny
C, Z

otisk podacího razítka finančního úřadu

01a Vyúčtování
radně
opravně
dodatečně

VYÚČTOVÁNÍ DANĚ

vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně
z příjmů fyzických*) právnických*) osob
za zdaňovací období / za část zdaňovacího období*)
od do

01b Důvody pro podání
dodatečného
Vyúčtování zjištěny dne

01c Kód rozlišení Vyúčtování

01d Datum

02 Fyzická osoba:
příjmení jméno(-a) titul**)

03 Právnická osoba:
název právnické osoby

04 Fyzická i právnická osoba:
adresa místa pobytu nebo sídlo

05 Lhůta pro podání daňového přiznání v průběhu zdaňovacího období

25 5486 MFin 5486 - vzor č. 18

*) nehodící se škrtněte
**) nepovinný údaj

1

ČÁST I.

Č. ř.	Měsíc	Na dani v průběhu měsíce		Částka ze sloupce 1, která má být odvedena ve výši podle § 30d odst. 3 věty druhé zákona	Neobčasně	Neobčasně	Částka odvedené daně, k níž se vztá dodatečně podrobené prohlášení podle § 30k zákona	Rozhodnutí		Neobčasně	Výškovní částka (a. 1 – a. 7)	Dodatečné Vyúčtování	Na dani bylo odvedeno celkem							
		mlslo být odvedeno podle § 30d odst. 1, 2 a 8 zákona ¹⁾	bylo vráceno																	
		sloupec 1	sloupec 2					sloupec 3	sloupec 4					sloupec 5	sloupec 6	sloupec 7	sloupec 8	sloupec 9a	sloupec 9	sloupec 10
		částka v Kč	částka v Kč					částka v Kč	částka v Kč					částka v Kč	částka v Kč	částka v Kč ²⁾	částka v Kč	částka v Kč	částka v Kč	částka v Kč
1.	leden																			
2.	únor																			
3.	březen																			
4.	duben																			
5.	květen																			
6.	červen																			
7.	červenec																			
8.	srpen																			
9.	září																			
10.	říjen																			
11.	listopad																			
12.	prosince																			
13.	úhrn																			

¹⁾ Zákon č. 589/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Část II.

		Vyplní plátce daně v Kč	Vyplní finanční úřad v Kč
1.	Na daní mělo být sraženo (sl. 1 f. 13 v části I.)		
2.	Neobsazeno		
3.	Neobsazeno		
4.	Na daní bylo odvedeno (sl. 10 f. 13 v části I.)		
5.	f. 4 – f. 1 (+ zapláceno více, – zbývá doplatit)		

Počet příloh

Povinnou přílohou tohoto tiskopisu pro plátce daně, který v tomto zdaňovacím období (části zdaňovacího období) provedl podle § 38d zákona opravy aktuálního zdaňovacího období, je „Příloha k Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických osob“.

Kontaktní osoba

telefon**)

e-mail**)

Údaje o podepisující osobě:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk
razítka

Viaštoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu